

Miljøgodkendelse af Slagtesvineproduktion Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev

23.12.2009

**Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
Tlf. 73 76 76 76**

Miljøgodkendelse udarbejdet af Aabenraa Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:

V_A

Forfatter:

Lone Godske

Kvalitetskontrol:

Mikkel Kloppenborg Nielsen

Godkendt af:

Torsten Bliksted

Sag nr. og filnavn:

\\esbkfs01\data\sag\09\455.38\Project documentation\Førløbig MGK\Miljøgodkendelse Skyttehusvej 5
Version_A.DOC

Aabenraa Kommune

Sagsnr. 07/50202, dok. 121

Indholdsfortegnelse

Datablad	4
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Meddelelse af miljøgodkendelse.....	5
1.3 Offentlighed	8
2 Generelle forhold	9
2.1 Drift og indretning	9
2.2 Information og ændringer på virksomheden	10
3 Anlæg	11
3.1 Husdyrhold og staldindretning	11
3.1.1 Ventilation	15
3.1.2 Foder..	16
3.1.3 Energi- og vandforbrug	18
3.1.4 Rengøring af staldanlæg	20
3.2 Ammoniakreducerende miljøtiltag	20
3.3 Lugt.....	21
3.4 Gødningsopbevaring og -håndtering	22
3.4.1 Gødningsopbevaring	22
3.4.2 Gylleseparering	24
3.4.3 Gyllehåndtering	26
3.5 Anvendelse af anden organisk gødning	28
3.6 Transport.....	28
3.7 Spildevand og overfladevand.....	29
3.8 Uheld og risici	30
3.9 Støjkluder.....	31
3.10 Skadedyr	32
3.11 Støv	33
3.12 Lys.....	33
3.13 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	33
3.13.1 Olie.....	33
3.13.2 Affald	34
3.13.3 Kemikalier og medicin	35
4 Anlæggets påvirkning af beskyttet natur.....	36
4.1 Anlægget påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 7 i Lov om Miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.....	36
4.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.....	36
4.3 Områder med naturinteresser	40
4.4. Natura 2000.....	40
4.5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	42
5 Udbringningsarealerne.....	43
5.1. Forholdsregler over for beskyttet natur.....	44
5.1.1. Drikkevandsinteresser, nitrat-overfladevand og nitrat-grundvand.....	47
5.1.2. Fosfor	49
5.1.3. Vurdering af påvirkning af Natura 2000 områder mv.	50
6 Bedste tilgængelige teknik	56
7 Landskabsinteresser.....	61
8 Alternativer og 0-alternativet	64
9 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	65
10 Ophør af virksomheden.....	67
11 Klagevejledning	68
12 Bilag.....	70

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse af svineproduktionen, Gl. Tøndervej 1, 6330 Padborg. Miljøgodkendelsen er meddelt i medfør af § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Godkendelsesdato: 23. december 2009

Ejer af ejendommen: Hans Jesper Hansen, Skyttehusvej 5, 6330 Padborg

Bruger af ejendommen: Majbrit Hansen, Skyttehusvej 5, 6330 Padborg

Telefon - /mobilnummer: 7467 6740 / 40 44 68 91

E-mail: Vester-hindholm@mail.dk

Matr. nr.: 177 Kravlund, Tinglev m.fl.

Ejendomsnummer: 5800025742

CVR nr.: 29037973

CVR/p nr.: Ikke oprettet

CHR nr.: Ikke oprettet

Landbrugskonsulent: Ulla Pallesen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, tlf. 74 36 50 43, e-mail upa@landbosyd.dk

Tilsynsmyndighed: Aabenraa Kommune

Sagsbehandler, miljø: Ekstern konsulent Gitte Moestrup, OSC-Miljø Aps.

Kvalitetskontrol, miljø: Lene Kragh Møller

Sagsbehandler, natur: Tina L. S. Hjørne

Kvalitetskontrol, natur: Torben Hansen

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ikke teknisk resumé

Majbrit Hansen har ansøgt om en § 12 miljøgodkendelse i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. nr. 1572 af 20. december 2006 (fremover kaldet husdyrbrugsloven) af bedriften Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev. Det ansøgte husdyrhold overstiger 250 DE, og udvidelsen er omfattet af reglerne i § 12 i Husdyrbrugsloven.

Ansøgningen vedrører en nyetablering af slagtesvineproduktion til 457,32 DE, samt 1,74 DE heste og 0,57 DE moderfår med lam, totalt 459,63 DE. Udvidelsen foregår i to etaper.

Etape 1:

- etablering af tre FRATS stalde på samlet ca. 2.500 m²
- etablering af to gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- 6 fodersiloer a 15 tons med en højde på 8,7 meter
- et dyrehold på 9.308 smågrise (7,2-30 kg), 9.048 slagtesvin (30-118 kg), 4 moderfår med lam og 4 heste (500-700 kg) svarende til 386,4 DE

Etape 2:

- Udvidelse af dyreholdet til i alt 11.082 smågrise (7,2-30 kg), 10.773 slagtesvin (30-118 kg), 4 moderfår med lam og 4 heste (500-700 kg) svarende til 459,63 DE

Etape 1 svarer til 2,6 hold pr. år, mens Etape 2 er en effektivisering til 3,1 hold pr. år.

Husdyrgødningen fordeles på forpagtede arealer og aftalearealer.

Anlægget etableres på bar mark ca. 500 meter nordvest for Kravlund. De nye stalde opføres øst for tre tilsvarende stalde, der er etableret med samme udseende og i samme materialer. I miljøgodkendelsen er forholdene angående placering af staldene og gyllebeholdere på bar mark og mere end 20 meter fra samlede byggemasse på ejendommen vurderet. Der er stillet vilkår til landskabelige værdier.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Aabenraa Kommune med bistand fra NIRAS.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Aabenraa Kommune en § 12, stk. 2 miljøgodkendelse af husdyrbruget på en række anførte vilkår.

1.2 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø og Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til etablering af svinebruget på Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev fra 0 dyreenheder (DE) til 459,63 DE:

- 11.082 smågrise (7,2-30 kg)
- 10.773 slagtesvin (30-118 kg),
- 4 moderfår med lam
- 4 heste (500-700 kg).

Og følgende bygninger etableres:

- Tre FRATS stalde på samlet ca. 2.500 m²
- To gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- 6 fodersiloer a 15 tons med en højde på 8,7 meter.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev.

Denne godkendelse omfatter ikke byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer, og
- i henhold til nedenstående vilkår.

Staldene og gyllebeholderne opføres uden tilknytning til hidtidige bebyggelsesarealer, derfor de landskabelige værdier vurderet i forholdet til byggeriet.

Aabenraa Kommune vurderer, at følges miljøgodkendelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil udvidelsen ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil den 23. december 2018.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Godkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering.

Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Det skal bemærkes, at Aabenraa Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes, dvs. når byggeriet tages i brug.

Etape 1 skal være udnyttet indenfor 2 år efter denne miljøgodkendelse er meddelt, og etape 2 være udnyttet indenfor 5 år efter denne miljøgodkendelsen er meddelt.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er Aabenraa Kommunens samlede vurdering, at det miljøgodkendte husdyrbrug:

- overholder husdyrbrugbekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat,
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt,
- ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistet på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, og
- ikke tilsidesætter hensynet til de landskabelige værdier.

Den 23. december 2009

Lene Kragh Møller
Miljøsagsbehandler
Teknik og Miljø
Miljø og Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4
6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Telefon nummer 73 76 76 76

Tina L. S. Hjørne
Natursagsbehandler
Teknik og Miljø
Miljø og Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4
6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Telefon nummer 73 76 76 76

1.3 Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret i uge 42, 2007 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsproces.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget nogen henvendelser som følge af annonceringen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 13. oktober 2008 fremsendt til ansøger, naboer og andre berørte samt til andre, som har anmodet herom med oplysning om, at der var 6 ugers frist til at kommentere udkastet.

Aabenraa Kommune modtog den 13. oktober 2008 bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse fra Henrik Hansen Vistisen, Kravlundvej 52, 6360 Tinglev. Bemærkningerne er senere suppleret ved mail-korrespondance med Mikael Nielsen. Bemærkninger og Aabenraa Kommunes kommentarer er vedlagt som bilag 4.

Aabenraa Kommune modtog den 11. november 2008 bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse fra Gerda Hansen. Bemærkningerne og Aabenraa Kommunes kommentarer er vedlagt som bilag 5.

Aabenraa Kommune modtog den 19. november 2008 bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse fra Det Økologiske Råd. Bemærkningerne og Aabenraa Kommunes kommentarer er vedlagt som bilag 6.

Aabenraa Kommune modtog den 23. november 2008 bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse fra Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sønderjylland. Bemærkningerne og Aabenraa Kommunes kommentarer er vedlagt som bilag 7.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret i Aabenraa Ugeavis lørdag, den 26. december 2009, og afgørelsen bliver fremsendt til parter og klageberettigede som beskrevet i afsnit 11 "Klagevejledning".

2 Generelle forhold

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Gl. Tøndervej 1, 6330 Tinglev, med ejendomsnr. 580013466.

Til ejendommen er tilknyttet CVR nr. 29037973.

Da husdyrproduktionen er nyetableret, er der ved ansøgningen endnu ikke registreret et CHR nr.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger som fremgår af skema nummer 3697, version 10, indsendt den 4. december 2009 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske redegørelse, er vedlagt som bilag 1.

2.1 Drift og indretning

Redegørelse

Der er tale om nyetablering af anlæg og produktion af slagtesvin og smågrise i lejede bygninger. Ejendommens stuehus er beliggende i landsbyen Kravlund ca. 2.500 meter sydvest for Tinglev. Produktionen etableres på marken 800 meter vest for stuehuset på den anden side af Kravlund by. Nærmeste nabobeboelse til bedriften ligger i en afstand af ca. 470 meter øst for anlægget. Umiddelbart vest for anlægget ligger tre tilsvarende stalde. Landskabet omkring bedriften er præget af landbrugsdrift, levende hegn, skove og naturarealer omkring Sønderå.

Det nye staldanlæg består af 3 svinestalde beliggende i forlængelse af hinanden. Desuden opføres 2 gyllebeholdere på hver 4.000 m³, der placeres umiddelbart øst for de nye stalde. Der placeres desuden 6 stk. udendørs 15 tons glasfiber fodersiloer fordelt med 2 siloer ved hver stald.

Hele bygningsmassen ligger i samme kote, idet der bortgraves materiale fra de nordligste 100 meter, som ligger højere end resten af grunden, for at opnå et harmonisk byggeri. Derudover er området relativt fladt.

Bygningsbeskrivelse:

Bygning	Grundplan / volumen	Bygnings-højde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	848,5 m ²	6,2 meter	30°	Helvægselementer i hvid norsk marmor med tag i sort eternit og udhæng i hvid eternit.	FRATS
Stald 2	848,5 m ²	6,2 meter	30°	Helvægselementer i hvid norsk marmor med tag i sort eternit og udhæng i hvid eternit.	FRATS
Stald 3	848,5 m ²	6,2 meter	30°	Helvægselementer i hvid norsk marmor med tag i sort eternit og udhæng i hvid eternit.	FRATS
Gyllebeholder	4.000 m ³			Beton.	Gylle
Gyllebeholder	4.000 m ³			Beton.	Gylle
6 fodersiloer	15 tons	8,7 meter		Glasfiberarmeret polyester i hvid.	Foder

Der er vedlagt oversigt over bygninger i bilag 1.2.

Byggeriet opstartes tidligst 1. december 2010, og byggeriet forventes afsluttet omkring ½ år efter. Varigheden af byggeriet kan dog variere en del afhængig af håndværkere og leverancer. Starttidspunktet for driften er umiddelbart herefter byggeriet står færdigt.

Opstart af byggeriet afhænger af den finansielle situation. Dyreholdet udvides etapevist med 2,6 hold FRATS i etape I og 3,1 hold FRATS i etape II. Der søges derfor om op til 5 år for gennemførelse af hele projektet.

Aabenraa Kommune finder, at der kan gives 5 år til udnyttelse af etape II, dog således at Etape I skal udnyttes senest 2 år efter godkendelsens dato.

Der etableres ikke yderligere beplantning omkring selve byggeriet, idet det vurderes, at de levende hegn er tilstrækkelig afskærmning, når de suppleres med imod vejen med beplantning i hullerne.

Ved eksisterende bygninger i Kravlund er der foruden stuehuset en stald på 312 m² og en vognport på 48 m² begge med hvidmalet pudset væg og ståltag. De 4 heste og 4 moderfår med lam er udegående hele året. Der sker ikke ændringer i disse bygninger.

I godkendelsens afsnit 4 og 5 er der redegjort for anlæggets og arealernes påvirkning af naturområder omkring ejendommen. I afsnit 7 er redegjort for påvirkning af landskabet.

Vilkår

- 1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, Skema nr. 3697, version 10, genereret den 4. december 2009, og med de vilkår, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 2 Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug i 2 etaper som beskrevet i ansøgningen, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion.

2.2 Information og ændringer på virksomheden

Redegørelse

Information om ejer- og driftsherreforhold m.v. og de tiltænkte etableringer på husdyrbruget er beskrevet i ansøgningen med tilhørende bilag, der er vedlagt denne godkendelse som bilag 1.

Miljøredegørelsen og miljøvurderingen tager udgangspunkt i anlægget og udbringningsarealer beskrevet i ansøgningen.

Vilkår

- 3 Ændringer i ejerforhold og driftsherreforhold skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.
- 4 Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af bedriften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, de forstår.

3 Anlæg

3.1 Husdyrhold og staldindretning

Redegørelse

Bedriften er en nyetablering af svineproduktion og har derfor ikke en eksisterende tilladelse til dyrehold. Ejendommen gives tilladelse til etablering af en produktion på i alt 459,63 DE bestående af 11.082 smågrise (7,2-30 kg), 10.773 slagtesvin (30-118 kg), 4 heste (500-700 kg) og 4 moderfår med lam.

Produktionen er etapeopdelt, idet etape 1 omfatter en produktion på:

- 9.048 (30-118 kg) slagtesvin,
- 9.308 smågrise (7,2 -30 kg),
- 4 heste (500-700 kg) og
- 4 moderfår med lam,

svarende til 386,4 DE.

Etape 2 omfatter øget afgangsvægt og et større antal dyr på stald indtil i alt 459,63 DE, med:

- 10.773 slagtesvin (30-118 kg),
- 11.082 smågrise (7,2-30 kg),
- 4 heste (500-700 kg) og
- 4 moderfår med lam.

Etape 1 gennemføres indenfor 2 år efter denne miljøgodkendelsens dato, og etape 2 gennemføres over en periode på 5 år fra den dato, hvor denne miljøgodkendelse er med-delt.

Produktionen svarer til ca. 3,1 hold pr. år.

Slagtesvineproduktion etableres i tre nye FRATS-stalde (Fravænning-Til-Slagtning).

Produktionen foregår således, at staldene kører alt ind – alt ud i hver bygning. En stald fyldes op af gangen og den næste fyldes efter 5-6 uger. Sådan fortsætter det, så der hele tiden er forskellige størrelser dyr i staldene.

Staldene er indrettet med ca. 60 cm dybe gyllekanaler og almindeligt vakuumsystem. Der er delvist fast gulv, hvilket betyder, at der på den måde er reducerede gødningskanaler. Der er ikke hældende vægge, gødningskraber eller andet i kanalerne. Stierne opbygges, så der er ca. 1,5 m fast gulv i hver sti, som bliver 5,25 meter lang, dette svarer til 28,6 % fast gulv.

De 3 nye svinestalde er ens og indrettes med i alt 3.570 stipladser og et samlet areal på ca. 2.545 m².

Produktionen tilrettelægges som FRATS (fravænning til slagtning). Det vil sige, at grisene går i samme stald fra de kommer ind som 7,2 kg smågrise til de sendes af sted ved 118 kg.

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulv- og udmugningssystem)	Vægt/ alder	Gns. vægt	Stipladser (antal individer)	Produktion	DE
1	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	30-118 kg	100 kg	1160	3591	131,3
	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-30 kg			3694	21,1
2	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	30-118 kg	60 kg	1190	3591	131,3
	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-30 kg			3694	21,1
3	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	30-118 kg			3591	131,3
	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-30 kg	25 kg	1220	3694	21,1

Overbrusningsanlæg i alle stalde anvendes til at styre dyrenes gødningsadfærd til spaltearealet, således, at mest muligt af stien holdes ren og tør. Der anvendes lavtryksoverbrusning med 1 dyse pr. sti. Overbrusningen styres efter staldtemperaturen via ventilationscomputeren. Ved stigende staldtemperatur øges overbrusningen.

Gyllekøling er fravalgt, fordi der ikke er ret gode muligheder for at genbruge varmen. Der skal kun opvarmes i stalde ca. 5-6 uger om året (de første par uger, når smågrisene indsættes). Da gyllekølingsanlægget også forbruger el, vurderer ansøger således samlet set, at det hverken er en miljømæssig eller økonomisk fordel at etablere gyllekøling.

Etablering af forsuring i de nye stalde for at reducere ammoniakfordampningen vil koste ca. 1½ million kr. i investering og årlige omkostninger på ca. 150.000 kr. (jf. notat om forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier af 17. marts 2009). Meromkostningerne pr. produceret slagtesvin ligger på ca. 14 kr. og meromkostningen pr. kg N reduceret er på ca. 29 kr. De miljøøkonomiske omkostninger ligger på ca. 17 kr. pr. kg N reduceret. Der er stadig indkøringsvanskeligheder på forsøringsanlæg (kilde Dansk Svineproduktion, endnu ikke publicerede resultater fra besøg på svinebrug med forsøringsanlæg). Samlet set er forsuring af gylle fravalgt på grund af økonomi og driftsikkerheder.

Syrerensning af afkastluften fra de nye stalde for at reducere ammoniakfordampningen vil koste mellem ca. 1,8 og 8,4 millioner kr. med årlige omkostninger på hhv. ca. 230.000 og en million kr. ved 100 % luftrensning - og mellem ca. ½ og 2,4 millioner kr. med årlige omkostninger på hhv. ca. 60.000 og 310.000 kr. ved 20 % luftrensning. (jf. notat om forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier af 17. marts 2009). Meromkostningerne pr. produceret slagtesvin svinger fra 2 til 90 kr. pr. produceret slagtesvin og meromkostningen pr. kg N reduceret svinger fra 10 til 259 kr. afhængig af typen af anlægget og rensegraden. De miljøøkonomiske omkostninger svinger fra 13 til 63 kr. pr. kg N reduceret.

Med en udvidelse på knap 500 DE vurderer ansøger, at investeringerne og meromkostninger pr. produceret slagtesvin ikke at være BAT. Dertil kommer, at der stadig er tekniske problemer med anlæggene, og at der skal påregnes et vist tidsforbrug til overvågning. Denne teknologi er derfor fravalgt.

Med hensyn til BAT-vurderingen for gyllekøling, forsuring og syrerensning skal der gøres opmærksom på, at det ikke er muligt at gennemskue, hvordan de miljøøkonomiske beregninger er foretaget. Ansøger og konsulent tager derfor forbehold for beregningerne.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Med henblik på at reducere staldanlægs ammoniakfordampning er i BAT – grundlaget (EU's BREF - note og BAT – Byggeblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner.

Det fremgår af EU's BREF – note, at det til slagtesvin bl.a. er BAT at have fuldspaltegulv med vakuumsystem under til hyppig fjernelse af gylle. Da et delvist spaltegulv betyder mindre ammoniakfordampning end et fuldt spaltegulv, vurderer Aabenraa Kommune, at et delvist spaltegulv med vakuumsystem under til hyppig fjernelse af gylle også kan betragtes som BAT i forhold til kravene i EU's BREF - note. For smågrisestalde er det BAT jf. BREF –noten at have delvist spaltet gulv (to-klima-system).

Staldene indrettes alle med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, hvilket er beskrevet i BAT-byg-geblad nr. 106.03-52 om To-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise og i BAT-byggeblad nr. 106.04-52 om Delvist spaltegulv til slagtesvin.

Staldene indrettes ligesom to-klimastalde, da der kan nedsænkes et lille tag i hver sti, der danner en "hule" til grisene, der er varmere end den øvrige stald. Det vil sige, at den generelle staldtemperatur er lavere end i en almindelig stald til smågrise.

Det fremgår af BAT-byggebladet for slagtesvinestalde nr. 106.04-52, at der forventes en reduktion på ca. 15 % af ammoniakfordampningen med delvist spaltegulv i forhold til referencesystemet, der er et drænet gulv.

I forbindelse med offentliggørelsen af en række BAT-blade pr. 1. juni 2009 har Miljøstyrelsen tilkendegivet, at BAT-bladene handler om, hvilke teknologier der kan være relevante at tage i betragtning når kommunen skal vurdere, hvad der i de konkrete tilfælde skal betegnes som BAT.

Det er oplyst, at staldene er etableret i overensstemmelse med BAT-byggebladene, og i ansøgningsskemaet er staldtypen angivet som delvist spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv.

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at denne staldtype er BAT, hvilket er i overensstemmelse med Miljøklagenævnets afgørelser af 1. september 2009 (J.nr. MKN-130-00160) og 30. september 2009 (J.nr. MKN-130-00552), hvoraf det fremgår, at BAT svarer til gulve i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivnings BAT-byggeblad Gr.nr.106.04-52.

Smågrisene går i toklimastalde med delvist spaltegulv, hvilket er BAT både ifølge BAT-byggebladet for smågrise nr. 106.03-52 "To-klimastald med delvist spaltegulv" og EU's BREF-note. Der forventes en reduktion af ammoniakfordampningen på ca. 30 % ifølge BAT-byggebladet og 34 % ifølge EU's BREF-note i forhold til referencesystemerne, der er henholdsvis "drænet gulv med gyllekumme under hele gulvfladen" og "fuldspaltegulv med en underliggende gødningskanal".

Det er således kommunens samlede vurdering, at husdyrbruget med hensyn til staldsystem i staldene har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Der foreligger tre BAT-blade fra Miljøstyrelsen, som er gennemgået i det efterfølgende.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.01:v1.05-09 omkring Gylleforsuring:

Der etableres ikke et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestaldene. Begrundelsen herfor er, at gylleforsuring er svær at få til at fungere i svinestalde pga. af staldenes mange sektioner. Det er svært og meget kompliceret at få gyllen til at cirkulere effektivt rundt under hver staldsektion, hvilket er nødvendigt, for at få gylleforsuring til at fungere rigtigt. Energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg er højere, primært som følge af øget pumpning af gylle. Derudover er der en øget risiko for lugtgener ved forsuring. Endvidere er teknikken endnu så ny, at anlæggets levetid ikke kan fastlægges ud

fra erfaringer, og teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger i forhold til referencesystemet. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at driftsomkostningerne øges med 13 kr. pr. produceret slagtesvin eller med 3 % af driftsomkostningerne eksklusiv værdi af sparet N. Der er således ud fra Miljøstyrelsens beregninger og udmeldinger ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestaldene.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.02:v2 05-09 omkring Luftvasker med syre i slagtesvinestalde:

Det fremgår af BAT-bladet blandt andet, at danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, da det påvirker renseeffekten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af bl.a. dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd, og at teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger ift. referencesystemet. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at driftsomkostningerne øges med 12 kr. pr. produceret slagtesvin eller med 2,8 % af driftsomkostningerne eksklusiv værdi af sparet N ved 60 % luftrensning. Der er således ud fra Miljøstyrelsens beregninger og udmeldinger ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestaldene.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01:v1 05-09 omkring køling af gyllen i svinestalde: Ved gyllekøling trækkes varme ud af gyllen i gyllekanalerne. Gyllen bliver dermed nedkølet, hvilket reducerer ammoniakemissionen. Jo mere gyllen bliver nedkølet, jo mere kan ammoniakemissionen reduceres. Ammoniakreduktionen afhænger således af den køleeffekt, som varmpumpen nedkøler gyllekummerne med. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at økonomien er meget afhængig af graden af varmeudnyttelse. I denne sag kan varmen ikke udnyttes, idet der kun er behov for opvarmning i staldene ca. 5-6 uger om året (de første par uger, når smågrisene indsættes). Driftsomkostningerne øges med 5 – 13 kr. pr. produceret slagtesvin eller med fra 1,2 til 3,1 % af driftsomkostningerne afhængig af effekten. Der er således ud fra Miljøstyrelsens beregninger og udmeldinger ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestaldene.

Idet det i øvrigt forudsættes, at etablering og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge yderligere regulering ved vilkår.

Vilkår

5 Godkendelsen omfatter følgende husdyrproduktion:

Dyretype	Stipladser	Produktion	DE
Slagtesvin, 30 – 118 kg	2.350	10.773	393,9
Smågrise, 7,2 – 30 kg	1.220	11.082	63,4
Heste	4		1,7
Moderfår med lam	4		0,6
I alt			459,6

Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Svineproduktionen kan gennemføres med en variation på +/- 7 kg i ind- og afgangsvægten, dog således at årsproduktionen ikke overstiger de 457,32 DE, og under forudsætning af, at der ikke medfører flere lugtenheder.

Etape 1 med en svineproduktion på maksimalt 386,4 DE skal udnyttes senest 2 år efter godkendelsens dato.

Etape 2 med en svineproduktion på maksimalt 457,32 DE skal udnyttes senest 5 år efter godkendelsens dato.

- 6 Den godkendte smågrise- og slagtesvineproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.
- 7 Driftsherren skal underrette Aabenraa Kommune om besætningens størrelse efter 2 år og 5 år, samt når svineproduktionen er nået op på 386,4 DE og 457,32 DE. Dyreenheds-omregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 8 Årsproduktionen skal kunne dokumenteres i mindst i 5 år efter anmodning fra Aabenraa Kommune.
- 9 Staldene skal indrettes med delvist spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv.

3.1.1 Ventilation

Redegørelse

Staldene vil blive ventileret med undertryksventilation. Udblæsning over taget, indsugning via ventiler i væggene. Afkast bliver uden overdækning. Der kommer spjæld i skorstenene for nøjagtig regulering, samt spjældmotor til styring af vægventiler.

Anlægget (ventilation, varme og overbrusning) styres ved hjælp af computer, således varme, strøm og vand forbrug reduceres mest muligt.

I hver staldbygning etableres 10 ventilatorer med en maksimal ventilation på ca. 13.000 m³/time pr. stk. (dvs. maksimalt 130.000 m³/time pr. bygning). Ventilatorerne er i drift hele året.

Afkastene placeres på den østlige side af staldbygningerne ca. en m fra kip og fordeles jævnt langs bygningen, og kommer til at have en afksthøjde på ca. ½ m over tagryg.

Det oplyses, at der vælges ventilatorer med lavt energiforbrug, og at ventilationsanlægget vaskes efter hvert hold grise for optimal ydelse og udnyttelse af energi.

Undertryksventilation er mere strømbesparende end f.eks. ligetryksventilation.

Aabenraa Kommune vurderer, at der foretages effektiv drift og rengøring af samt tilsyn med ventilationssystemet. Da der skal installeres nyt ventilationssystem fastsættes vilkår til udførsel af dette.

Vilkår

- 10 Ventilationsanlæggene skal være undertryksanlæg og styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt med hensyn til temperatur og el-forbrug. Afkast skal være opadrettet og over kip og motorerne skal være lavenergimotorer.
- 11 Ventilatorerne skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller og specifikationer med henblik på driftssikker funktion.
- 12 Ventilatorerne må ikke medføre, at de opstår væsentlige lugt, støv eller støjgener for naboerne.

3.1.2 Foder

Redegørelse

Der optimeres på foderforbruget i produktionen, hvilket er med til at holde ammoniakfordampningen fra anlægget nede. Der anvendes tørfoder i lukkede foderautomater. Foderet er baseret på fabriksfremstillet foder presset i piller. Det oplyses, at pelleteret foder begrænser næringsstofforbruget i form af bedre foderudnyttelse.

På bedriften anvendes foderkorrektion, så svinene maksimalt fodres med 156,55 g råprotein pr. FE og maksimalt 2,65 FE pr. kg tilvækst for hele perioden fra 7,2 kg til 118 kg.

I ansøgningsystemet, der skelner mellem smågrise og slagtesvin er korrektionerne indsat således:

- Smågrisene fodres med 2,0 FE per kg og 165 g råprotein per FE.
- Slagtesvinene fodres med 2,82 FE per kg og 155 g råprotein per FE.

Der anvendes normfodring af fosfor.

Der fodres med færdigblandet tørfoder (3 til 4 forskellige blandinger), som er tilsat fytase og aminosyrer. Der anvendes således optimerede blandinger, således foderforbruget reduceres mest muligt. Ansøger vurderer, at foderblandingerne ligger indenfor intervallerne af de vejledende BAT-værdier for indholdsstoffer i foder i EU's BREF-note kap 4.2:

- Fravænnede grise (< 10 kg): 19 - 21 % råprotein og 0,75 - 0,85 % fosfor
- Smågrise (< 25 kg): 17,5 - 19,5 % råprotein og 0,6 - 0,7 % fosfor
- Slagtesvin (25 - 50 kg): 15 - 17 % råprotein og 0,45 - 0,55 % fosfor
- Slagtesvin (50 - 110 kg): 14 - 15 % råprotein og 0,38 - 0,49 % fosfor

Bedste tilgængelige foderteknologi

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvare dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

På baggrund af at det oplyses, at der anvendes fasefodring og tilsættes fytase og aminosyrer i overensstemmelse med de vejledende BAT - betragtninger i EU's BREF-note, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at den valgte fodring kan betragtes som BAT.

Ved foderkorrektionen for smågrise og slagtesvin (ved afvigende produktionsniveau, fodermængde og sammensætning (indhold af råprotein pr. FE)) beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til fodermængde og foder-sammensætning samt indgangs- og afgangsvægt. Ved anvendelse af foderkorrektionen dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission.

Disse ændringer kan således være en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen, og der er derfor sat vilkår til niveauet for korrektionen og til dokumentation af dette.

Korrektionsfaktor for slagtesvin vedrørende ammoniak beregnet efter følgende formel:

$$((\text{FESV pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FESV} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) \times 1000 / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$$

Formlen er fremkommet ved type 2 korrektionen:

$$((\text{FESV pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FESV} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$$

Divideret med formel for afvigende vægt:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 3190.$

Størrelsen på korrektionsfaktoren beregnes på baggrund af de værdier, der er angivet i ansøgningen og ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

På Gl. Tøndervej 1 drives en FRATS produktion, hvor smågrise og slagtesvin går i samme stald, og man ikke vejer grisene ved afslutningen af smågriseperioden. I miljøansøgningsystemet er regnet med smågrise for sig og slagtesvin for sig, da det giver den mest korrekte beregning – dels fordi ammoniakfordampningen i procent er lidt mindre for smågrise, og dels fordi lugten også regnes forskelligt.

Derimod er det i en FRATS produktion principielt ikke mulig at lave adskilte foderkorrektioner for smågrise og slagtesvin. Chefkonsulent Per Tybirk, Landbrug og fødevarer, Videnscenter for Svineproduktion har vurderet, at den bedst mulige løsning synes at være, at man indberetter smågrise og slagtesvin hver for sig – og sikrer sig, at kravene er opfyldt med de nødvendige kombinationer af proteinindhold og foderforbrug. Herefter beregnes det gennemsnitlige proteinindhold og foderforbrug for hele perioden, og dette gennemsnit bruges til at fastlægge vilkåret. Notat vedr. fodervilkår ved FRATS-produktion er vedlagt som bilag 2.

Det gennemsnitlige foderforbrug beregnes ved at summere FE pr. smågris og slagtesvin, hvorefter der divideres med den samlede vægt:

$$(2 \times (30-7,2) + 2,82 \times (118-30)) / (118-7,2) = 2,65 \text{ FE per kg}$$

Det gennemsnitlige protein indhold beregnes ved at summere g råprotein pr. smågris og slagtesvin, hvorefter der divideres med FE pr svin (hele perioden):

$$(165 \times 2,0 \times (30-7,2) + 155 \times 2,82 \times (118-30)) / (2,65 \times (118-7,2)) = 156,55 \text{ g råprotein per FE}$$

Korrektionsfaktoren beregnes herefter som følger på baggrund af ovenstående formel for slagtesvin: $((2,65 \times 156,55 \times (118 - 7,2) / 6,25) - ((118 - 7,2) \times 28)) / ((118 - 7,2) \times (20,95 + 0,177 \times (118 + 7,2))) = 0,89.$

Aabenraa Kommune har kontrolleret at en korrigeret formel, der tager hensyn til smågrisene, vil give en højere korrektionsfaktor, hvorfor den indsendte metode er accepteret.

Det forventes dog, at der vil være fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre. De indtastede værdier for foderforbrug og proteinindhold er ikke bindende, så længe korrektionsfaktoren ikke overstiger 0,89.

Korrektionsfaktoren svarer til 11 % reduktion af N ab dyr = $11 \times 1,5 = 16,5$ % reduktion af ammoniakfordampningen.

Foderkorrektionen gælder for samtlige dyr i den pågældende dyregruppe altså for samtlige FRATS svin på hele bedriften.

I afsnit 9 om egenkontrol er der fastsat vilkår om dokumentation for foderets indhold af råprotein pr. FE.

Vilkår

13 Der skal udarbejdes foderplaner til de forskellige dyretyper.

- 14 Der skal tilsættes fytase og aminosyrer til foderet, og anvendes fasefodring i overensstemmelse med de vejledende BAT-værdier for indholdsstoffer i foder i EU's BREF-note kap 4.2, som oplyst i det ovenstående.
- 15 Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for perioden fra indsættelse til levering på slagteri må højst være 0,89 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6,25) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$.

Korrektionen gælder for samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele bedriften, altså for samtlige slagtesvin på hele bedriften.

De indtastede foderforbrug og proteinindhold er ikke bindende, men ansøger skal alene sikre sig, at vilkårs ligningen for hele perioden er overholdt.

3.1.3 Energi- og vandforbrug

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen:

Type		Forbrug/produktion før	Forbrug/produktion efter
El	Stuehus	5.000 kWh	5.000 kWh
	Stald – etape 1		80.000 kWh
	Stald – etape 2		120.000 kWh
Fyringsolie	Stuehus	5.000 liter	5.000 liter
	Stald – etape 1		15.000 liter
	Stald – etape 2		20.000 liter
Dieselolie		10.000 liter	10.000 liter

Energibesparende foranstaltninger

Der etableres 2-klimasystem og gulvvarme i staldene for at reducere rumvarmen og dermed varmekonsumet.

Staldene oplyses primært med dagslys i stedet for kunstigt lys i løbet af dagen.

Der vil blive anvendt energibesparende lysstofrør og automatisk styring af lyset. Der vil kun være tændt lys, når der er behov for det af hensyn til arbejdet i stalden og af hensyn til dyrenes behov. I videst muligt omfang udnyttes lysindfald fra staldvinduer.

Ventilationsanlægget rengøres med jævne mellemrum og vedligeholdes, så der er mindst mulig modstand i ventilationsanlægget og dermed mindst mulig energiforbrug. Ved valg af ventilationssystem til staldene vælges et system med lavt strømforbrug.

Det vurderes således, at der anvendes BAT med hensyn til energiforbrug, og at der derudover er indarbejdet energitiltag, der ligger ud over BAT.

Samlet vandforbrug i nudrift og efter ansøgningen:

Type		Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand	Stuehus	150 m ³	150 m ³
	Stald etape 1		4.500 m ³
	Stald etape 2		6.000 m ³
Vask i stalden			500 m ³
Sprøjtning		120 m ³	120 m ³

Vand til produktionen kommer fra Tinglev Vandværk. Der er ingen markboringer på de forpagtede arealer.

Der anvendes ikke vand til rengøring af sprøjte eller maskiner, da alle maskiner lejes.

Vandbesparende foranstaltninger

Der etableres vandbesparende drikkekopper i alle stalde, samt elektronisk, intelligent styret overbrusning efter temperatur og vandur ved iblødsætning med forstøver dyser.

Stalde iblødsættes i koldt vand forud for vask for at minimere vandforbruget til rengøring af staldene. Der anvendes højtryksrensere til rengøring af staldene.

Endvidere monteres vandmålere, så vandforbruget kan følges, og alle installationer efterses for utætheder mellem hvert hold grise.

Det vurderes således, at der anvendes BAT med hensyn til vandforbrug.

Vilkår

- 16 Anlæg og installationer, der er særligt energi- og vandforbrugende, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at de altid fungerer optimalt.
- 17 Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
- 18 Vandforbruget til dyreholdet og elforbruget skal registreres mindst hver 12. måned. Dato for aflæsning og målerstand samt forbrug skal noteres i driftsjournalen, der skal opbevares i mindst 5 år.
- 19 Hvis energiforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over det oplyste, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
- 20 Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over det oplyste, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.

3.1.4 Rengøring af staldanlæg

Redegørelse

Staldene rengøres imellem hvert hold grise. Rengøringen foregår ved iblødsætning og derefter med højtryksrensere. Der anvendes desinfektionsmidlet Virucid eller tilsvarende.

Aabenraa Kommune vurderer at renholdelse af staldafsnit med spalter er tilstrækkeligt for overholdelse af gældende krav og retningslinjer mht. rengøring.

Vilkår

21 Staldenes skal rengøres og desinficeres efter hvert hold grise.

3.2 Ammoniakreducerende miljøtiltag

Redegørelse

Som en følge af bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. For ansøgninger indsendt i 2007 er kravet en 15 % reduktion. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde der renoveres.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning).

I alle stalde er der delvist spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv for at mindske udledningen af ammoniak.

Alle stalde etableres med overbrusningsanlæg, som har til funktion at styre dyrenes gødningsadfærd til spaltearealet, og således medvirker til at sikre, at husdyrgødning hurtigt føres fra stald til gyllebeholder, hvorved både lugtgener og ammoniaktab mindskes.

Der anvendes fodertilpasninger således, at smågrisene fodres med en fodersammensætning med 165 g råprotein per FE og 2,0 FE per kg, imens slagtesvinene fodres med en fodersammensætning med 155 g råprotein per FE og 2,82 FE per kg.

Produktionen er som tidligere nævnt en FRATS-produktion, og korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak er i ovenstående afsnit 3.1.2. Fodring beregnet til 0,89, hvilket svarer til 16,5 % reduktion af ammoniakfordampningen.

Det fremgår af ansøgningen, at den ansøgte produktion vil give anledning til en samlet emission på 5.931 kg N/år.

Det fremgår videre af ansøgningsskemaet afsnit 3.1.1, at projektet opfylder kravet om 15 % ammoniakreduktion, som gælder for projekter, der er ansøgt i 2007.

Aabenraa Kommune vurderer, at den anvendte teknologi sammen med nedenstående vilkår giver tilstrækkelig effekt for at sikre 15 % ammoniakreduktion.

Vilkår

22 Det skal sikres bl.a. ved overbrusning, at grisene afsætter gødning på spaltearealet og på det drænede areal, således at den ønskede effekt på ammoniakfordampning i staldene opnås.

23 Det skal sikres, at spalterne altid er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol skal ske minimum 1 gang i døgnet.

3.3 Lugt

Redegørelse

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Skov – og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I vejledningen er anført vejledende lugtgrænseværdier for de i tabel 14 anførte områdetyper.

Resultatet af lugtberegningerne ved disse områdetyper fremgår af tabellen:

Tabel 14 Lugtgeneafstande og konsekvensområde

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav* (ukorrigeret geneafstan)
Enkeltbeboelse uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger	470 m	Kravlund Møllevej 14	223 m
Samlet bebyggelse i landzone	482 m	Kravlund	488 m
Byzone	2.900 m	Tinglev	650 m
Konsekvensområde for lugtmission			847 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved enkelt beboelse og samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Samlet bebyggelse ligger indenfor 1,2 x geneafstanden, der er derfor beregnet en korrigeret geneafstand (479 m) og et vægtet gennemsnit (482 m). Da den korrigerede geneafstand er mindre end vægtet gennemsnitsafstand er genekriteriet overholdt.

Som det fremgår af tabellen herover er afstandskrav til enkelt bolig, byzone og sommerhusområde ligeledes overholdt.

Kumulation

Anlægget er beliggende længere væk end 300 m til samlet bebyggelse og byzone, samt længere væk end 100 m til den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Påvirkningen fra andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder skal således ikke inddrages.

Lugtgener ved udbringning af gylle vil endvidere reduceres, når gyllen separeres. Væskefraktionen fra separeret gylle infiltreres hurtigt i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt.

Vurdering

Geneafstanden beregnet ud fra lugt fra stalde til byzoneområde, sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne fra staldene.

Der fastsættes vilkår om, at ejendommen og gyllebeholdere ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige.

Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlige større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune forlange kontrol af lugtpåvirkning, og evt. efterfølgende projekt for afhandlende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af husdyrbruget.

Endvidere stilles vilkår omkring egenkontrol.

Lugtgenerne forventes reduceret ved udspreddning af væskefraktionen efter separationen i stedet for gylle. Det er oplyst, at væskefraktionen nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Væskefraktionen fra separeret gylle vil meget hurtigt være infiltreret i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår til dette.

På baggrund af disse vurderinger er det kommunens vurdering, at de valgte opbevarings- og udbringningsmetoder kan betragtes som BAT.

Idet det herudover vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Vilkår

- 24 Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
- 25 Hvis tilsynsmyndigheden finder, at husdyrbruget giver anledning til lugtpåvirkning, der vurderes at være væsentlig større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger.

3.4 Gødningsopbevaring og –håndtering

3.4.1 Gødningsopbevaring

Redegørelse

Husdyrgødning fra svineproduktionen forekommer udelukkende i form af flydende husdyrgødning/gylle.

Heste og moderfår med lam er udegående hele året, der fremkommer derfor ikke fast gødning fra ejendommen.

I efterfølgende tabel er angivet mængderne for hver stald.

Tabel 12 Husdyrgødning

Stald nr.	Staldtype (gulvtype)	Husdyrgødning (fast/flydende)	Mængde (m ³) Efter
1	Delvis spaltegulv	Flydende	2.543
2	Delvis spaltegulv	Flydende	2.543
3	Delvis spaltegulv	Flydende	2.543
Sum			7.629

Husdyrgødning er beregnet efter Byggeblad 95.03-03 revideret 27.08.2009, således:

- 11.082 smågrise 7,2-30 kg af 0,124 m³ pr. smågris = 1.375 m³
- 10.773 slagtesvin 30-118 kg af 0,58 m³ pr. slagtesvin = 6.254 m³

Dette inkluderer drikkevandsspil og vaskevand.

Husdyrgødning opbevares i 2 gyllebeholdere på hver 4.000 m³. Gyllebeholderne er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Lageret tømmes hvert år, og beholderne inspiceres visuelt. Beholdernes vægge og bund er tætte. Der er ingen spjæld på beholderne, og al gylle overpumpes via neddykket rør. Beholderne er overdækket med naturligt flydelag. Flydelaget sikres evt. ved at tilsætte halm efter hver tømning. Der sker ikke omrøring af gyllebeholderne undtagen lige før udbringning.

Begge gyllebeholdere har en dimension på 5,3 m x 31 meter med en flydende lagerandel på 50 % af den samlet husdyrgødningsproduktion.

Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget. De 2 gyllebeholdere har en samlet opbevaringskapacitet på 8.000 m³ gødning. Der ledes ikke yderligere spildevand til gyllebeholderne end det inkluderede fra staldene. Den samlede årlige produktion af gylle og spildevand ledt til gyllebeholderne er således 7.629 m³. Det betyder, at der er en opbevaringskapacitet på 12,6 måneder. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2. Gylleseparering for supplerende beregninger.

Gyllebeholderne er omfattet af 10 års beholderkontrolordningen.

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrgødningen opbevares miljømæssigt forsvarligt uden væsentlig risiko for miljøet, og opbevaringsanlæg er i overensstemmelse med lovgivning og gældende retningslinjer.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

I BAT – grundlaget (EU's BREF - note) er udpeget nogle teknikker, som vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme bedste tilgængelige opbevaringsteknik.

En del af disse teknikker er i en vis udstrækning integreret i den danske lovgivning, hvilket betyder, at danske husdyrbrug i vid udstrækning lever op til BAT - grundlaget. Det gælder bl.a. følgende, der ifølge EU's BREF – note er BAT:

- At flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger, og at beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Dette krav anses for opfyldt ved indretning efter reglerne i § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- At dække beholderen ved at bruge et af følgende: et fast låg, tag eller en teltstruktur eller et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørrings skorpe. Dette krav

anses for opfyldt ved indretning efter reglerne i § i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

- At bruge dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret. Dette krav anses for opfyldt ved indretning efter reglerne i § 17 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ifølge EU's BREF – note er efterfølgende punkter også BAT, men der er ikke lovgivet for dette i dansk lovgivning. Det er BAT at:

- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- Gyllen kun røres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.

Ansøger har oplyst, at husdyrbruget også agerer i overensstemmelse med de sidst nævnte BAT punkter. Der fastsættes vilkår i overensstemmelse med dette.

På baggrund af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen) og BAT – betragtningerne i BAT – grundlaget, er det kommunens vurdering, at indretning og drift af opbevaringsanlæggene kan betragtes som BAT.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid kan dokumentere, at kapaciteten af gødningsopbevaringsanlæg opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder at gylle opbevares i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsens kapitel 6, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i nærværende afsnit.

Vilkår

- 26 Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen¹.
- 27 Beholderne skal tømmes én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes efter behov.
- 28 Gyllen i gyllebeholderen må kun omrøres umiddelbart før udbringning af gyllen.

3.4.2 Gylleseparering

Redegørelse

Der afsættes gylle til Skyttehusvej 5, 6330 Padborg. En udvidelse af Skyttehusvej 5 forventes godkendt efter § 12 i Husdyrloven samtidig med denne godkendelse. Ind til Skyttehusvej 5 er kommet op i produktion vil der blive afsat gylle til nogle af arealerne til Skyttehusvej. På et tidspunkt vil der blive behov for, at noget af gyllen fra Gl. Tøndervej 1 skal separeres på Skyttehusvej, for at der er harmoniareal nok.

Gylle køres til separation på Skyttehusvej 5, hvor der findes et Samson Bimatech separationsanlæg model 30 T til mekanisk separation af gylle. Ved separering opdeles gyllen i en fiberfraktion med hovedparten af fosfor fra rågyllen og en væskefraktion med et lavt fosforindhold.

---

¹ Pt. bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., herefter kaldet husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Separationsanlægget har en kapacitet på 30 – 60 tons rågylle pr. døgn, eller 11.000 – 22.000 tons rågylle om året. Ifølge ansøger vil anlægget kunne separere de ca. 40 m³ pr. døgn, som der maksimalt er behov for, også hvis der kommer et par reparationsdage.

Når gyllen skal separeres suges rågylle fra staldene direkte fra forbeholder og vil blive flyttet med lastbil til fortank ved separationsanlægget på Skyttehusvej.

Der skal køres maksimalt 200 transporter med maks. 30 tons pr. gang. Hver gang tages der cirka samme mængde rejectvand med retur, som der køres gylle til Skyttehusvej.

Efter separationen ledes fiberfraktionen over i fibercontainer med en snegletransportør. Fiberdelen kommer ikke retur til Gl. Tøndervej, men afsættes direkte fra Skyttehusvej 5 til Green Farm Energy A/S. Der er indgået en forhåndsaf tale om levering af fiberdelen til Biogasanlægget Over Løjstrup.

Der vil fortsat være behov for at anvende den ene beholder til gylle, der ikke skal separeres.

Væskedelen vil udgøre ca. 90 % af gyllen. Der er 3.910 m³ gylle, der skal separeres, hvilket betyder, at væskedelen, der kommer retur er ca. $3.910 * 0,9 = 3.520 \text{ m}^3$. For at overholde kravet om minimum 9 måneder opbevaringskapacitet (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6), skal der som minimum være $(9/12 \text{ mdr.} * 3.520 \text{ m}^3/\text{år})$ ca. 2.640 m³ kapacitet.

Den resterende mængde gylle på 3.720 m³ opbevares i den anden beholder. For at overholde kravet om minimum 9 måneder opbevaringskapacitet (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6), skal der som minimum være $(9/12 \text{ mdr.} * 3.720 \text{ m}^3/\text{år})$ ca. 2.790 m³ kapacitet.

Da begge beholdere har en kapacitet på 4.000 m³ er der tilstrækkelig kapacitet.

En afgørende fordel ved udbringning af væskefraktionen fra separeret gylle er, at den hurtigt infiltreres i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er sikret, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til væskedelen efter gylleseparation.

Der etableres som udgangspunkt ikke fast overdækning på beholderne, hvor væskedelen opbevares, men overdækning etableres med tæt lag af halm. Det kan være vanskeligt at etablere overdækning med halm på væskedelen, der er meget tyndt flydende. Kommunen finder imidlertid, at dette kan afprøves, hvis det ikke lykkes må der etableres fast overdækning (flydedug / telt / betonlåg / leca / hexacover). Der stilles imidlertid vilkår om, at der skal føres journal over flydelag på beholderne hver 14. dag.

Vilkår

- 29 Fiberfraktionens skal afsættes til biogasanlæg eller anden aftager.
- 30 Der skal være mulighed for at opbevare gylle fra staldene inden separation, såfremt der opstår længerevarende driftsproblemer på separationsanlægget.
- 31 Såfremt der skiftes aftager af fiberfraktionen, skal tilsynsmyndigheden straks underrettes, og kopi af skriftlig aftale om modtagelse af fiberfraktionen skal sendes til tilsynsmyndigheden.

3.4.3 Gyllehåndtering

Redegørelse

Gyllen overpumpes via neddykket rør, og tømning sker via pumpe monteret på gyllevognen (dvs. at gyllen suges op af beholderne).

Maskinstation står for gylleudbringningen. Transport af gylle foregår i lastbiler, undtagen til de marker, der ligger tæt på ejendommen, hertil transporteres gylle i gyllevogn. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger i marken. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Gyllen køres ud på vejetablerede afgrøder, hvorved ammoniakfordampning og lugtgener minimeres pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der udbringes aldrig gylle på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt skrånende arealer, og der holdes minimum 2 meter bræmme til vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på græsarealer.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

En del udbringningsteknikker er i en vis udstrækning integreret i den danske lovgivning, hvilket betyder, at danske husdyrbrug i vid udstrækning lever op til BAT - grundlaget. Det gælder bl.a. følgende, der ifølge EU's BREF - note er BAT:

- At anvende følgende spredningsudstyr til udbringning af gylle på de nævnte marktyper:
  - Til græsarealer og jord med afgrødehøjde under 30 cm anvendes slangeudlægning eller nedfældning. Dette krav anses for opfyldt ved reglerne i § 24, stk. 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som kræver disse teknikker anvendt for alle arealtyper.
  - Til ubevokset landbrugsjord anvendes nedfældning eller slangeudlægning med indarbejdelse inden for 4 timer. Dette krav er en stramning i forhold til reglerne i § 26 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor nedbringning skal ske indenfor 6 timer.
- At reducere forurening af vand ved ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker, kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, og ikke at tilføre gødning på arealer, der støder

op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet). Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 69 i lov om vandløb.

- At tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder veksel drift. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At føre journal over spredning af uorganisk gødning på markerne. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At føre journal over spredning af husdyrgødning på markerne. Kravet anses også for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Ifølge EU's BREF – note er det endvidere BAT at:

- Spredde gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- Undgå at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.
- Håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre følgende: at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme, samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene.

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget med det oplyste omkring bedst mulig udnyttelse af næringsstoffer og udbringningen af husdyrgødning i forhold til arealernes beskaffenhed og hensyn til naboer også lever op til de sidstnævnte BAT - krav.

På baggrund af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i dansk lovgivning) og BAT – betragtningerne i BAT – grundlaget, er det således kommunens vurdering, at gødning og udspredning kan betragtes som BAT.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndtering og praksis med de stillede vilkår vil være i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinier, og at der arbejdes med at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

Vilkår

- 32 Fast pumpeanlæg må ikke anvendes på gyllebeholderne. Der skal i stedet anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb.
- 33 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 34 Transport af gylle skal foregå i lukket lastbiler

- 35 Husdyrgødning må ikke køres ud på arealer, der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.

3.5 Anvendelse af anden organisk gødning

Redegørelse

Der anvendes ikke anden form for organisk gødning på ejendommen.

Vilkår

- 36 Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning end den ansøgte svinegylle og separerede svinegylle.

3.6 Transport

Redegørelse

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej Gl. Tøndervej, der ikke er særlig trafikeret. Der køres fortrinsvis i dagtimerne mellem kl. 07 og 17.

Gener ved kørslen forsøges afhjulpet ved at kørsel gennem Kravlund fortrinsvist vil forgå i dagtimerne og uden for "myldretiden", imens der køres via Julianehåbvej om natten og i tidsrummene 7-8 og 15-17.

I forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil der forgå transport i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

Husdyrgødning transporteres til Skyttehusvej 5 med lastbil, der kan rumme 30 m³ gødning. Ved udbringning transporteres væskedelen ligeledes med lastvogn.

Gylle til Wilfried Thomas Petersens arealer (arealer navngivet med W) bliver transporteret med gyllevogn og til de øvrige arealer og til separering på Gl. Tøndervej vil ske med lastbil.

I forbindelse med udvidelse af besætningen (etape 2) vil der blive et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Transporterne, i efterfølgende tabel, er angivet som skønnede tal, for hvor mange gange der skal køres om året, når produktionen er oppe på maksimalt niveau dvs. efter gennemførelsen af etape 2. Da produktionen er nyetableret er der ikke transporter i nudriften.

Transporter	antal/år
Foder	ca. 100
Dieselolie	ca. 0
Fyringsolie	ca. 26
Indlevering af dyr	ca. 50
Udlevering af dyr	ca. 100
Daka	ca. 100
Gyllekørsel*	maks. 650
Samlet	Maks. 1026

* Antallet af transporter er beregnet som et absolut maksimalt antal efter gennemførelse af etape II. Der er således indberegnet, at der maksimalt vil blive kørt 200 læs gylle til separering og tilbage til gyllebeholder på Gl. Tøndervej. Herudover vil der blive udbragt gylle på arealer i nærheden af anlægget og resten vil blive kørt til gyllemodtagere med lastbil.

Transportruterne for kørsel med husdyrgødning er vist i bilag 1.4.

Det vurderes, at støjbelastningen i forbindelse med transport af husdyrgødning ikke overstiger omgivelsernes tålegrænser.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler. Ansøger opfordres til kun at transportere gødning gennem Kravlund på hverdage i tidsrummet kl. 08.00 til 15.00 og 17.00 til 18.00.

Med henblik på at reducere omfanget af transport og generne herfra stilles der vilkår om, at gylle og separeret gylle skal køres i lastbiler til arealer, der ligger mere end 1.500 meter fra anlægget.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter af husdyrgødning til og fra ejendommen.

Vilkår

- 37 Transport af gylle og separeret gylle skal ske i lastbil til og fra separation på Skyttehusvej og til arealer, der ligger mere end 1.500 meter fra anlægget.
- 38 Ved transport af gylle i gyllevogn på offentlige veje / private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted.
- 39 Transport af husdyrgødning, indkøbt foder, halm, ensilage og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal fortrinsvis foregå mandag til fredag i tidsrummet mellem kl. 07.00-18.00, og lørdag i tidsrummet kl. 07.00-14.00, dog ikke helligdage. Ved tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis græs og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle i forbindelse med udbringning til mark gælder vilkåret ikke.
- 40 Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07.00-18.00 og lørdag kl. 07.00-14.00, dog ikke helligdage. Dyr til slagtning kan dog afhentes mandag til fredag i tidsrummet kl. 03.00-18.00.

3.7 Spildevand og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra vask af stalde tilføres gyllebeholder og er indregnet i årsproduktion af gylle. Spildevand fra håndvask i forrum ledes ligeledes til gyllebeholder.

Der er ikke tagrender på bygningerne, så tagvand siver direkte ned, og spildevand fra stuehus ledes til offentlig kloak.

Der er ikke befæstede arealer, påfyldning af sprøjte eller vask af maskiner på ejendommen.

Aabenraa Kommune vurderer sammen med nedenstående vilkår, at spildevandshåndtering ikke vil medføre gener for miljøet.

Vilkår

- 41 Tagvand fra staldene skal ledes til nedsivning gennem faskiner efter Aabenraa Kommunes gældende regulativer og anvisninger.

3.8 Uheld og risici

Redegørelse

Uheld kan ske ved overpumpning af gylle, væltet gyllevogn eller større spild og ved udslip af olie og diesel.

Ved installation af gyllepumpe indbygges relæ med maksimal køretid, således at gyllepumpen slukker automatisk efter udløb af tid. Gyllepumpe efterses årligt for defekte spændebånd og møre slanger.

Der udarbejdes plan over bedriftens arealer med angivelse af forbindelse fra dræn til vandløb for at klarlægge arealer med risiko for afstrømning. Kortet gøres tilgængeligt for maskinstationspersonale.

Fyringsolie opbevares i tre godkendte underjordiske olietank på hver 2500 l. Der opbevares sugende materiale i nærheden til at opsuge mindre spild. Der opbevares ikke andre olieprodukter på ejendommen.

Der udarbejdes skriftlige procedurer, der iværksættes ved uheld.

Aabenraa Kommune vurderer, at en beredskabsplan med skriftlige procedurer kan give et godt overblik over relevante installationer og oplag mv. på ejendommen, samt anvisninger for handling, som vil kunne reducere forureningsomfanget i tilfælde af uheld.

Kommunen finder, at det bør sikres ved vilkår, at der til stadighed forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen. Der stilles derfor vilkår om dette, og at beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Kommunen finder endvidere, at det ved vilkår bør sikres mod forurening fra oplag af olier og kemikalier. Der stilles derfor vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Vilkår

- 42 Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som følger bilag 4 i vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Planen skal indsendes til Aabenraa Kommune senest 1 måned efter der er sat dyr i stalden. Datoen for udarbejdelse af beredskabsplanen skal fremgå af planen.
- 43 Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejdere.
- 44 Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen oversættes til et sprog, de forstår.
- 45 Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføring skal fremgå af planen.
- 46 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.nr. 112 og efterfølgende straks

at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf.nr. 73 76 76 76.

- 47 Der skal opstilles pullerter med en styrke der kan modstå påkørsel fra landbrugsmaskiner og lastbiler. Pullerterne skal placeres nord, syd og vest for påfyldningsstudsene ved de tre nedgravede olietanke

3.9 Støjkilder

Redegørelse

Der findes kun få, små støjkilder, og de er placeret hensigtsmæssigt i forhold til omgivelserne. Byggeriet tilrettelægges generelt med henblik på at minimere støv-, støj- og lugtgener for omgivelserne.

Ventilationsanlægget i staldene kører hele døgnet, året rundt. Støj fra levering af foder og øvrige transporter vil hovedsagligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra læsning af slagtedyr kan forekomme tidligt på døgnet fra kl. ca. 03.00. For at begrænse støjen fra læsning af slagtedyr indrettes leveringsfaciliteterne som en delvis lukket sluse, således at der opnås optimale forhold for dyr og personale.

Ved etablering af ventilationsanlægget anvendes støjsvage ventilatorer.

Transporter tilrettelægges, så der opstår færrest mulige gener for omgivelserne.

Ejendommen er i forslag til Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune angivet med beliggenhed i *det åbne land*.

Landbrugets nye driftsbygninger er beliggende ca. 800 meter vest for adressen Gammel Tøndervej 1.

Bebyggelsen Kravlund, hvor landbrugets oprindelige driftsbygninger befinder sig, er beliggende i landzone i *det åbne land*. Afstanden fra landbrugets nye driftsbygninger til den nærmeste del af Kravlund er ca. 470 meter. Der drives landbrug fra bygninger i bebyggelsen Kravlund. Bebyggelsens faktiske benyttelse er derfor blandet bolig og erhverv.

Vilkår

- 48 Bidraget fra landbruget med adressen Gammel Tøndervej 1, 6360 Tinglev og med driftsbygninger beliggende ca. 800 meter vest for adressen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i *det åbne land* ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land, herunder bebyggelse i Kravlund	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af kornafgrøder i høstperioden til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at eksempelvis blæseren måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Støj fra læsning af svin, uagtet om det foregår ved driftsbygninger eller fra et køretøj eller lign., der er placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj". Udgifterne afholdes af landbruget.

3.10 Skadedyr

Redegørelse

Der holdes rent og ryddeligt omkring ejendommen, og omkring bygningerne etableres der 1 meter med 16/32 sten for reduktion af skadedyr. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning.

For at begrænse flueantallet vaskes staldene imellem hvert hold. Der anvendes rovfluer fra Rovfluen A/S.

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse, sammen med nedenstående vilkår, er i orden.

Vilkår

- 49 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 50 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

3.11 Støv

Redegørelse

De væsentlige støvkilder stammer fra transport af foder til og fra ejendommen.

Foder, der består af fabriksfremstillede foderpiller, opbevares i 6 stk. udendørs glasfiber siloer fordelt med 2 siloer ved hver stald. Siloerne står på betonplads for let opsamling af spild. Der er etableret cykloner på siloerne for at minimere afgivelse af støv.

Aabenraa Kommune vurderer, at transport, håndtering af grovfoder og foderstoffer mv. ikke vil give støvgener for omkringboende.

Vilkår

- 51 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

3.12 Lys

Redegørelse

Der er vinduer for hver 5 meter ned langs staldbygningerne. Mellem kl. 20 og kl. 06 er der normalt ikke lys i stalden. Der er kun elektrisk lys i vinduerne ca. 1 time om dagen, og der er ingen facadebelysning. Der vil enkelte dage i forbindelse med indsættelse af nye grise være begrænset lys hele døgnet.

I forbindelse med høst kan maskinerne køre med lys hele døgnet.

Der er dæmpet udendørsbelysning langs kørevejen, der vender væk fra Kravlund.

Aabenraa Kommune vurderer, at den begrænsede lyskilde ikke vil give gener for naboer og der stilles ikke vilkår.

3.13 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

3.13.1 Olie

Redegørelse

Fyringsolie opbevares i 3 underjordiske, typegodkendte tanke på hver 2.500 l, der etableres samtidig med staldene. Tankene er placeret ved fodersiloerne jævnfør bilag 1.2.

Ved anmeldelse af nye olietanke (og afmelding af gamle olietanke) kontaktes kommunens miljøafdeling, tlf.nr. 73 76 76 76 eller e-mail: post@aabenraa.dk

Hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttank og olietanke på listevirksomheder kan miljøafdelingen ligeledes kontaktes.

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af olieprodukter er i orden, og at der ikke er risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand.

Vilkår

- 52 Opbevaring af fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder.
- 53 Fyringsolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 54 Der må ikke opbevares diesellole eller andre olieprodukter på ejendommen end fyringsolie.

3.13.2 Affald

Redegørelse

Følgende affaldstyper findes på ejendommen:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG - kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Ingen maskiner	-	-	-	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Ingen maskiner	-	-	-	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Ingen, maskiner lejes	-	-	-	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Opbevares på Skyttehusvej	-	-	-	20.01.19	05.12
Spraydåser	I stalde	Selv	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 50 kg	15.01.10	23.00
Kanyler	I kanylebokse i stalde	Selv	Forventet Hobro Apotek	ca. 1 boks	20.01.32	05.13
Medicinrester	I stalde	Selv		maks. 40 kg	18.02.08	05.13
Batterier - alle typer	I stalde	Selv	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 10 kg	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Lysstofrør	I stalde	Selv	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 20 stk.	20.01.21	79.00
Metalaffald	I stalde	Mammen Erhvervs-genbrug	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 1.000 kg	20.01.06	56.20
Diverse brændbart	I container	Mammen Erhvervs-genbrug	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 1.000 kg	Afhængig af indhold	19.00
Pap og papir	I stalde	Selv	Mammen Erhvervs-genbrug	maks. 500 kg	20.01.01	50.00

Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, opbevares de på en skyggefuld afhentningsplads nær offentlig vej i afstand fra produktionsbygningerne og ca. 500 m fra naboer. Dyrene placeres på betonspalter, og der afskærms med beplantning mod vejen. Se placering af døde dyr på bilag 1.2.

Det forventes, at der vil være ca. 450 døde grise (7,2 – 118 kg) om året i etape 1, og ca. 540 døde grise (7,2 – 118 kg) om året i etape 2. De døde dyr afhentes ca. 2 gange ugentligt efter behov.

Affald skal i henhold til lovgivningen opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativer og forskrifter.

Der stilles vilkår om opbevaring af døde dyr. Kommunen vurderer herudover, at kommunens regulativer fastsætter tilstrækkelige krav til opbevaring, håndtering og bortskaffelse af erhvervsaffald og farligt affald.

Vilkår

- 55 Opbevaringspladsen til døde dyr skal placeres som vist på situationsplanen i bilag 1.2. Der skal etableres beplantning ved pladsen til døde dyr ud mod vejen senest 1 år efter etablering. Beplantningen skal bestå af 3 rækker træer og skal tilpasses bedst muligt ind i omgivelserne, dvs. ved at vælge træsorter, der allerede findes i området og som er naturligt hjemhørende på egnen.

3.13.3 Kemikalier og medicin

Redegørelse

Der opbevares ingen pesticider eller sprøjteudstyr på ejendommen, idet sprøjtning varetages af maskinstation.

Medicinrester opbevares i stald, maskinhus og miljøstation. Der regnes med ca. 40 kg/år.

Kommunen vurderer, at medicin bliver håndteret på tilfredsstillende vis.

Vilkår

56 Der må ikke opbevares pesticider eller sprøjteudstyr på ejendommen

4 Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

4.1 Anlægget påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 7 i Lov om Miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Redegørelse

For at beskytte udvalgte naturområder mod næringsberigelse med ammoniak fra husdyrbrug, er der i Husdyrlovens § 7 fastsat regler om beskyttelseszoner (bufferzoner) omkring en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 1000 meter (bufferzone 1 og 2) fra anlægget, som er omfattet af Husdyrlovens § 7, jf. billede 1.

Nærmeste § 7 område (mindre mose sydøst for anlægget) ligger ca. 3,7 km fra anlægget. Der er ikke beregnet merdeposition til mosen, da merdepositionen er negligerbar, når afstanden mellem anlæg og naturområde er over 3 km (jævnfør teknisk notat fra DMU (2006)).

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at afstanden er tilstrækkelig til at undgå evt. ammoniak påvirkning. Aabenraa Kommune stiller ikke vilkår, da anlægget med nybyggeri ikke udløser krav om maksimal ammoniakdeposition til disse områder.

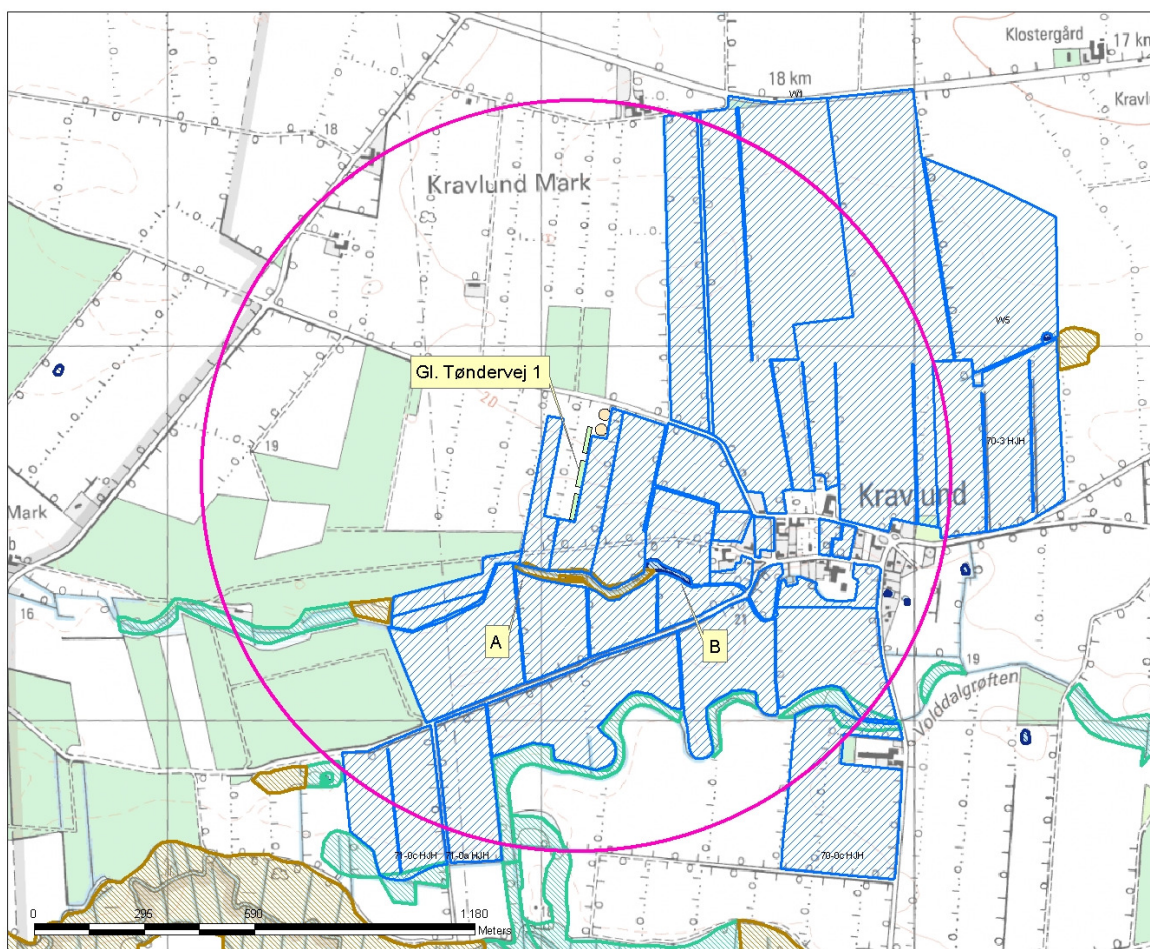
4.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Redegørelse

Jf. Husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte "§ 7 arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Gl. Tøndervej 1. Vurderes det at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forureningsbegrænsende vilkår, som rækker ud over Husdyrlovens fastsatte beskyttelsesniveauer.

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af visse naturarealer ikke ændres, når de har et vist areal, naturindhold m.m.

Nybyggeriet medfører en beregnet mer-emission af ammoniak fra anlægget på 5.931 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen er således beregnet til 5.931 kg N/år, idet der ikke er noget anlæg i nudriften.

Billede 1. Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer i nærheden af bedriften Gl. Tøndervej 1, samt hvilke naturarealer der er besigtiget (A-B) indenfor 1000 meter fra anlægget.

Område A:

Mose (billede 2) der er omgivet af Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer (aftalearealer) på alle sider. Mosen er væsentlig tilgroet med træer (pil, hvidtjørn, spidsløn, dunbirk, hyld og rødæl). Mosen gennemskæres af et dybtliggende vandløb, der på besigtigelsestidspunktet var meget tørt. Mosen er meget tør og har et højt næringsindhold (vurderes ud fra vegetationen, der består af mange næringstolerante arter) og naturtilstanden vurderes som ringe pga. det høje næringsstofindhold og tilgroningen med træer. Mosens (fattigkær/hedemose) tålegrænse ligger på 10-20 kg N/ha/år. Den vurderes med sin ringe naturtilstand at ligge i den høje ende. Baggrundsbelastningen ligger omkring 16-18 kg N/ha/år (*faglig rapport fra DMU nr. 708, 2009*). Beregninger i ansøgningskemaet viser, at produktionen på Gl. Tøndervej 1 vil belaste mose A med en merdeposition på ca. 1 kg N/ha/år. Da der er tale om en ny produktion, er merdepositionen lig med totaldepositionen.

Mosen vurderes ikke at være ynglested for bilag IV-arter, da den er helt skygget pga. træerne. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmosé.

Billede 2. Naturområde A. Mose tilgroet med træer.

Område B:

Vandhul (billede 3) på matr. nr. 172 Kravlund, Tinglev. Et aflangt vandhul med et areal på ca. 2000 m² der er omgivet af Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer (aftalearealer) på alle sider. Der løber et vandløb gennem vandhullet og videre ind i mosen (A), som ligger i forlængelse af vandhullet.

Vandhullet har temmelig skrånende anlæg (1:2). En del af skrænten er bevokset med pil og i og omkring vandhullet findes bl.a. bredbladet dunhammer, stor nælde og bittersød natskygge. Vandhullet er næringsberiget og på vej mod en dårlig biologisk tilstand pga. tilgroning af skrænten og højt næringsindhold. En fortsat næringsberigelse vil fremskynde en tilgroning af vandhullet.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det, at vandhullet kan være ynglested for bilag IV-arter (herunder især padder).

Vandhullet er omgivet af aftalearealer, der tilhører Skyttehusvej 5. Der er i Skyttehusvej 5's miljøgodkendelse sat vilkår om 2 meter bræmmer rundt om vandhullet.

Billede 3. Naturområde B. Vandhul.

Vurdering

Moser

Der er en mose beliggende indenfor en afstand af 1000 meter fra anlægget. Mosen ligger overvejende omgivet af dyrkede marker (ejendommens aftalearealer).

Mosen er besigtiget. Der er ikke tale om højmose, og mosen vurderes at være næringsrig naturtype, hvorfor en øget næringsstofpåvirkning ikke vil påvirke området væsentligt.

Mosen vurderes at have en naturtilstand som ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose (fattigkær/hedemose). Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand, og mosen er tør og tilvokset med træer. Med begrundelse i at baggrundsbelastningen ikke overskrider den øvre tålegrænse for mosen, og at merdepositionen (og totaldepositionen) på mosen er på ca. 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke bidrager væsentligt til at forringe naturtilstanden i moserne. Jf. *Miljøstyrelsens praksisnotat om Miljøklagenævnets afgørelser efter husdyrbrugloven* (6. juli 2009) er det også Miljøstyrelsens vurdering, at et § 3-område ikke vil påvirkes væsentligt, hvis der sker en merbelastning på under ca. 1 kg N/ha/år.

Der stilles på den baggrund ingen vilkår i forhold til mosen.

Vandhuller

Der er et vandhul beliggende indenfor en afstand af 1000 meter fra anlægget. Vandhullet ligger overvejende omgivet af dyrkede marker (ejendommens aftalearealer).

Det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullets naturtilstand er de omkringliggende jorde og den måde jorden dyrkes på med gødsning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullet, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet og sikrer eventuelle bilag IV arter et raste-/yngleområde. Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullets naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december

2006). Den tilførte mængde ammoniak fra luften vurderes derfor som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes på den baggrund ikke at forringe naturtilstanden i vandhullet.

Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften vurderes som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra de dyrkede arealer, jf. afsnit 5.1.

Vilkår

Der stilles ingen vilkår til ammoniak fra anlægget i forhold til natur i området.

4.3 Områder med naturinteresser

Inden for områder med naturinteresser (tema i hhv. Regionplan 2005 og Forslag til kommuneplan 2009) skal der ved ændring af arealanvendelsen til andre formål end jordbrug tages hensyn til naturinteresserne. Eksisterende natur skal bevares og mulighederne for at genskabe nye naturarealer bør ikke forringes.

Den eksisterende jordbrugsmæssige arealanvendelse inden for de udpegede områder kan opretholdes i det omfang, den ikke strider imod bl.a. bestemmelserne i Naturbeskyttelsesloven og i Miljømålsloven om internationale naturbeskyttelsesområder og vandforekomster (vandløb, søer, fjorde og grundvand).

Driftsomlægninger kan således gennemføres under forudsætning af, at de ikke kræver særskilt tilladelse i henhold til gældende lovgivning.

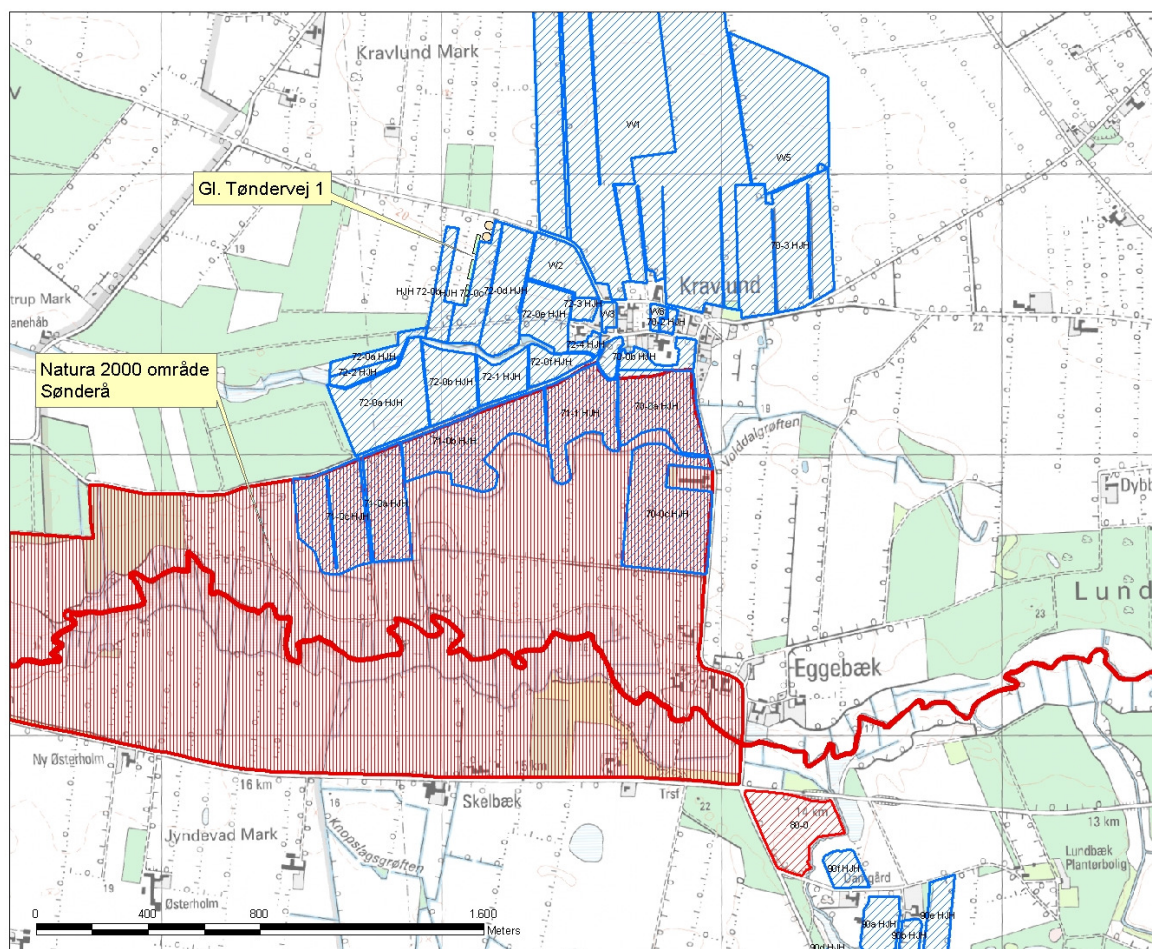
Placeringen af Gl. Tøndervej 1's anlæg sker på arealer, der ifølge Regionplan 2005 og Forslag til kommuneplan 2009 er registreret som område med naturinteresser. Disse områder anvendes i dag til landbrug. Der ændres ikke på vandløb, søer eller andre beskyttede naturarealer.

Med baggrund i ovenstående vurderer Aabenraa Kommune derfor, at produktionen kan etableres med den ansøgte placering uden at være i strid med regionplanen.

4.4. Natura 2000

Anlægget ligger ca. 460 m nord for det nærmeste Natura 2000 område, som er EF-fuglebeskyttelsesområdet F63 Sønderå (se billede 4).

Billede 4. Oversigtskort, der viser anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000 område, Sønderå.

Udpegningsgrundlaget for F63 er rørhøg, hedehøg, rørdrum, sortterne og mosehornugle (alle F3 - arter har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området), idet engene og rørskovene er potentielle levesteder for hedehøg, rørhøg og rørdrum. Vandkvaliteten i vandløbet er blevet bedre gennem de senere årtier, og vandkvaliteten vurderes derfor ikke længere at være begrænsende for fuglelivet.

Fuglebeskyttelsesområdet ved Sønderå består af Sønderå og de enge og moser, der grænser op til Sønderåen. I området syd for Gl. Tøndervej 1 ligner mose- og engarelerne hinanden. Det er begge områder, der i vinterperioder kan blive oversvømmet med vand fra Sønderåen. Det vil sige, at områderne ikke er specielt næringsfattige. Tålegrænsen vurderes at ligge på 15-25 kg N/ha/år, og baggrundsbelastningen er på 16-18 kg N/ha/år. Beregninger fra ansøgningen viser, at merdepositionen, som her også er lig med totaldepositionen, ligger på 0,3 kg N/ha/år for det engområde tættest på bedriften (lige syd for). En så lav deposition vurderes ikke at belaste Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag, som med naturtypen eng ikke er særlig næringsstoffølsom.

En del af aftalearealerne er beliggende indenfor dette Natura 2000 område, men da Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag væsentligt (se ovenfor), skal der ikke gives en godkendelse jævnfør Husdyrlovens § 16 til at bruge disse arealer til udspredding af husdyrgødning.

Anlægget ligger desuden ca. 3,5 og 4,5 km sydvest for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F62 (Tinglev Sø og Mose, Ulvemosen og Terkelsbøl Mose). Udpegningsgrundlaget for området er Rørhøg (F3 - arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området) og Hedehøg (F1 - arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1% eller mere af den natio-

nale bestand). De centrale mosearealer er nedbrudt højmose med spredte tørvegrave, brunvandede søer og store andele af skovbevokset tørvemose. Randarealerne er lavtliggende marginaljord, som drives ekstensivt. Den sidste store afvanding af Tinglev Mose fandt sted i perioden 1966 - 67.

Den nordøstlige del af Tinglev Mose er potentielt levested for trane og for odder (i tilknytning til kanalerne). Engsnarre er blevet registreret syngende. Bunden i mosen udgøres af op til 1½ m søkalk, som er blevet udnyttet i mosens sydlige del. Her findes åbne arealer med eng-rørhvene- og tagrørs-bevoksning eller hængesæk samt tørvegrave med bl.a. krebsklo. Rørsumpene er levested for rørdrum og plettet rørvagtel.

Den luftbårne kvælstofbelastning overskrider tålegrænserne for mose-naturtyperne betydeligt. Det medfører, at relativt tør mosebund vil gro til hurtigere end normalt, hvorved levesteder for fuglearter, der kræver åbne naturtyper, forsvinder.

I Tinglev Mose er de naturlige hydrologiske forhold genskabt i dele af mosen ved naturgenopretning.

Jævnfør teknisk notat fra DMU(2006) er depositionen af kvælstof negligerbar, når afstanden fra kilden er omkring 3 km. Da både Tinglev Mose og Ulvemosen ligger længere fra anlægget end 3 km, er det Aabenraa kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i målbar grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet F62.

På baggrund af ovenstående stilles der derfor ikke vilkår til anlægget i forhold til ammoniak til Natura 2000 områder.

4.5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

På Habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges. Forekomsten og påvirkningen på arterne er beskrevet i afsnit 5.1.3.

Redegørelse

Aabenraa kommune har ikke registreret planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Vurdering

Kommunen vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Kommunen vurderer også, at ammoniakemissionen fra anlægget, ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne, da vandhullerne på arealerne er forholdsvis små og derfor kun modtager en meget begrænset mængde kvælstof via deposition. Det vurderes, at tilførsel af næringsstoffer fra dyrkede arealer nær vandhullerne vil have langt større indflydelse på tilstanden i vandhullet end næringsberigelse via luftbåren ammoniak.

Vilkår

Der stilles ikke vilkår til anlægget på Gl. Tøndervej 1 til beskyttelse af bilag IV-arter, artsfredede arter eller rødlistearter.

5 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Miljøredøgørelsen og miljøvurderingen tager udgangspunkt i udbringningsarealerne, der fremgår af ansøgningens afsnit 4 vedlagt som bilag 1 og vedlagte kortbilag 1.3, i alt 583,3 ha. Heraf er 50,63 ha forpagtede arealer, og der er indgået aftaler om udbringning på 532,7 ha.

Alle arealer er forpagtet af Poul Christensen, Damgårdvej 4, 6360 Tinglev – 50,63 ha.

På de forpagtede arealer udbringes gødning fra 70,88 DE. Det giver et harmonital på $70,88 / 50,63 = 1,4$ DE / ha, hvilket er i overensstemmelse med harmonireglerne jf. kapitel 10 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

En af Gl. Tøndervej 1's udbringningsaftaler er med Skyttehusvej 5, 6330 Padborg. Skyttehusvej 5 har ansøgt om miljøgodkendelse efter § 12 i Husdyrloven. Indtil Skyttehusvej 5 er kommet op i produktion vil der blive afsat gylle til nogle af arealerne til Skyttehusvej. På et tidspunkt vil der blive behov for, at noget af gyllen fra Gl. Tøndervej 1 skal separeres på Skyttehusvej, for at der er harmoniareal nok. Når Skyttehusvej 5 er oppe på fuld produktion, og hvis der udbringes 1,34 DE separeret gylle pr. ha på alle arealerne til godkendelsen til Skyttehusvej, kan der maksimalt blive plads til at afsætte separeret gylle fra 298,27 DE gylle fra Gl. Tøndervej.

Ansøgningen viser belastningen på arealerne såfremt der afsættes usepareret gylle på arealerne. Der er endvidere lavet en alternativ beregning, der viser, hvad udvaskningen fra bedriften Gammel Tøndervej 1 bliver, når der udbringes separeret gylle på arealerne. Beregningerne er vedlagt som bilag 1.5.

Når gyllen separeres på Skyttehusvej, kommer en del retur, således at væskedelen efter gylleseparering fra 105 DE, svarende til 62,5 DE, udbringes på de forpagtede arealer. Det giver et harmonital på $62,5 / 50,63 = 1,23$ DE / ha, hvilket ligeledes er i overensstemmelse med harmonireglerne jf. kapitel 10 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der udbringes på udrænet grovsandet jord (JB1) med sædskiftet S4 svarende til reference sædskiftet.

Foruden udbringningsarealerne er der indgået 3 aftaler på i alt 532,7 ha aftalearealer:

- Lars M. Petersen, Vejbækvej 1, Padborg – 98,63 ha
- Wilfried T. Petersen, Gammel Tøndervej 6, 6360 Tinglev – 90,44 ha
- Jesper Hansen, Skyttehusvej 5, 6330 Padborg – 343,62 ha.

Placeringen af aftalearealerne fremgår af bilag 1.3.

Ejendommen har en aftale om levering af svinegyille til arealer ejet af Lars M. Petersen, Vejbækvej 1, Padborg, svarende til 96,25 DE med 8588 kg N og 1708 kg P. Flere af Lars M. Petersens arealer ligger inden for nitratfølsomt område og arealerne skal derfor godkendes jævnfør § 16. Aabenraa Kommune har udarbejdet en § 16 godkendelse for Lars M. Petersens arealer pr. 9. januar 2008. Godkendelsen er påklaget til Miljøklagenævnet, som endnu ikke har afgjort sagen.

Ejendommen har, som nævnt ovenfor, endvidere en aftale om levering af svinegyille til arealer ejet af Jesper Hansen, Skyttehusvej 5, Padborg, svarende til 163,49 DE med 14587,4 kg N og 2900,5 kg P, indtil produktionerne på Skyttehusvej 5 og Gl. Tøndervej 1 er udvidet med så mange dyr, at der gyllen skal separeres, herefter leveres væskedelen fra 129,8 DE, svarende til 77,2 DE med 9.265 kg N og 921 kg P. Flere af Jesper Hansens arealer ligger ligeledes inden for nitratfølsomt område. Jesper Hansens arealer godkendes i forbindelse med en § 12 godkendelse af en udvidelse af Skyttehusvej 5.

Wiefried Petersen, Gl. Tøndervej 6 og 11, modtager svinegylle svarende til 126,70 DE med 11.305 kg N og 2248 kg P. Alle aftalearealer hos Wiefried Petersen ligger udenfor områder omfattet af N- og P-klasse 1-3 og nitratfølsomt område.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler overholdes. I de nedenstående afsnit er foretaget en beskrivelse og en vurdering af gødningsudbringningens naturpåvirkning, samt om påvirkningen skal medføre særlige krav til gødningsbelastningen.

Vilkår

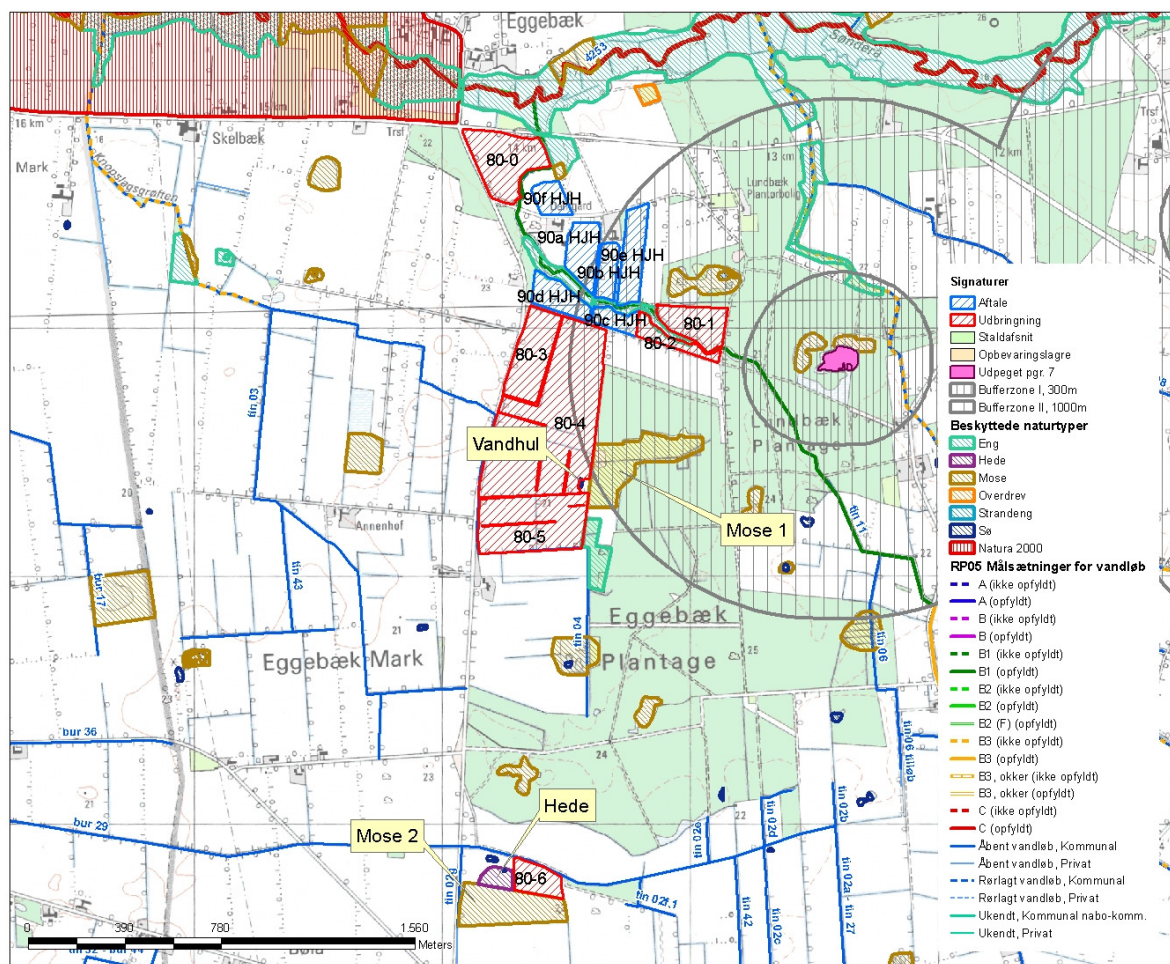
- 57 Husdyrbrugets udbringningsarealer fremgår af bilag 1.3. Ændringer i udbringningsarealer, der ligger udover kortbilaget, skal anmeldes til Aabenraa Kommune for vurdering af arealernes robusthed.
- 58 På udbringningsarealer (arealer markeret i bilag 1.3) må maksimalt udbringes enten:
- Usepareret husdyrgødning svarende til 70,88 DE per planår (1/8 - 31/7) og 1,4 DE/ha.
  - eller
  - Væskedelen fra separeret husdyrgødning svarende til 62,5 DE per planår (1/8-31/7) og 1,23 DE/ha.
- Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

5.1. Forholdsregler over for beskyttet natur

Redegørelse

Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer støder jf. nedenstående kort (billede 5) op til et vandhul, en hede, to moser, et par enge samt vandløb, der alle er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturarealerne er ikke besigtiget men vurderet ud fra kort og luftfotos.

Billede 5. Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealerne. Anlæggets placering er ikke vist på kortet, da anlægget ligger et stykke fra udbringningsarealerne.

Udbringningsareal mark nr. 80-4 og 80-5 grænser op til beskyttet mose (mose 1) og fersk eng. Krav om nedfældning på sort jord eller græs vil mindske ammoniakemissionen fra mark 80-4 til de moser der ligger østfor, herunder også den mose der er omfattet af Husdyrlovens § 7 (se billede 5).

Udbringningsareal mark nr. 80-6 grænser op til mose (mose 2) og hede, idet der dog er et levende hegn imellem marken og heden, som udgør en beskyttende bræmme.

På mark nr. 80-4 ligger et vandhul. Vandhullet er et mindre, åbent vandhul, der kan være ynglested for bilag IV-arter (herunder især padder). Der skal være en dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme på 2 meter rundt om vandhullet.

Udbringningsarealerne mark nr. 80-0 og 80-2 grænser op til beskyttet fersk eng.

Ingen af naturarealerne er omfattet af bestemmelserne i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 7.

Dog er udbringningsareal mark nr. 80-1 og 80-2 samt en del af mark nr. 80-4 (se billede 5) omfattet af kravet om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græs, da de ligger inden for 1000 meter bufferzonen i forhold til et § 7 areal (mose).

Udbringningsarealerne mark nr. 80-4, 80-5 og 80-6 grænser direkte op til beskyttede vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af udbringningsarealerne skrånede stejlt ned mod vandløbene.

Der er langs udbringningsarealerne mark nr. 80-3 og 80-4 registreret beskyttede sten- og jorddiger.

Vurdering

Vandhuller

Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhuller er overfladevand fra de dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Derfor stilles der vilkår om overholdelse af en dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme rundt om et vandhul (beliggende på matr. nr. 26 Eggebæk, Tinglev) (jf. billede 5), der forekommer på eller op til udbringningsarealerne, som vurderes at være potentielt yngle- og/eller rastested for paddearter. Da terrænet er forholdsvis fladt omkring vandhullet, er det vurderet, at 2 m bræmme er tilstrækkelig til at sikre vandhullets økologiske funktionalitet og på sigt forbedre vandhullets naturtilstand.

Moser

Moserne (jf. billede 5) op til udbringningsarealerne er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7 som værende højmose eller specielt næringsfattig mose.

Moserne vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som moderat-ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i moserne består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand. Det er ved kort og luftfotos konstateret, at den ene mose er tilgroet i træer mens den anden mose overvejende består af græsser.

I forhold til beskyttelse af mosen, der er tilgroet med træer (mose 1), er udbringningsarealerne (mark nr. 80-1, 80-2 og del af 80-4) vest for mosen omfattet af kravet om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græs, da de ligger inden for 1000 meter bufferzonen i forhold til et § 7 areal.

Mosen, der overvejende har en græsvegetation (mose 2), er beskyttet af en ca. 5 meter bred markvej, der ligger mellem udbringningsarealet nord for mosen og mosen. Det vurderes, at de 5 meter, som markvejen udgør, er tilstrækkeligt til at mosen ikke påvirkes af markdriften.

Hede

Udbringningsareal mark nr. 80-6 grænser op til et mindre hedeareal, idet der dog er et levende hegn imellem marken og heden, som udgør en beskyttende bræmme. Bræmmen på ca. 5 meter vurderes at udgøre en passende afstand, så heden ikke bliver påvirket af markdriften.

Vandløb

Ingen af bedriftens forpagtede eller ejede arealer ligger helt eller delvist i opland til målsatte søer, men en del af bedriftens forpagtede eller ejede arealer grænser direkte op til beskyttede vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3 (mark nr. 80-4, 80-5 og 80-6).

Ingen af udbringningsarealerne skrånede stejlt ned mod vandløbene.

For at sikre de beskyttede vandløb mod øget udvaskning af næringsstoffer, overfladeafstrømning af gødning og næringsstoffer samt øget sandvandring, som vil påvirke eksempelvis snæbels (bilag IV art) leve- og ynglesteder blandt andet ved tilsanding af gydegrus, og dels for at sikre anvendeligheden af vandløb som spredningskorridorer for områdets dyre- og planteliv, samt for at sikre leve- og rastesteder for bilag IV arter (herunder eksempelvis padder) stilles der vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmmer langs de beskyttede vandløb, der grænser op til Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer, og som ikke i forvejen er pålagt 2 meter bræmmer jf. Vandløbslovens § 69.

På følgende marker skal der etableres 2 meter dyrkningsfri bræmmer op til de beskyttede vandløb: Mark nr. 80-4, 80-5 og 80-6 (jf. billede 5).

Udbringningsarealerne afvander via Dambæk og Knopslagsgrøften til Sønderå og videre til Vidå, Rudbøl Sø og Vadehavet. Sønderåen er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen ta-

ger sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb.

For at opfylde målsætningen for Sønderåen kræves en DVFI værdi på minimum 5. Måling i både 2007 og 2008 har vist en DVFI værdi på 7 (st. nr. 425-1250 Nord for Rens), hvilket er den højeste værdi et vandløb kan få. Målsætningen er derfor opfyldt (Regionplan 2005-2016).

Sønderåen og mindre tilløb er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 mod tilstand-sændring.

Dambæk er målsat B3 – dvs. karpfiskevand, der skal fungere som opholds og opvækst-område for ål, aborre, gedde og karpfisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Længere nedstrøms er Dambæk B1 målsat - dvs. gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk, der skal kunne fungere som gyde- og yngelopvækstområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen har til formål at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og rentvandsfauna, som naturligt er tilknyttet disse vandløb.

Dambæk afvander til Vadehavet via Sønderå og Vidå. Målsætningen i Dambæk er på strækningen lige nedstrøms udbringningsarealerne ikke opfyldt. På strækningen noget længere nedstrøms er målsætningen både opfyldt for B3 og B1 strækningen.

Ved seneste måling (2003) i Dambæk nedstrøms udbringningsarealerne, på stations nr. 425-1800, havde åen en DVFI værdi på 7, hvilket er en særdeles god biologisk kvalitet.

Generelt er alle vandløbene præget af meget sandvandring og hårdhændet vedligehold. Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer.

Den manglende målopfyldelse i Knopslagsgrøften vurderes at skyldes dårlige fysiske forhold med blød og sandet bund i vandløbet, bl.a. grundet hårdhændet vedligeholdelse gennem mange år samt indhold af okker.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at udvidelsen med belastning og øget mer-emission ikke vil medføre en uacceptabel påvirkning af de beskyttede naturarealer.

Aabenraa Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget, sammen med nedenstående vilkår, ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinier for naturbeskyttelse og samlet set ikke vil være i strid med retningslinier for naturbeskyttelse jævnfør lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 23.

Vilkår

- 59 Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme langs beskyttede vandløb på mark nr. 80-4, 80-5 og 80-6 (jf. billede 5 ovenfor). Bræmmen måles fra vandløbets krone.
- 60 Der etableres og vedligeholdes en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på mindst 2 meter rundt om vandhullet på matr. nr. 26 Eggebæk, Tinglev (mark nr. 80-4). Bræmmen måles fra vandhullets øverste kant.

5.1.1. Drikkevandsinteresser, nitrat-overfladevand og nitrat-grundvand

Redegørelse

Ejendommens udbringningsarealer ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser, hvor der ikke er udarbejdet indsatsplan for grundvandsbeskyttelse og uden for nitratfølsomme drikkevandsområder.

Gl. Tøndervej 1 har ansøgt om miljøgodkendelse af to forskellige situationer, som er listet op i tabel 1 nedenfor. De to situationer giver anledning til en forskel i hhv. mængden af N og P i den gylle, der skal udbringes på arealerne.

Situation	1	2
Udbringning	1,4 DE/ha alm. gylle	1,23 DE/ha separeret gylle
Ekstra efterafgrøder	Ingen	Ingen
N i gyllen	6323 kg	7500 kg
N udvaskning	89,9 kg/ha/år	86,9 kg/ha/år
Udbringningsarealer	50,63 ha	50,63 ha
N udvaskning (nudrift)	80,5 kg/ha/år	80,5 kg/ha/år
Merudvaskning (max) af N (ved reduktionspotentiale på 76 – 100 %)	2,3 kg/ha/år	1,5 kg/ha/år

Tabel 1. Oplisting af N forhold i de to ansøgte situationer.

Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Husdyrgødning fra produktionen udbringes på i alt 50,63 ha ejede eller forpagtede arealer.

Gl. Tøndervej 1 har 533,27 ha aftalearealer, der er nærmere beskrevet og godkendt i Skyttehusvej 5's miljøgodkendelse og Vejebakvej 1's § 16 godkendelse.

Gl. Tøndervej 1 har i nudriften en maksimal udvaskning af kvælstof på 978 kg N/år.

Situation 1:

Beregning af udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne til overfladevand viser, at der i situation 1 udvaskes 89,9 kg N/ha efter udvidelsen (ved D'Ereel), svarende til 4.552 kg N/år fra de 50,63 ha. Udbringningsarealerne ligger i et område, hvor kvælstofreduktionen ligger mellem 75 og 100%, dvs. der udvaskes maksimalt 21,6 kg N/ha eller 1.092 kg N/år i alt til overfladevand fra produktionens udbringningsarealer. En merudvaskning på 114 kg/år i forhold til nudriften.

Situation 2:

Beregning af udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne til overfladevand viser, at der i situation 2 udvaskes 86,9 kg N/ha efter udvidelsen (ved D'Ereel), svarende til 4400 kg N/år fra de 50,63 ha. Udbringningsarealerne ligger i et område, hvor kvælstofreduktionen ligger mellem 75 og 100%, dvs. der udvaskes maksimalt 20,9 kg N/ha eller 1.056 kg N/år i alt til overfladevand fra produktionens udbringningsarealer. En merudvaskning på 78 kg/år i forhold til nudriften.

Forholdene omkring vandløb er beskrevet ovenfor i afsnittet om "Vandløb", under "5.1 Beskyttet natur".

Vurdering

Bedriftens udbringningsarealer ligger alle udenfor nitratklasserne 1 – 3 (reduktionsprocenten er 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt. Det vurderes, at udvaskningen af kvælstof i eftersituationen i forhold til førsituationen er næsten den samme. Alle udbringningsarealerne er landbrugsarealer, der også tidligere har været intensivt dyrket.

Da det vurderes, at der ikke sker forøget udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealer i forhold til førsituationen og med henvisning til afsnittet om "Beskyttet natur" – "Vandløb", vurderes det, at beskyttede vandløb ikke vil ændre tilstand i negativ retning på baggrund af udvidelsen af produktionen på Gl.Tøndervej 1.

Da:

- målsætningen i Dambæk ifølge de seneste DVFI værdier er opfyldt
- manglende opfyldelse af målsætningen i Knopslagsgrøften ikke skyldes udledning af næringsstoffer men nærmere dårlige fysiske forhold herunder blandt andet med okkerpåvirkning

er der således ikke grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen alene i forhold til opfyldelse af målsætningen for Knopslagsgrøften og Dambæk.

Desuden vurderes, at vilkårene i afsnittet om beskyttet natur (afsnit 5.1) er tilstrækkelige til at sikre øvrige vandhuller og vandløb mod næringsstoffer fra overfladevand.

Da udbringningsarealerne ikke ligger i nitratfølsomme områder, er der ikke beregnet nitratudvaskning til grundvand.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand.

Vilkår

Ingen yderligere vilkår i forhold til nitrat til overfladevand og grundvand.

5.1.2. Fosfor

Redegørelse

Ejendommens udbringningsarealer er ikke-drænet grovsandet jord (JB1) og ligger i fladt terræn uden skrånende arealer mod vandløb eller sø/mose.

Gl. Tøndervej 1 har ansøgt om miljøgodkendelse af to forskellige situationer, som er listet op i tabel 2 nedenfor. De to situationer giver anledning til en forskel i hhv. mængden af N og P i den gylle, der skal udbringes på arealerne.

Situation	1	2
Udbringning	1,4 DE/ha alm. gylle	1,23 DE/ha separeret gylle
Ekstra efterafgrøder	Ingen	Ingen
P i gyllen	1257 kg	799 kg
P overskud	3,7 kg/ha/år	-5,3 kg/ha/år
Udbringningsarealer	50,63 ha	50,63 ha

Tabel 2. Oplistning af P forhold i de to ansøgte situationer.

Situation 1:

Der tilføres årligt 1257 kg fosfor til markerne i ansøgt drift. Arealerne får derved netto **tilført** et fosfor overskud på 3,7 kg P/ha svarende til 187 kg P/år.

Situation 2:

Der tilføres årligt 799 kg fosfor til markerne i ansøgt drift. Arealerne får derved netto **fråført** 5,3 kg P/ha svarende til 268 kg P/år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet via Sønderå og Vidå. Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i oplande til et Natura 2000, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk, er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Kun to af bedriftens arealer ligger med en mindre del af arealet i lavbundsområde (lavbundsklasse IV). Lavbundslande er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundslande har derfor permanent højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor, end de højereliggende arealer.

Vurdering

Aabenraa kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, idet bedriftens arealer ikke afvander til fosfor følsomme Natura 2000 områder i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk. Desuden er fosforoverskuddet i situation 1 lille og i situation 2 er der intet fosforoverskud, så her vil udvaskningen af fosfor være forsvindende lille.

På den baggrund vurderer kommunen, at der med overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau og vilkår i afsnit 5.1 er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af udvaskning af fosfor.

Der stilles ingen vilkår.

5.1.3. Vurdering af påvirkning af Natura 2000 områder mv.

Natura 2000 område

Redegørelse

Bedriftens arealer ligger i oplandet til Sønderå, der afvander til Vidå systemet. I Vidå systemet er Sønderådalens udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkøgen, og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, samt Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet og Ramsarområde 27.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007), vurderes i forhold til om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkøgen, Fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydebladsplanter eller vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter.

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	
• Rørhøg	• Engsnarre	• Lysbuget knortegås
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandløber
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Sandterne
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Strandskade
• Skeand	• Blåhals	• Dværgmåge
• Pibeand	• Brushane	• Sortand
• Grågåås	• Hjejle	• Stor regnspove
• Kortnæbbet gåås	• Strandhjejle	• Edderfugl
• Bramgåås	• Plettet rørvagtel	• Dværgterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Havterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Splitterne
• Islandsk ryle	• Gravand	• Hvidklire
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	• Rødben
	• Mørkbuget knortegås	

Flere af arterne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. Fx er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam-/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø, sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (baisanalyse for H90). Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016.

Baisanalysen for F63 Sønderådal siger, at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten anses nu ikke længere at være begrænsende for fuglelivet.

Ifølge basianalysen for F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50% for kvælstof og 80% for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Baisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s 37 og 39)).

Ifølge hjemmesiden vandognatur.dk, under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som væ-

rende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding m.m.

Lovgivningen stiller krav om begrænsning af tilførsel af kvælstof og fosfor til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret, eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000-områder. For landbrug, der afvander til sådanne naturområder stilles krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk er omfattet af nitratklasser 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor.

Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasser 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder udpeget som overbelastet med fosfor. Der er således, i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat og fosfor til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne. Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Dog skal det vurderes, om et projekt (ansøgning om miljøgodkendelse) i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, kan påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt pga. nitratudvaskning. Fosfortab til Natura 2000 vandområder skal vurderes ud fra en risikovurdering for overfladetab (Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009).

Vurdering

Kan projektet i sig selv påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt pga. udvaskning af næringsstoffer?

Udbringningsarealerne ligger i hovedopland Vidå, som er et grænseoverskridende vanddistrikt. Delopland Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Det danske delopland Vidå er på ca. 107.500 ha og det tyske delopland er på ca. 25.400 ha. I basisanalysen til Vadehavet er oplandet til Lister Dyb opgivet til i alt 161.370 ha. Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer udgør 50,63 ha (der er yderligere 532,68 ha aftalearealer, som er beskrevet og vurderet i miljøgodkendelse af Skyttehusvej 5 og § 16 godkendelse af arealer tilhørende Vejebakvej 1). Dvs. at udbringningsarealerne udgør ca. 0,03 % af opland til Lister Dyb, og ca. 0,04 % af deloplandet til Vidå.

Ud fra beregningerne i FARM-N går N-udvaskningen på bedriftsniveau for de ejede arealer fra en maksimal udledning til vandmiljøet på 978 kg N i nudrift til 1.092 kg N i ansøgt drift dvs. en merbelastning på i alt 114 kg N fra de 50,63 ha tilhørende Gl. Tøndervej 1 til vandløbene med udløb til Vadehavet. Dette er beregnet som udvaskning fra rodzonen på udbringningsarealet minus den del der reduceres i jorden (76 %).

Den maksimale samlede udvaskning af kvælstof (1.092 kg N/år) udgør 0,06 % af den samlede udledning til Lister Dyb i Vadehavet (1.957 tons N/år) og der er tale om en merbelastning fra 0,05 % til 0,06 %.

Udbringningsarealerne ligger desuden meget langt fra Natura 2000 vandområderne Vidåen og Vadehavet og overfladevand fra udbringningsarealerne passerer undervejs hertil en sø, som vil reducere en del af den tilførte kvælstof. Også fosfor vil tilbageholdes ved bundfældning.

Det vurderes på den baggrund, at bedriften i sig selv ikke vil påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

Kan projektet i sammenhæng med andre projekter påvirke Natura 2000 områder væsentligt pga. nitratudvaskning?

Gl. Tøndervej 1's udbringningsarealer er beliggende i "Opland til sårbare Natura 2000-områder" med et N-reduktionspotential på 76-100 % (ifølge www.miljoportal.dk). Hele

området i det midterste Sønderjylland (størstedel af Aabenraa Kommune) har et højt reduktionspotentiale.

Et højt N-reduktionspotentiale betyder, at en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser omdannes til luftformigt kvælstof, inden de når grundvand eller vandløb, og dermed også at jordene er robuste.

Selvom Gl. Tøndervej 1 ligger i et opland til et sårbart Natura 2000 område, så vurderer Aabenraa Kommune, at de generelle harmoniregler sammen med et højt N-reduktionspotentiale gør, at projektet i sammenhæng med andre projekter ikke påvirker Natura 2000 vandområder væsentligt.

Desuden er der i perioden fra 1990 til 2006 ifølge data fra Danmarks Statistik sket en konvertering af kvæg til svin i det gamle Sønderjyllands Amt, således at andelen af kvægbrug er faldet til fordel for en stigning i andelen af svinebrug. Der er i samme periode kun sket en lille stigning i det samlede antal dyreenheder og undersøgelser viser, at der ikke er sket en signifikant stigning i antallet af dyreenheder (DE) i oplandet til Vadehavet.

Kvægbrug har pga. anvendelse af bælgeplanter i græsmarksblandinger og til helsæd, samt en højere andel af organisk bundet kvælstof i husdyrgødningen et større tab af kvælstof end svinebrug, og Aabenraa Kommune vurderer derfor, at der ikke er sket en stigning i den samlede udvaskning af kvælstof til Vadehavet i perioden – snarere et fald.

I forbindelse med de nye dyreenhedsberegninger, som er trådt i kraft, vil udvaskningen af kvælstof og fosfor samlet set falde og på baggrund af den stadig større fokus på tilpasning af næringsstofferne, som tilføres markene, kravet om efterafgrøder og forbedret udbringningsteknik til udbringning af husdyrgødning samt de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer vurderer Aabenraa Kommune, at udledningen af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning eller en forringelse af Vadehavet eller de tilhørende habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

Det vurderes derfor, at Natura 2000 vandområder ikke vil påvirkes negativt af projektet – heller ikke i sammenhæng med andre projekter.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens indsatsplaner (som angiver hvilken indsats der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til indsatsplaner forventes at blive udsendt primo 2010, og indsatsplanerne vedtages endeligt ultimo 2010. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver, hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2011. Når udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser på husdyrbrug.

Vilkår

Der stilles ikke yderligere vilkår i forhold til Natura 2000 områder/Vadehavet.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne ingen registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer, at dyknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Bræmmer langs vandløb bruges af padder dels som spredningskorridorer og ledelinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Beskyttede vandløb skal derfor være omgivet af 2 meter udyrkede bræmmer for at sikre vandløbet som spredningskorridor og rasteområde for områdets padder og andre dyrearter.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenet vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskråninger.

Det vurderes at markfirben lever på flere af hederne i området. Trusler mod arten er næringsberigelse af levesteder, der medfører øget tilgroning og tættere vegetation, der forringer yngle og rastemulighederne for markfirben.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubbtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene i afsnit 5.1 overholdes, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Vilkår

Vilkårene er beskrevet under afsnit om "Beskyttet natur" ("§ 3 natur").

6 Bedste tilgængelige teknik

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet², hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring³.

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstofftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen⁴. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

² Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

⁴ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁵. F.eks. under foder-teknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

---

⁵ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne og eventuelle vilkår.

Management

Der er udarbejdet en foreløbig beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, gylle, brand mv. er beskrevet. Beredskabsplanen er ikke vedlagt, da den skal færdiggøres, når bygningerne er etableret.

Der udarbejdes mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængde af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der føres egenkontrol over forbrug af fodermidler, blandingsforhold i fodret gennem blandecomputer og registrering af produktion af foder på ejendomsniveau.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor management, og der henvises til vilkår 4, 11, 16-18, 22, 23, 42-46, 49, 50, 52, og 53, samt afsnit 3.1.4 og 3.8.

Foder

Der anvendes foder indeholdende fytase og fasefodring. Endvidere anvendes fodertilpasninger som virkemiddel for at begrænse næringsstoffer i gyllen.

Der anvendes pelleret tørfoder som begrænser næringsstofforbruget i form af bedre foderudnyttelse.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor fodring og foderhåndtering, og der henvises til vilkår 13 – 15 og 50 samt afsnit 3.1.2.

Staldindretning

Staldene indrettes alle med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, hvilket er beskrevet i BAT-byg-geblad nr. 106.03-52 om To-klimastald med delvist spaltegulv til smågris og i BAT-byggeblad nr. 106.04-52 om Delvist spaltegulv til slagtesvin.

Staldene indrettes ligesom to-klimastalde, da der kan nedsænkes et lille tag i hver sti, der danner en "hule" til grisene, der er varmere end den øvrige stald. Det vil sige, at den generelle staldtemperatur er lavere end i en almindelig stald til smågris.

Gødeadfærden styres med overbrusning, således at størst mulig overflade holdes tør og ren.

I staldene installeres ikke gyllekøling, som beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad Sv.St.01 om Køling af gyllen i svinestalde. Gyllekøling er fravalgt fordi der ikke er ret gode muligheder for at genbruge varmen. Der skal kun opvarmes i staldene ca. 5-6 uger om året (de første par uger, når smågrisene indsættes).

Der etableres ikke et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen. Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.01:v1.05-09. Det fremgår af BAT-bladet blandt andet, at teknikken endnu er så ny, at anlæggets leve-

tid ikke kan fastlægges ud fra erfaringer, og at teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger i f.t. referencesystemet. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at driftsomkostningerne øges med 21-29 kr. pr. produceret slagtesvin eller med 5-7 % af driftsomkostningerne eksklusiv værdi af sparet N. Der er således ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i staldene.

Der etableres ikke luftvasker med syre. Luftvasker med syre i slagtesvinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.02: v2 05-09. Det fremgår af BAT-bladet blandt andet, at danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, idet det påvirker renseseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af bl.a. dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd, og at teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger i f.t. referencesystemet. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at driftsomkostningerne øges med 12-17 kr. pr. produceret slagtesvin eller med 3-4 % af driftsomkostningerne eksklusiv værdi af sparet N ved 60 % luftrensning. Der er således ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen i staldene. Luftvasker med syre er ikke beskrevet i BREF-dokumentet.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor staldindretning. Der henvises til vilkår 9, 22 og 23, samt afsnit 3.1 og 3.2.

Energi- og vandforbrug

Der anvendes ventilatorer med lavt strømforbrug og undertryksventilation i staldene, hvilket er mere strømbesparende en f.eks. ligetryksventilation. Ventilationsanlægget rengøres med jævne mellemrum og vedligeholdes, så der er mindst mulig modstand i ventilationsanlægget og dermed mindst mulig energiforbrug.

Der etableres 2-klimasystem og gulvvarme i staldene for at reducere rumvarmen og dermed varmekonsumet.

Staldene oplyses primært med dagslys i stedet for med kunstigt lys i løbet af dagen.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Staldene etableres med vandbesparende drikkekopper, og der er eftersyn af installationer for utætheder mellem hvert hold grise. Overbrusningen er elektronisk styret, og der er vandur ved iblødsætning af staldene. Der monteres vandmålere så forbruget kan følges.

Aabenraa Kommune vurderer, at bedriften anvender BAT indenfor energi og vand, og der henvises til vilkår 16, 17, 19 og 20, samt afsnit 3.1.3.

Håndtering, opbevaring og udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, og
- krav til efterafgrøder.

Ifølge BREF-dokumentet er følgende BAT for opbevaring af flydende husdyrgødning:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket enten med naturligt flydelag, leca, plastikbrikker eller andet, eller fast overdækning.

Alle gyllebeholdere lever op til disse krav og kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Der køres ikke gylle ud på stærkt skrånende arealer, og der overholdes 2 m bræmmer til vandløb. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, og udbringningen planlægges sådan, at der sikres den bedst mulige optagelse i afgrøderne.

Maskinstation står for gylleudbringningen. Transport af gylle foregår i lastbiler. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger i marken. Gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, hvorved ammoniakfordampning og lugtgener minimeres pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Da der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Aabenraa Kommune vurderer, at bedriften anvender BAT indenfor håndtering, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Der henvises til vilkår 26-35, 37-38, 58 og 75, samt afsnit 3.4.1 og afsnit 3.4.3.

Samlet konklusion vedr. Bedst Tilgængelig Teknik

Aabenraa Kommune vurderer, at der i ansøgningen systematisk er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT, og at bedriften anvender den bedste tilgængelige teknik.

7 Landskabsinteresser

Redegørelse

Ejendommen er beliggende på Tinglev hedeslette, som fremtræder som en jævn flade der hælder svagt mod vest. Udsynet over Tinglevfladen er af imponerende storhed. Da hedesletten er skovfattig, standses blikket kun af læhegnene og haverne ved hhv. de enkeltliggende gårde og landsbyen Kravlund. Selv små højdeafvigelser giver sig tilkende i et så ensartet landskab.

Markerne og de mange levende hegn på egnen er et karakteristisk element i landskabet. Læhegnene danner rum og hindrer oplevelsen af det flade landskab på hedesletten. Skovområderne sydvest og nord for de planlagte stalde er med til at give området variation.

De nye stalde og gyllebeholdere opføres uden tilknytning til eksisterende stuehus og gammel stald, der er placeret ca. 800 meter øst for staldene i landsbyen Kravlund. De nye stalde opføres øst for tre tilsvarende stalde, der er etableret med samme udseende og i samme materialer.

Staldene etableres af helvægselementer i hvid norsk marmor med tag i sort eternit og udhæng i hvid eternit. Bygningshøjden bliver 6,2 meter. Der vil være vinduer for hver 5. Meter ned langs facaderne. Der er kun elektrisk lys i vinduerne ca. 1 time dagligt, og der er ingen facadebelysning. Der er dog dæmpet kørebelysning på vejen ned langs staldene på den side, der vender væk fra Kravlund.

Der etableres endvidere 6 hvide fodersiloer med 8,7 meters højde i tilknytning til staldene, samt 2 gyllebeholdere i beton øst for staldene.

Terrænet er fladt - kun de nordligste 100 meter af grunden ligger noget højere end resten af grunden. For at opnå et harmonisk byggeri og minimere bygningernes påvirkning på det omkringliggende landskab graves der ud til stalden tættest på vejen, så den kommer i niveau med de to andre stalde. De nye staldbygninger og gylletanke afskærmes visuelt af de eksisterende, omkringliggende levende hegn.

Der er vedlagt oversigt over bygninger i bilag 1.2.

Særligt værdifuldt landbrugsområde

Ejendommen ligger uden for særligt værdifuldt landbrugsområde.

Naturområder

Der er ingen naturområder omkring ejendommen.

Områder med naturinteresser

Bygningerne ønskes etableret i et område med naturinteresser.

Ifølge Aabenraa Kommunes forslag til Kommuneplan 2009 skal der ved ændring af arealanvendelsen til andre formål end jordbrug, inden for områder med naturinteresser, tages hensyn til naturinteresserne. Eksisterende natur skal bevares og mulighederne for at genskabe nye naturarealer bør ikke forringes.

Områder med landskabelig værdi, Uforstyrrede landskaber:

Bygningerne placeres uden for Værdifulde Landskabsområder og Uforstyrrede Landskaber. Ifølge forslag til Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune ligger der et værdifuldt landskabsområde sydvest for de kommende bygninger.

Rekreative interesseområder:

Området er ikke udpeget som Turismeområde, Arealudlæg til Ferie- og Fritidsformål, Fritidsområder, Vandre- eller cykelruter, eksisterende eller fremtidige sommerhusområder eller andre rekreative interesser.

Værdifulde kulturmiljøer eller kulturhistoriske arealer:

Der er ingen udpegninger af Værdifulde kulturmiljøer eller andet omkring ejendommen.

Kirkeomgivelser:

Ejendommen ligger ikke indenfor Kirkelandskab.

Kystnærhedszonen:

Ikke relevant

Skovrejsningsområder:

Ejendommen ligger ikke i skovrejsningsområde.

Fredede områder:

Der er ingen fredninger i området.

Strandbeskyttelseslinie:

Ikke relevant.

Klitfredningslinie:

Ikke relevant.

Skovbyggelinie:

Bygningerne ønskes etableret indenfor skovbyggelinie.

Det nye anlæg ligger indenfor skovbyggelinien jævnfør naturbeskyttelseslovens § 17.

Sø- og åbeskyttelseslinie:

Ejendommen ligger ikke indenfor sø- og åbeskyttelseslinie.

Kirkebyggelinie:

Ejendommen ligger ikke indenfor kirkebyggelinie.

Fortidsmindebeskyttelseslinie:

Ejendommen ligger ikke indenfor fortidsmindebeskyttelseslinie.

Beskyttede sten- og jorddiger:

Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger, hvor bygningerne ønskes etableret.

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstands-krav
Beboelse på samme ejendom	800 m		15 m
Nabo beboelse uden landbrugspligt	470 m	Kravlund Møllevej 14	50 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 450 m		25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	4.300 m	Fra staldanlægget til Tinglev vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 400 m	I Kravlund	25 m
Vandløb og sø	525 m	Til vandløb mod syd	15 m
Offentlig vej	30 m	Fra gyllebeholder	15 m
Naboskel	30 m	Skel mod vest. Ejendommen tilhører også ansøger.	30 m

Alle afstandskrav jf. § 8 i husdyrbrugsloven er, som det fremgår af ovenstående tabel overholdt.

Aabenraa Kommune vurderer, at stald og gyllebeholder kan etableres uden påvirkning af naturinteresserne i området, og at anlægget ikke forudsætter en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 17 for skovbyggelinien, idet byggeriet anses for nødvendigt for landbrugsdriften.

Samlet set vurderer Aabenraa Kommune, at beliggenheden og udformningen af staldene og gyllebeholderne med opfyldelsen af de herfor stillede vilkår ikke vil påvirke landskabet i væsentlig omfang.

Vilkår

- 61 Det nye staldanlæg skal opføres i dimensioner, materialer og farvevalg som beskrevet i ansøgningen.
- 62 Gyllebeholderne skal placeres som beskrevet i ansøgningen (bilag 1.2) og mindst 30 meter fra naboskel og 15 meter fra vejskel.
- 63 De eksisterende læhegn øst, vest og nord for de nye stalde og gyllebeholdere må ikke fjernes og beskadiges, da de skal give en vedvarende, effektiv og visuel afskærmning.

Der må dog etableres en åbning i det nordlige hegn til en overkørsel.
- 64 Den overskydende jord fra byggeriet skal køres væk.

8 Alternativer og 0-alternativet

Redegørelse

Ansøger har i forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen overvejet alternative placeringer til opførelse af anlægget; henholdsvis en placering østligere og en placering i forbindelse med eksisterende anlæg.

Begrundelsen for at udflytte staldanlægget på åben mark er, at staldanlægget ikke vil kunne ligge sammen med stuehuset, eftersom lugtgenekriterierne ikke vil kunne overholdes. Med de eksisterende lugtrensningemetoder, kan der kun fjernes ca. 30 % af lugtmissionen, og beregninger viser, at anlægget med fuld rensning stadigvæk vil skulle ligge 351 m fra samlet bebyggelse. Da fuld lugtrensning endvidere er økonomisk urentabelt (uproportionalt), og der stadig er driftsmæssige u hensigtsmæssigheder er det i stedet valgt at flytte staldanlægget så langt væk, at lugtgeneafstandene kan overholdes uden at etablere lugtrensning.

En østligere placering blev forkastet, både fordi den vil ligge tættere på samlet bebyggelse og på grund af uhensigtsmæssige udkørselsforhold.

Den nuværende placering er valgt ud fra størst mulig hensyntagen til omgivelserne.

Mht. yderligere alternativer har der været overvejelser omkring andre muligheder for ammoniakreduktion, men disse blev forkastet af driftsmæssige og/eller økonomiske hensyn (proportionalitetsprincippet).

Som det fremgår af ansøgningen, er der ikke problemer med lugt eller ammoniak, hvorfor der ikke er foretaget yderligere overvejelser omkring alternativer.

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke etableres et nyt staldanlæg i det åbne land, hvilket betyder, at arealet fortsat vil blive dyrket som i dag. 0-alternativet svarer til den nudriften i ansøgningen på husdyrgodkendelse.dk. Den miljømæssige påvirkning fra staldanlægget vil således være som beskrevet i ansøgningen. Det må derimod forventes, at markerne gødes tilsvarende med husdyrgødning, uanset om der etableres et nyt staldanlæg eller ej. Gødningen vil blot stamme fra andre bedrifter, der vil således ikke være forskel på denne miljøpåvirkning.

Aabenraa Kommune vurderer, at der er foretaget forsvarlige overvejelser vedrørende alternative muligheder, og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

9 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Redegørelse

Der føres egenkontrol over forbrug af fodermidler, blandingsforhold i fodret gennem blandecomputer og registrering af produktion af foder på ejendomsniveau.

Desuden føres der den lovpligtige logbog over flydelag samt sprøjtejournal.

Virksomheden skal til enhver tid kunne dokumentere over for Aabenraa Kommune, at godkendelsens vilkår overholdes. Egenkontrol som anført i ansøgningen følges. Aabenraa Kommune vurderer, at det er nødvendigt at udforme en driftsjournal til egenkontrol, som kan fremvises ved tilsyn. Der stilles følgende vilkår:

Vilkår

- 65 Gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, en-dags foderkontroller, effektivitetskontroller, slagteriafregninger, årsopgørelser fra slagteriet, andre kvitteringer for afsatte og købte dyr, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af foder og dyr samt status for dyr og foder. Alt dokumentation, der direkte eller indirekte kan være med til at beskrive husdyrbrugets påvirkning af natur og miljø, skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i denne miljøgodkendelse er overholdt.
- 66 Dokumentation i form af kvitteringer, aftaler om/registreringer af overførsel af husdyrgødning skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.
- 67 Dokumentation for foderets indhold af g råprotein pr. FE skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol eller ajourførte foderplaner. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Såfremt korrektionsfaktoren anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskab, skal dokumentationen være identisk med Plantedirektoratets krav om dokumentation.
- 68 Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften
  - Hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvornår
  - Hvornår der er foretaget rengøring/desinfektion af staldene, med hvilke midler, mængder og hvordan
  - Forpagtnings- og overførelsesaftaler af mindst 1 års varighed.
- 69 Der skal føres journal over flydelag på gyllebeholderen hver 14. dag, når den indeholder væskedelen fra separeret gylle.
- 70 Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø skal registreres med dato og beskrivelse i driftsjournalen.
- 71 Tidspunktet for årlig visuel gennemgang af gyllebeholdere skal registreres i logbogen.
- 72 Der skal føres journal over afsætning og udbringning af husdyrgødning, indeholdende mængder og tidspunkter. Opgørelsen skal forevises på tilsynsmyndighedens anmodning. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
- 73 Der skal til enhver tid over for kommunen kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes i hen-

hold til gældende lovgivning samt i overensstemmelse med de i denne godkendelse stillede vilkår.

10 Ophør af virksomheden

Redegørelse

Ved ophør vil gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og stalde tømt og rengjort. Rester af hjælpestoffer samt andet affald bortskaffes i henhold til kommunes affaldsregulativ. Overflødige gødningsopbevaringsanlæg fjernes.

I forbindelse med ophør af virksomheden, bør der træffes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Evt. nedbrydning og fjernelse af bygningsmasse herunder beholdere, siloanlæg mv. kan komme på tale. Der stilles følgende vilkår om dette.

Vilkår

- 74 Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning og evt. krav til miljømæssig forsvarlig afvikling af virksomheden.
- 75 Gyllebeholderne og stalde skal fjernes, hvis husdyrproduktionen ophører. Fjernelsen skal ske inden der er gået 12 måneder fra det tidspunkt, hvor produktionen ophører. Denne betingelse skal tinglyses, inden beholderne tages i brug. Kopi af tinglysningsattesten skal fremsendes til Aabenraa Kommune.

11 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget er blevet meddelt i medfør af Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Plantagevej 4, 6330 Padborg eller til post@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt lørdag den 26. december 2009 i Aabenraa Ugeavis. En evt. klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest mandag den 25. januar 2010 inden for normal kontortids ophør kl. 15:00, der er dagen for klagefristens udløb.

En klage over denne § 12 miljøgodkendelse har opsættende virkning jf. § 81, stk. 3, idet der er stillet vilkår om de landskabelige værdier i henhold til § 27, stk. 1, nr. 3.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede ifølge Forvaltningslovens § 9 har ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. e-mail til nedenstående naboer og andre berørte, hvis beboelse er beliggende inden for det beregnede konsekvensområdet, jf. bilag 3, samt øvrige klageberettigede:

- Ansøger Majbrit Hansen og ejer Jesper Hansen, Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
- Forpagter Poul Christensen, Damgårdvej 4, 6360 Tinglev
- Modtager af husdyrgødning Lars M. Petersen, Vejbækvej 1, 6330 Padborg
- Modtager af husdyrgødning og nabo Wilfried Petersen, Gl. Tøndervej 6 og 11, 6360 Tinglev
- Ejer af naboejendom Thomas Rune Christiansen, Borsvinget 20, 5320 Agedrup
- Nabo Boet efter Tage Martin Grodum, v/Kirsten Grodum, Slotsgade 30, 6200 Aabenraa
- Nabo Allan Fay Larsen, Gl.Tøndervej 9, 6360 Tinglev
- Nabo Gerda Hansen, Kravlund Møllevej 12, 6360 Tinglev
- Nabo Hans Christian Hansen, Julianehåbvej 25, 6360 Tinglev
- Ejer af naboejendom Jesper Christian Schmidt, Carstensgade 33, 6270 Tønder
- Nabo Britta Viola Nielsen, Kravlund Møllevej 6, 6360 Tinglev
- Ejer af naboejendom Erich Christiansen, Vårhøj 33, 6300 Gråsten
- Nabo Ralf-Dieter Hafke, Gl.Tøndervej 12, 6360 Tinglev

- Nabo Anja Fritsche, Kravlund Møllevej 10, 6360 Tinglev
- Nabo Karina Norborg, Gl.Tøndervej 3, 6360 Tinglev
- Ejer af naboejendom Anne Marie Boe Sørensen, Nr Hostrupvej 14, 6230 Rødebro
- Nabo Kim Schirmer, Kommunekomplekset K7, Box 58, 3930 Kangilinnuit - Grønland
- Nabo Henrik Hansen Vistisen, Kravlundvej 52, 6360 Tinglev
- Nabo Ejgil Jørgensen, Kravlund Møllevej 7, 6360 Tinglev
- Lejer Manuela Brodersen, Kravelund Møllevej 17, 6360 Tinglev
- Lejer Uwe Muurmann Petersen, Gl. Tøndervej 6, 6360 Tinglev
- Lejer Anna Marie Madsen Schmidt, Kravlund Møllevej 16, 6360 Tinglev
- Lejer Bent Ungstrup Koch og Gitte Nielsen, Kravlund Møllevej 5, 6360 Tinglev
- Lejer Rene Larsen og Dorthe Edemann, Kravlund Møllevej 14, 6360 Tinglev
- Miljørådgiver Ulla Pallesen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, upa@landbosyd.dk
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité: aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, info@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforening.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk

12 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12 godkendelse, skema nr. 3697, version 10, genereret den 4. december 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk
  - 1.1. Tekstbilag
  - 1.2. Bygninger – situationsplan (opbevaringsanlæg, siloer, olietanke, opbevaring af døde dyr, gyllerør, forbeholder mm)
  - 1.3. Udbringningsarealer
  - 1.4. Transportruter
  - 1.5. Del af ansøgningsskema med separeret gylle.
  - 1.6. Fuldmagt
2. Notat vedr. fodervilkår ved FRATS-produktion af Per Tybirk
3. Konsekvensområde
4. Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse af 13. oktober 2008 fra Henrik Hansen Vistisen, Kravlundvej 52, 6360 Tinglev
5. Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse af 11. november 2008 fra Gerda Hansen
6. Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse af 18. november 2008 fra Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N
7. Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse af 24. november 2008 fra Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sønderjylland

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	3697
Version	10
Dato	04-12-2009

Navn	Majbrit Hansen
Adresse	Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
Telefon	74676740
Mobil	20166065
E-Mail	Vester-hindholm@mail.dk

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	0 DE	0,00 DE	0,00 DE
Ansøgt	0 DE	2,31 DE	457,32 DE

Kort beskrivelse

Produktionen ønskes etableret i to etaper, således at byggeriet opføres og svineproduktionen opstartes med 384,1 DE/år så snart godkendelsen foreligger (2,6 hold pr. år, i alt 9.048 slagtesvin 30-118 kg og 9.308 smågrise 7,2-30 kg), mens etape II er en effektivisering til 457,3 DE/år (3,1 hold pr. år, i alt 10.773 producerede slagtesvin 30-118 kg og 11.082 smågrise 7,2-30 kg).
Til ejendommen hører desuden 4 heste (500-700 kg) og 4 moderfår med lam.

Beregningsgrundlag

01-2007

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold	4
1.1. Ansøger	4
1.2. Konsulent	4
1.3. Kontaktperson på bedriften	4
1.4. Bedriftoplysninger	4
1.5. Yderligere oplysninger	4
2. Oprettede Anlæg	6
3. Beregninger på anlæg	22
3.1. Ammoniak	22
3.1.1. Generel Ammoniakreduktion	22
3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion	22
3.2. Lugtgeneberegning	22
3.2.1. Resultat af lugtberegning	22
4. Oplysninger om arealer	23
4.1. Arealer	23
4.1.1. Kortbilleder	23
4.1.2. Grundlæggende arealinformationer	66
4.1.3. Udbringningsarealer	66
4.1.4. Aftalearealer	67
4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)	69
4.2.1. Produceret Gødningsmængde	69
4.2.2. Tilført Gødningsmængde	69
4.2.3. Afsat Gødningsmængde	69
4.2.4. Total Gødningsmængde	69
4.2.5. Total sum af gødningsmængder	69
4.2.6. Harmonital	70
4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)	70
4.3.1. Produceret Gødningsmængde	70
4.3.2. Tilført Gødningsmængde	70
4.3.3. Afsat Gødningsmængde	70
4.3.4. Total Gødningsmængde	70
4.3.5. Total sum af gødningsmængder	70
4.3.6. Harmonital	70
4.4. Udbringningsteknologi	70
5. Beregninger på arealer	72
5.1. Fosforberegning	72

5.2. Nitratberegning (<i>Overfladevand</i>)	72
5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	72
5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N	72
5.3. Nitratberegning (<i>Grundvand</i>)	72

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold

1.1. Ansøger

Navn	Majbrit Hansen
Adresse	Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
Telefon	74676740
Mobil	20166065
E-Mail	Vester-hindholm@mail.dk

1.2. Konsulent

Navn	Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd
Adresse	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Telefon	74365043
Mobil	61558262
E-Mail	urp@landbosyd.dk

1.3. Kontaktperson på bedriften

Navn	Majbrit Hansen
Adresse	Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
Telefon	74676740
Mobil	40446891
E-Mail	Vester-hindholm@mail.dk

1.4. Bedriftoplysninger

Navn	Gl. Tøndervej
Adresse	Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev
CVR	29037973

1.5. Yderligere oplysninger

Kort beskrivelse

Produktionen ønskes etableret i to etaper, således at byggeriet opføres og svineproduktionen opstartes med 384,1 DE/år så snart godkendelsen foreligger (2,6 hold pr. år, i alt 9.048 slagtesvin 30-118 kg og 9.308 smågrise 7,2-30 kg), mens etape II er en effektivisering til 457,3 DE/år (3,1 hold pr. år, i alt 10.773 producerede slagtesvin 30-118 kg og 11.082 smågrise 7,2-30 kg).
Til ejendommen hører desuden 4 heste (500-700 kg) og 4 moderfår med lam.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Se word-version af ansøgning

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet	01-12-2010
Sluttidspunkt for byggeriet	01-06-2011
Starttidspunkt for driften	01-06-2011

Beskrivelse af datoerne

Se word-version af ansøgning

Oplysninger om biaktiviteter

Se word-version af ansøgning

2. Oprettede Anlæg

1. Anlæg - Husdyrbrugets samlede anlæg

Lokalisering og landskab

Se word-version af ansøgning

Generelle afstandskrav

Se word-version af ansøgning

Landskabelige hensyn

Se word-version af ansøgning

Energi

Se word-version af ansøgning

Energibesparende foranstaltninger

Se word-version af ansøgning

Vand

Se word-version af ansøgning

Vandbesparende foranstaltninger

Se word-version af ansøgning

Døde dyr

Se word-version af ansøgning

Fast affald

Se word-version af ansøgning

Olie- og kemikalieaffald

Se word-version af ansøgning

Management

Se word-version af ansøgning

Egenkontrol

Se word-version af ansøgning

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	0 DE	0,00 DE	0,00 DE
Ansøgt	0 DE	2,31 DE	457,32 DE

1.1. Ejendom - Gl. Tøndervej 1*Generelt*

Adresse	Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev
Ejendomsnummer	5800013466
CVR/P	29037973
Antal andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter	0

Matrikler

Ejerlav	Matrikelnummer
Kravlund, Tinglev	172
Kravlund, Tinglev	171
Kravlund, Tinglev	188
Kravlund, Tinglev	84
Kravlund, Tinglev	189
Kravlund, Tinglev	177
Eggebæk, Tinglev	191
Kravlund, Tinglev	89
Eggebæk, Tinglev	201
Kravlund, Tinglev	76
Kravlund, Tinglev	164
Kravlund, Tinglev	272
Kravlund, Tinglev	191
Kravlund, Tinglev	190

CHR numre

Ingen CHR numre

Spildevand

Spildevandsmængde

Se word-version af ansøgning

Spildevand tilledt gyllebeholder

Se word-version af ansøgning

Spildevand afledning

Se word-version af ansøgning

Transport

Beskrivelse af transport

Se word-version af ansøgning

Risici

Redegørelse for mulige uheld
Se word-version af ansøgning

Minimering af risiko for uheld
Se word-version af ansøgning

Minimering af gene og forurening ved uheld
Se word-version af ansøgning

Støjklider

Beskrivelse af støjklider
Se word-version af ansøgning

Driftsperiode for støjklider
Se word-version af ansøgning

Tiltag mod støjklider
Se word-version af ansøgning

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr
Se word-version af ansøgning

Fluegener
Se word-version af ansøgning

Rottebekæmpelse
Se word-version af ansøgning

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr
Se word-version af ansøgning

Oplag af olie og kemikalier
Se word-version af ansøgning

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring
Se word-version af ansøgning

Diverse

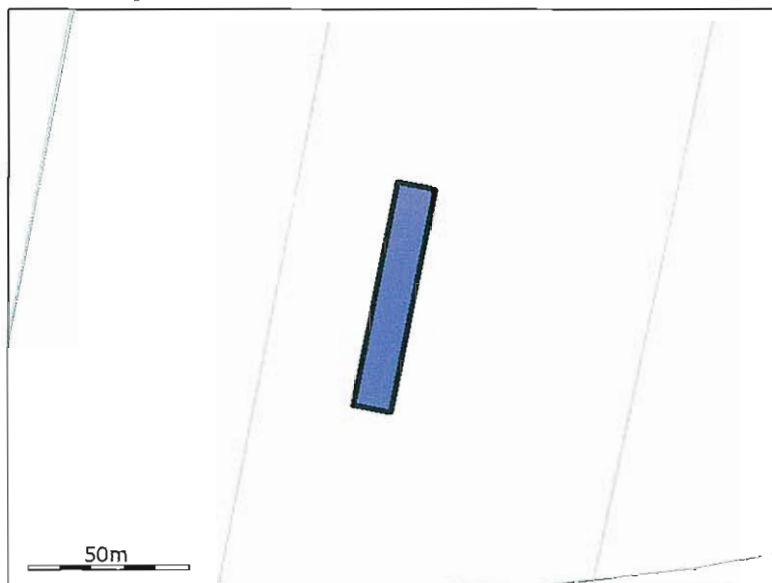
Lysforhold

Se word-version af ansøgning

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Se word-version af ansøgning

1.1.1. Staldafsnit - FRATS 1

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se word-version af ansøgning

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt*Generelt**Rengøring desinficering*

Se word-version af ansøgning

Overbrusning af svinestalde

Se word-version af ansøgning

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se word-version af ansøgning
Højde på afkast	7,20m
Afkasttype	Undertryk

*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning**Biologisk filter*

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3591
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1160
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	118,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	100,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	2,82 FE
Gram råprotein pr. FE	155,00 g
Gram P pr. FE	4,50 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

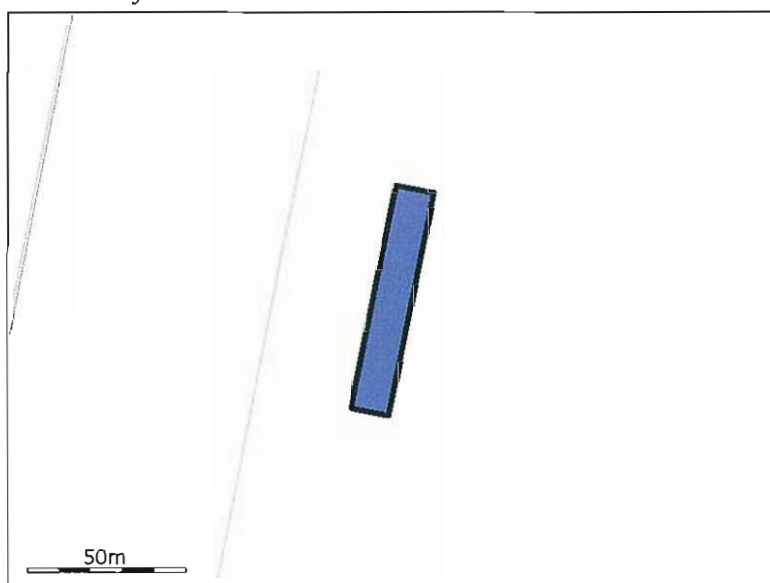
Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3694
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,01 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	2,00 FE
Gram råprotein pr. FE	165,00 g
Gram P pr. FE	5,40 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

1.1.2. Staldafsnit - FRATS 2

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se word-version af ansøgning

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftekøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se word-version af ansøgning

Overbrusning af svinestalde

Se word-version af ansøgning

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se word-version af ansøgning
Højde på afkast	7,20m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Lufikøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

Nudrift
Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3591
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1190
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	118,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	60,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	2,82 FE
Gram råprotein pr. FE	155,00 g
Gram P pr. FE	4,50 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

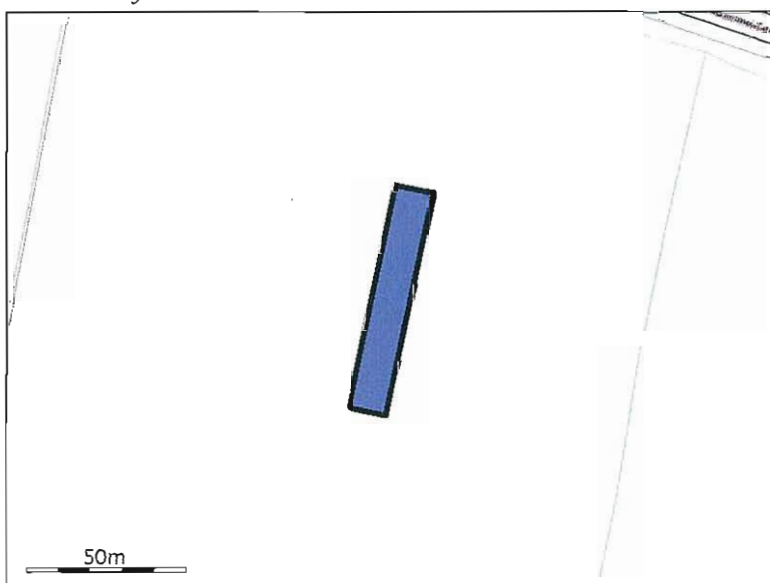
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

Nudrift
Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3694
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,01 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	2,00 FE
Gram råprotein pr. FE	165,00 g
Gram P pr. FE	5,40 g
Antal fravønnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravønningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.3. Staldafsnit - FRATS 3

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se word-version af ansøgning

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se word-version af ansøgning

Overbrusning af svinestalde

Se word-version af ansøgning

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se word-version af ansøgning
Højde på afkast	7,20m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH ₄ effekt	0,00%
------------------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE: (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Svin*

Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3591
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	118,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,01 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	2,82 FE
Gram råprotein pr. FE	155,00 g
Gram P pr. FE	4,50 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	3694
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1220
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	25,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	2,00 FE
Gram råprotein pr. FE	165,00 g
Gram P pr. FE	5,40 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

3. Andre dyr

1 voksen årshest, 500-700 kg

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	4
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	12
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	4

4. Andre dyr

Får

Nudrift

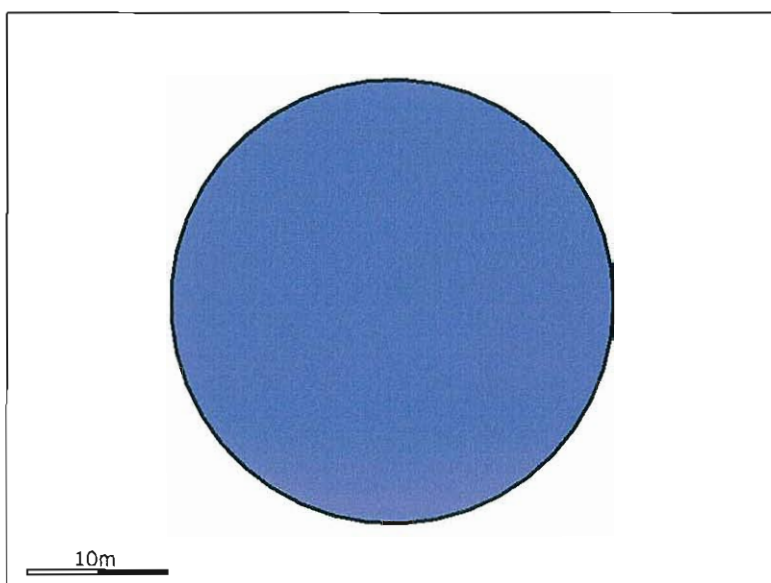
Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	4
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	12
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	4

1.1.4. Opbevaringslager - Gyllebeholder 1

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se word-version af ansøgning
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se word-version af ansøgning

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

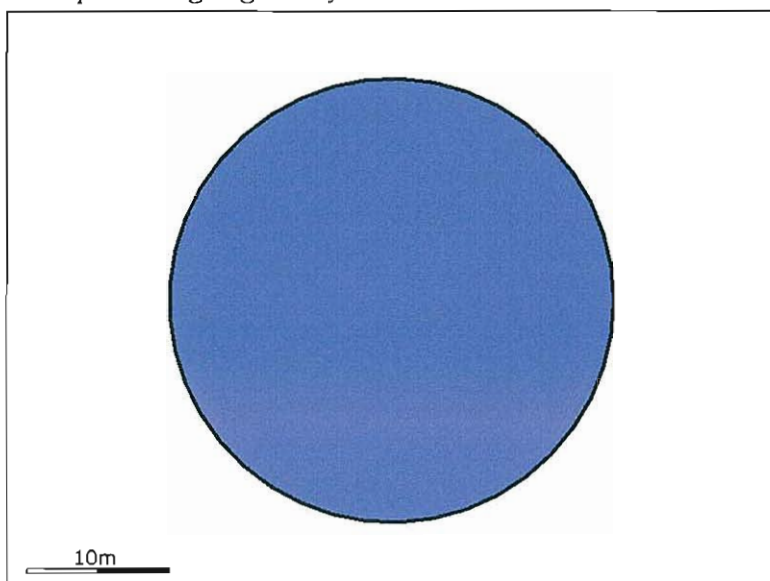
Ansøgt

Dimension	5,3 m x 31 m
Lagerandel flydende i procent	50,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se word-version af ansøgning

1.1.5. Opbevaringslager - Gyllebeholder 2

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se word-version af ansøgning
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se word-version af ansøgning

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

Ansøgt

Dimension	5,3 x 31 m
Lagerandel flydende i procent	50,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se word-version af ansøgning

3. Beregninger på anlæg

3.1. Ammoniak

3.1.1. Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-6,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	5144,41 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	786,10 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	0,00 KgN

3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	5930,51 KgN/år
Meremission fra anlæg	5930,51 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/Ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

3.2. Lugtgeneberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
FRATS 1	Byzone	3058,09m	Nej	0	Nej
FRATS 1	Samlet bebyggelse	470,46m	Nej	0	Ja
FRATS 1	Enkelt bolig	470,45m	Nej	0	Nej
FRATS 2	Byzone	3008,28m	Nej	0	Nej
FRATS 2	Samlet bebyggelse	483,24m	Nej	0	Ja
FRATS 2	Enkelt bolig	483,24m	Nej	0	Nej
FRATS 3	Byzone	2959,94m	Nej	0	Nej
FRATS 3	Samlet bebyggelse	511,28m	Ja	0	Ja
FRATS 3	Enkelt bolig	511,27m	Ja	0	Nej

3.2.1. Resultat af lugtberegning

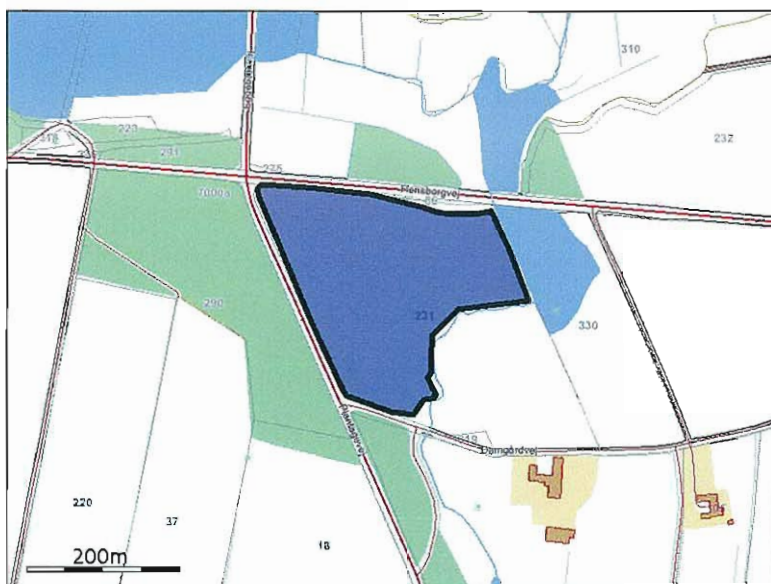
Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	649,75 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	487,55 m	478,98 m		481,65 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Enkelt bolig	Ny	222,81 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

4. Oplysninger om arealer

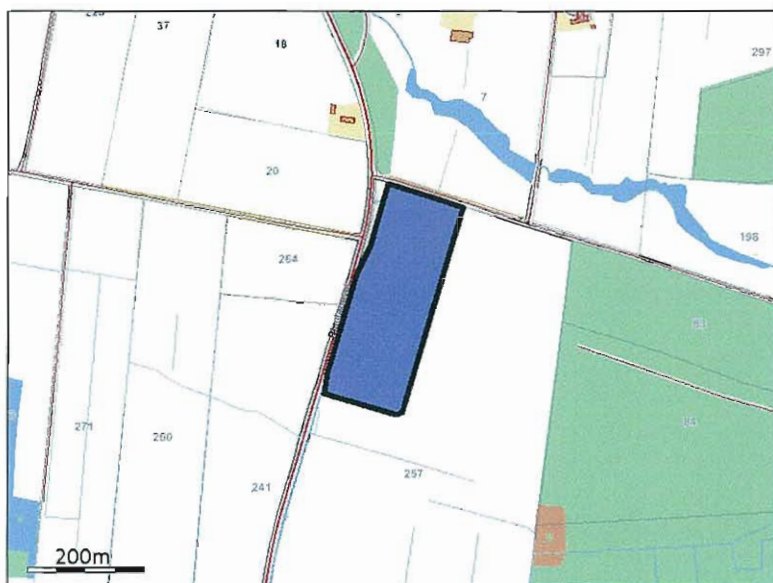
4.1. Arealer

4.1.1. Kortbilleder

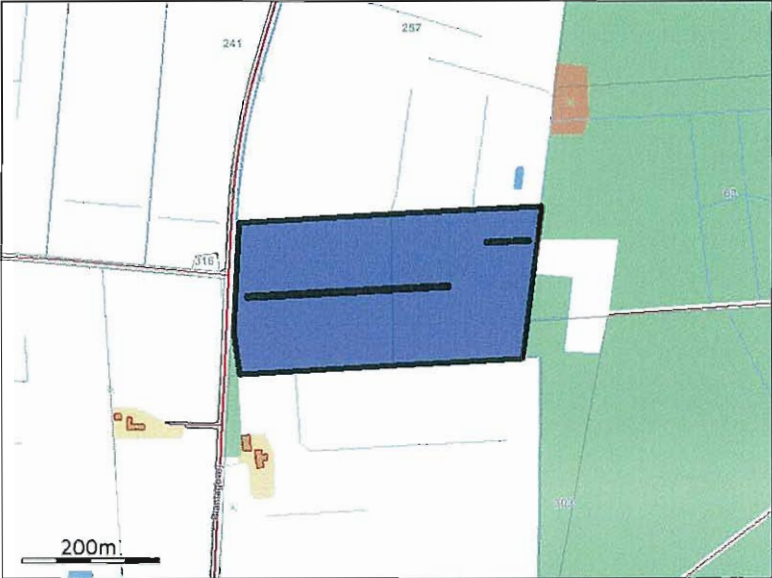
80-0

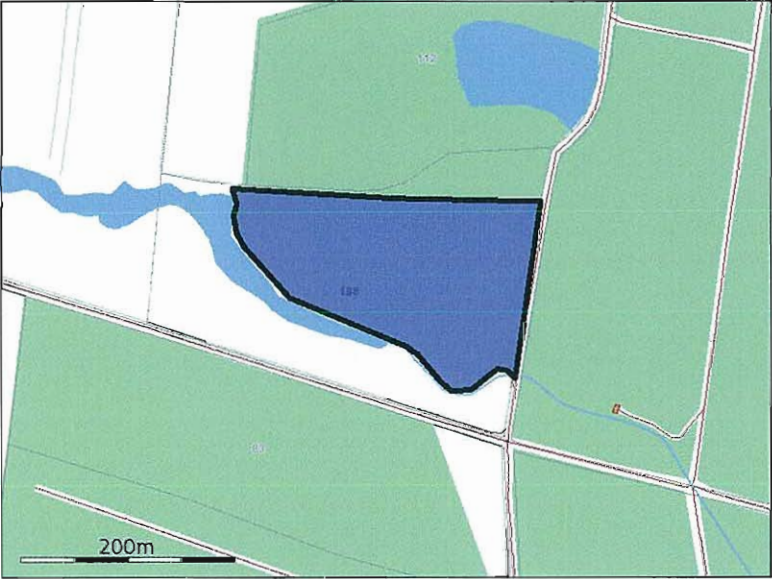
80-3

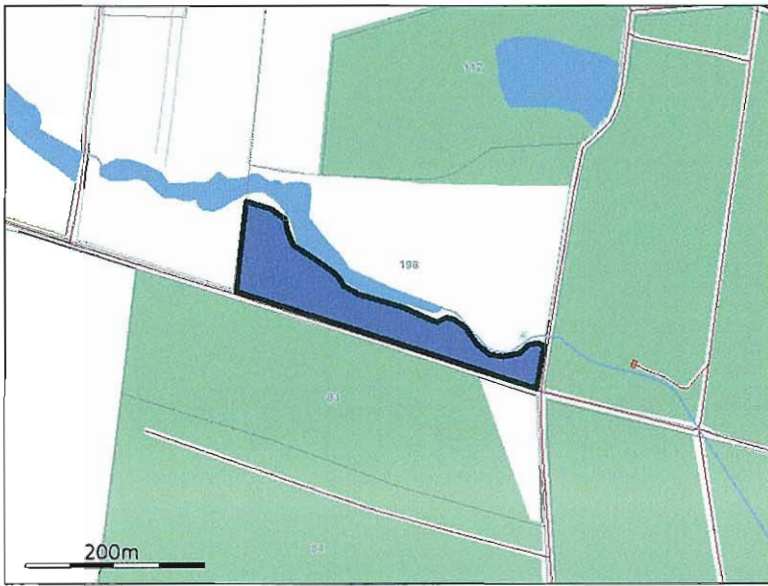
80-5

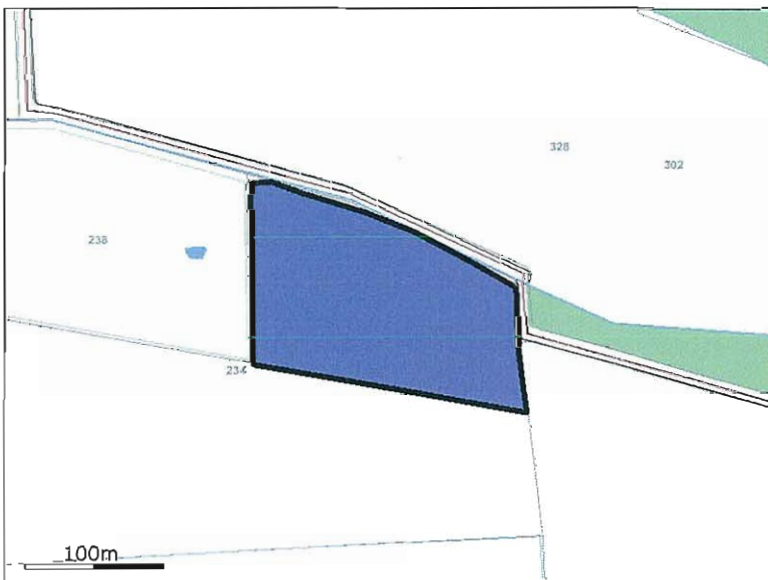
80-1

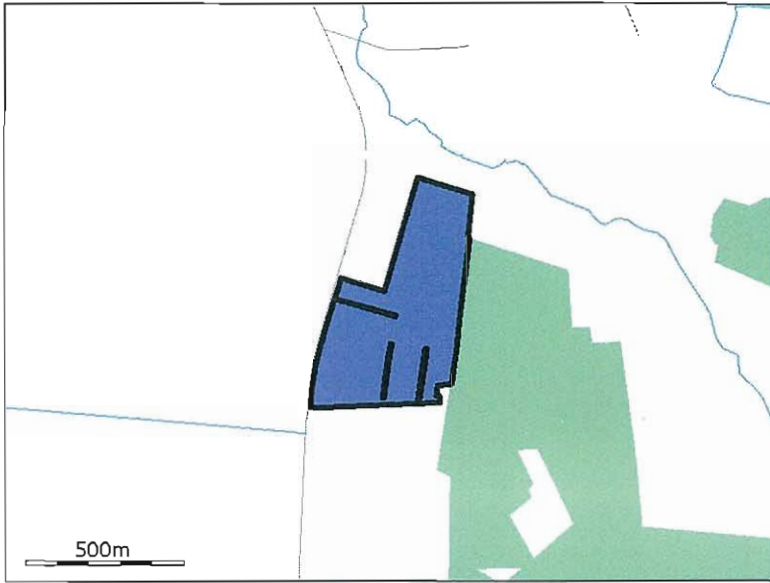
80-2

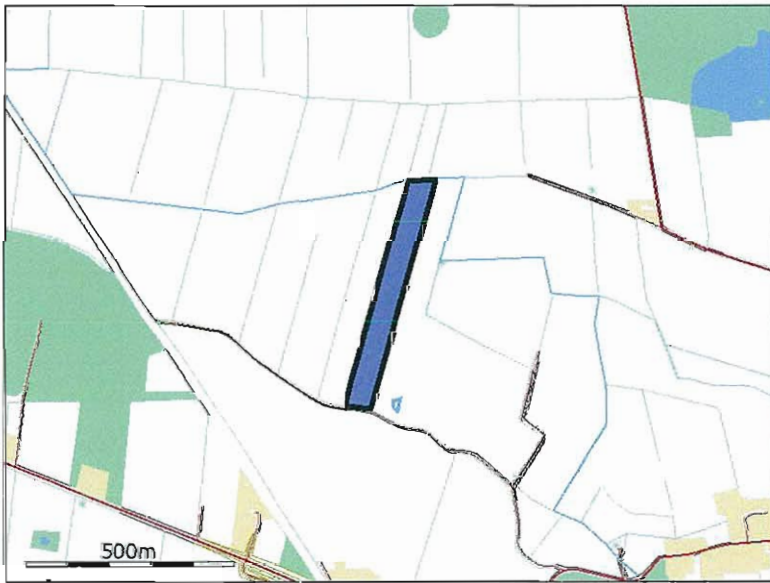
80-6

80-4

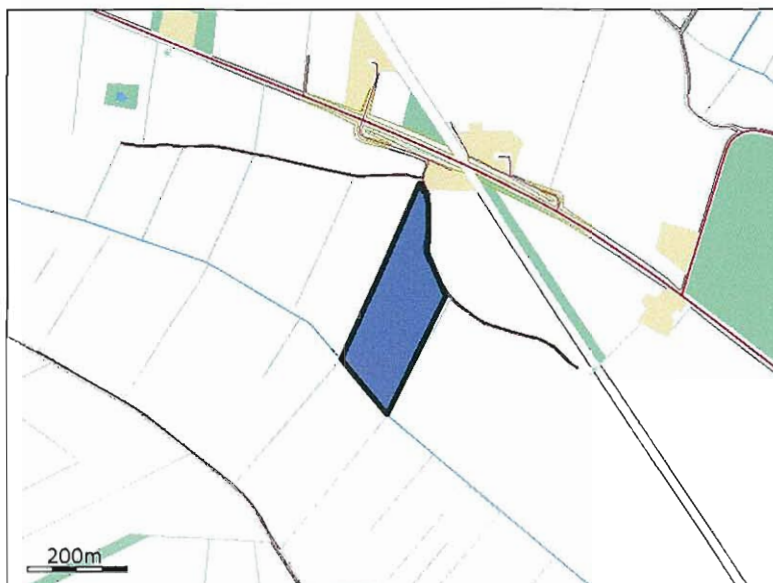

b

d

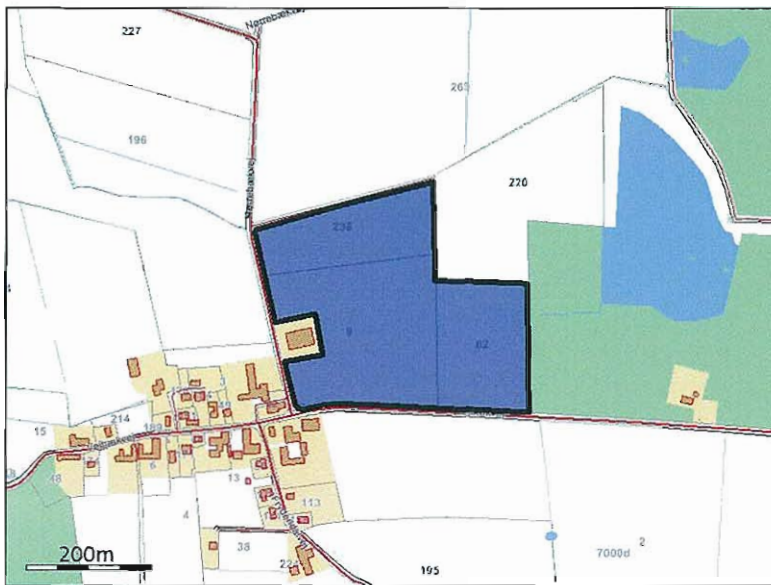

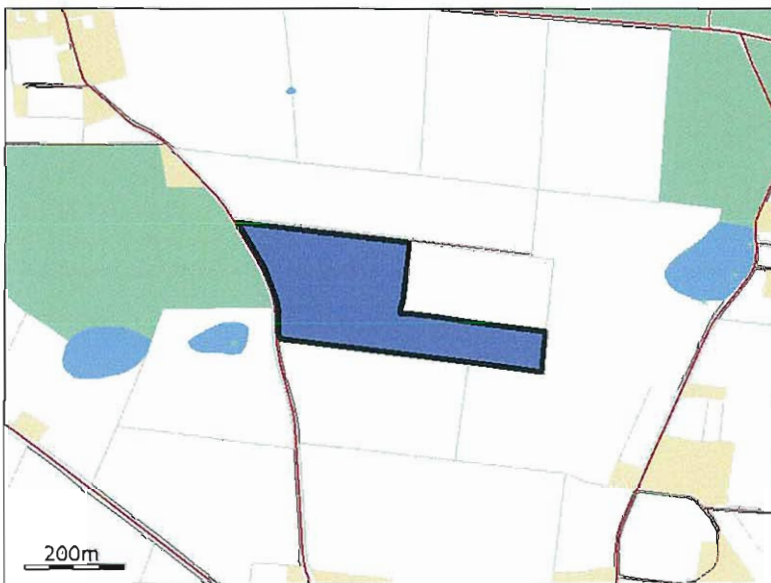
a

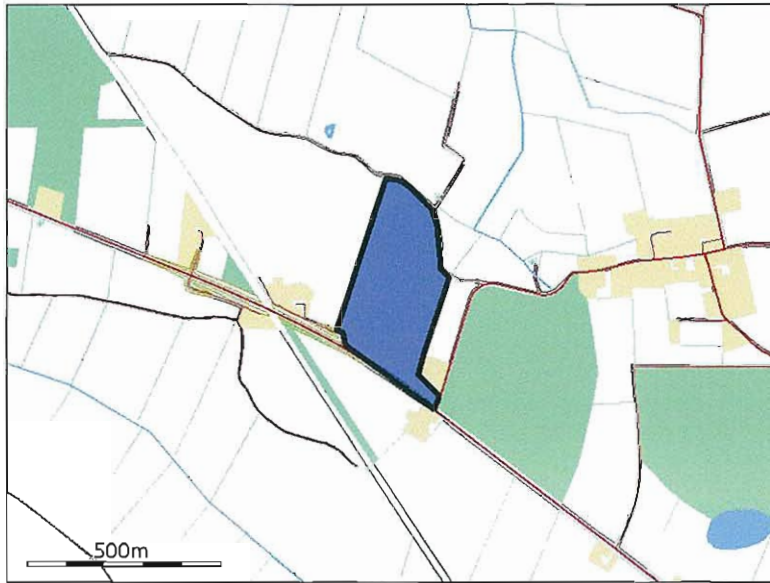
e

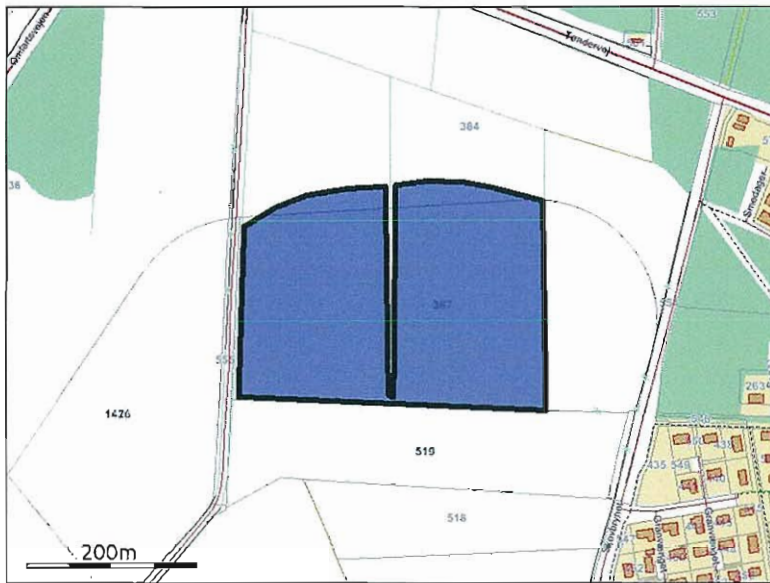
f

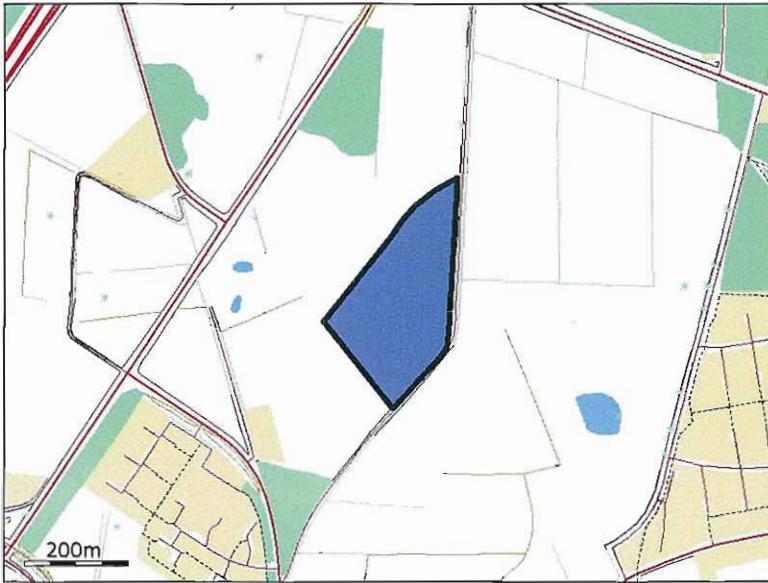
c

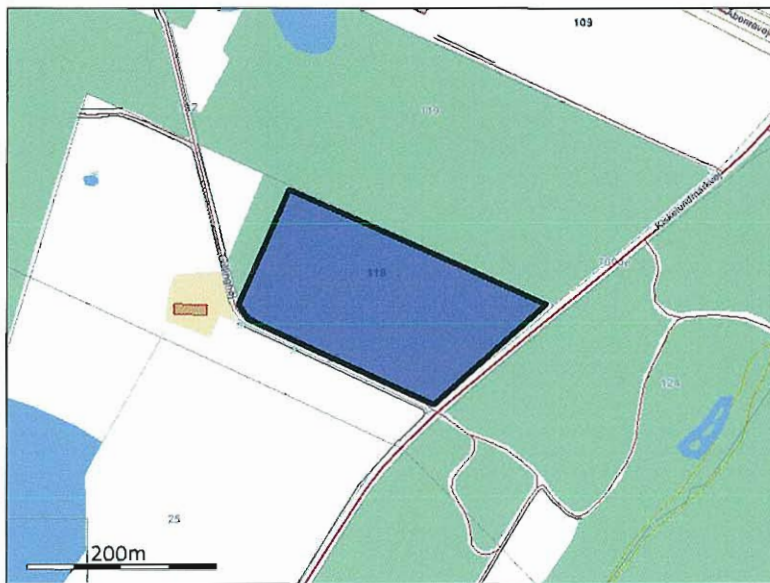
o

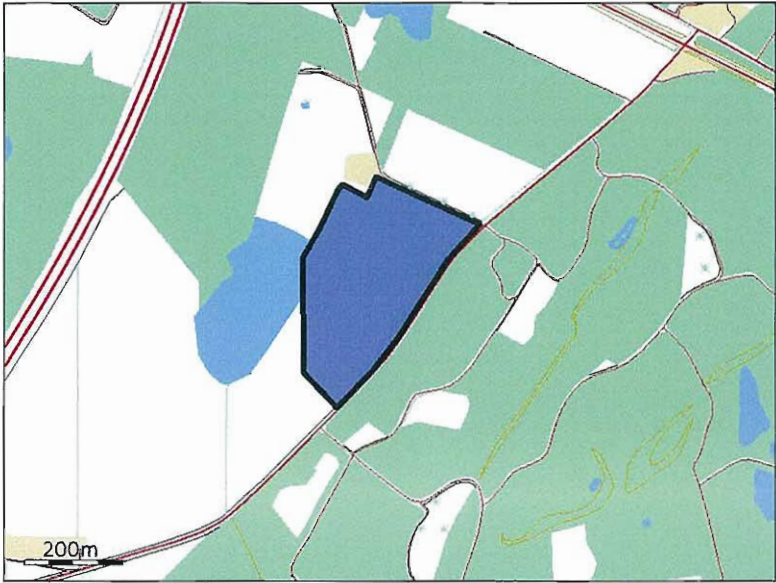
n

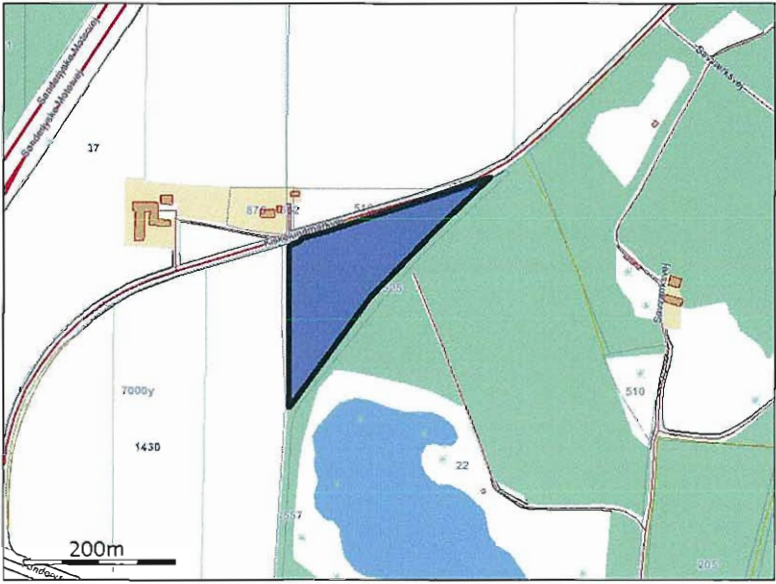
h

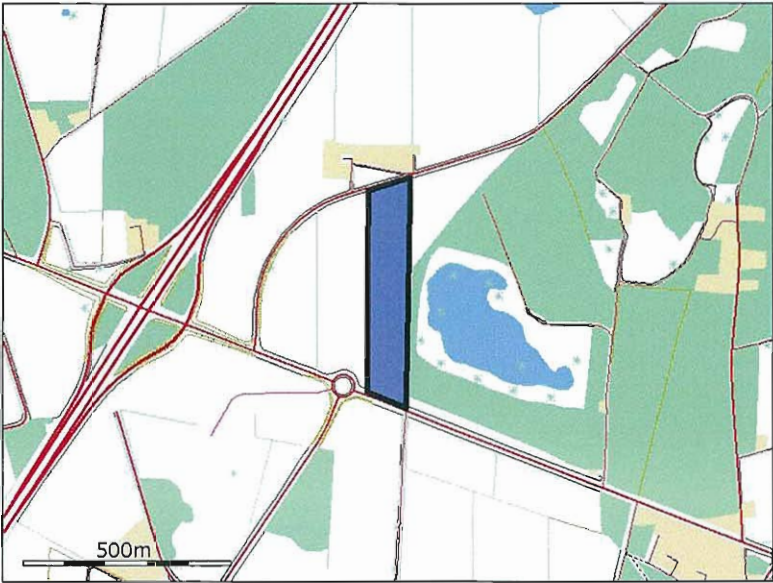
i

m

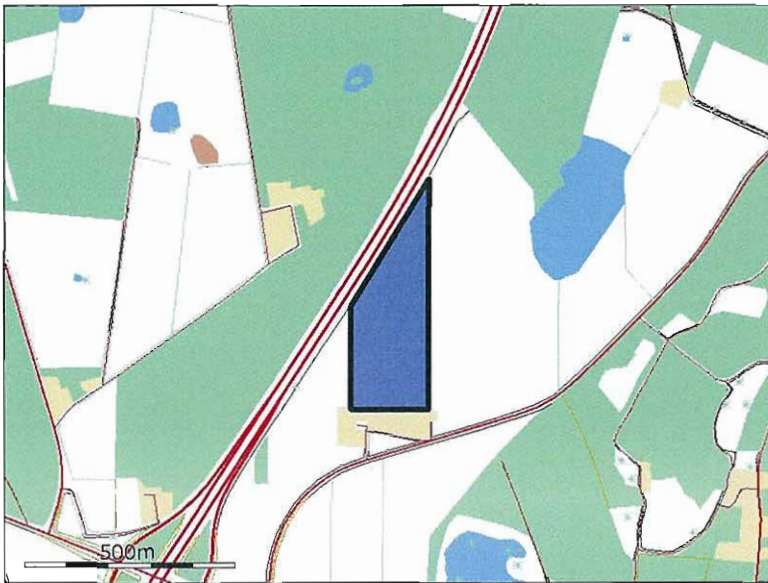
1

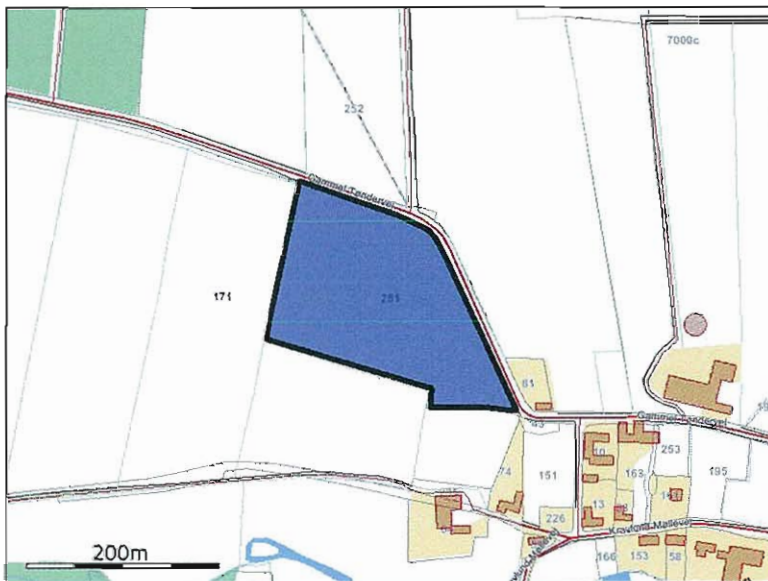
k

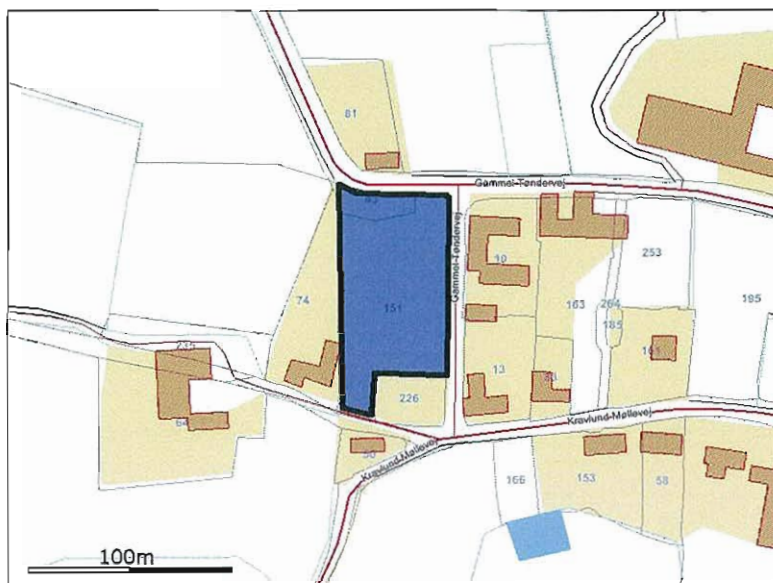
j

W2

W3

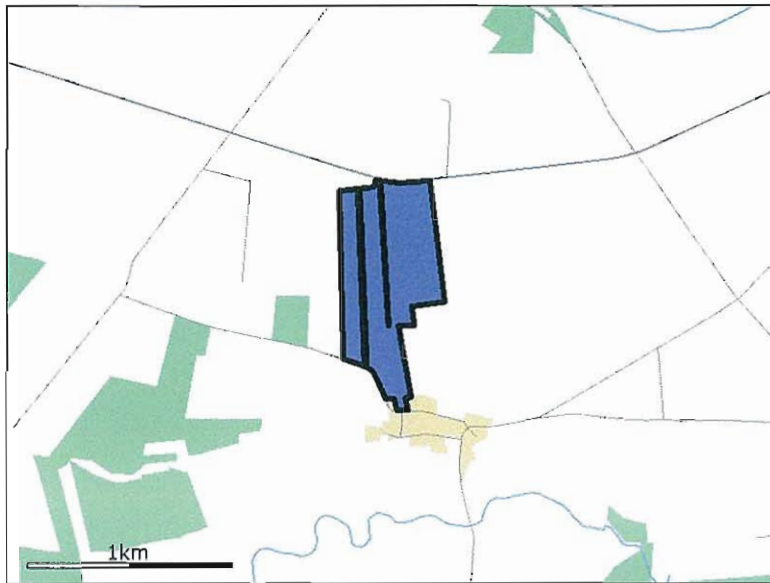

W6

W1

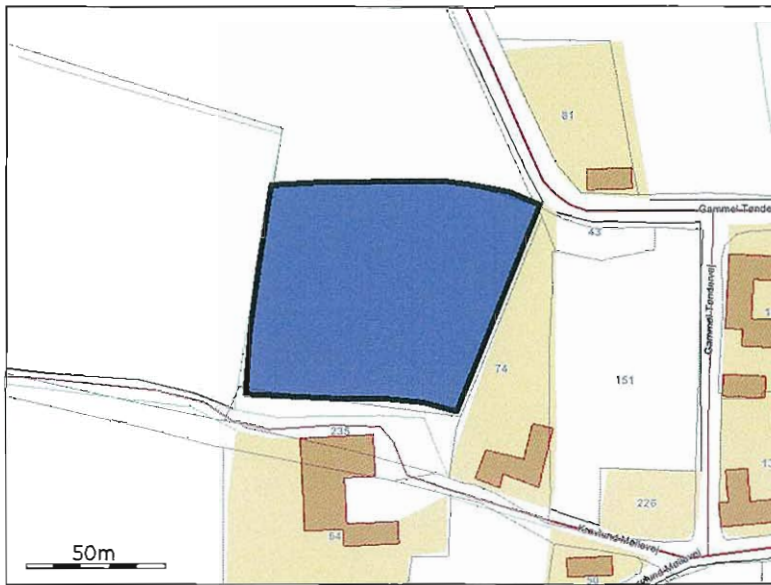

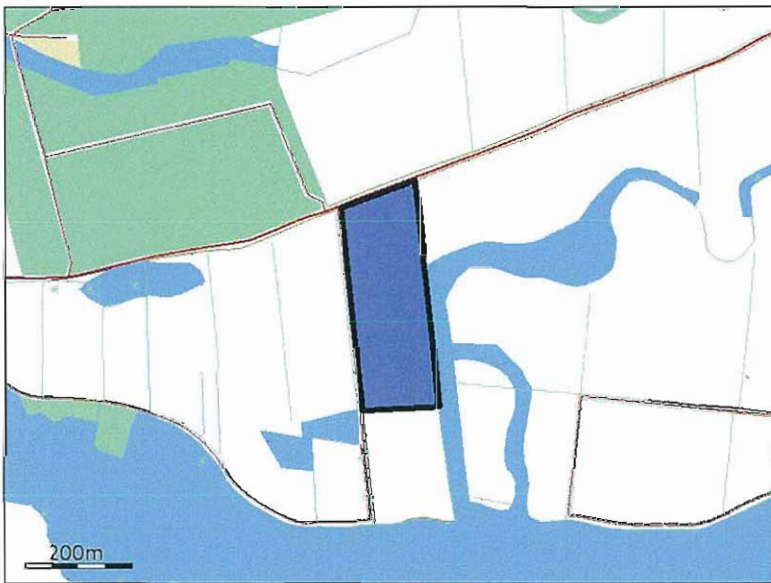
70-2 HJH

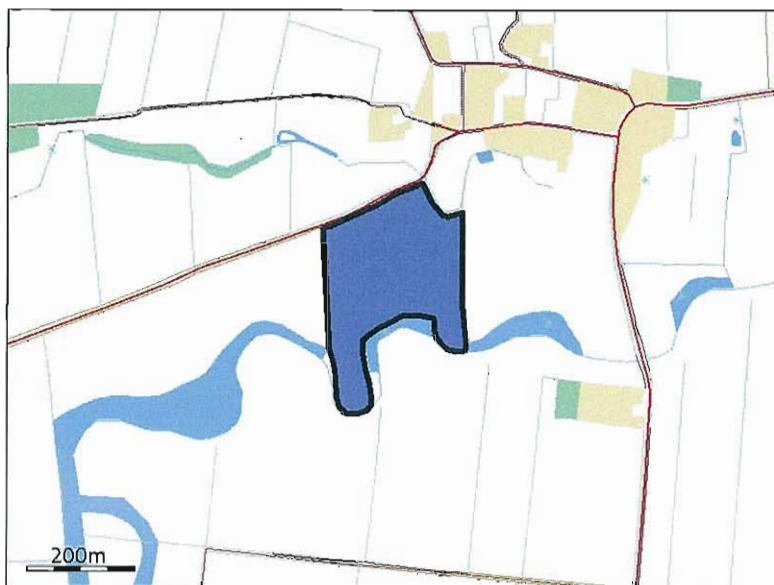
72-3 HJH

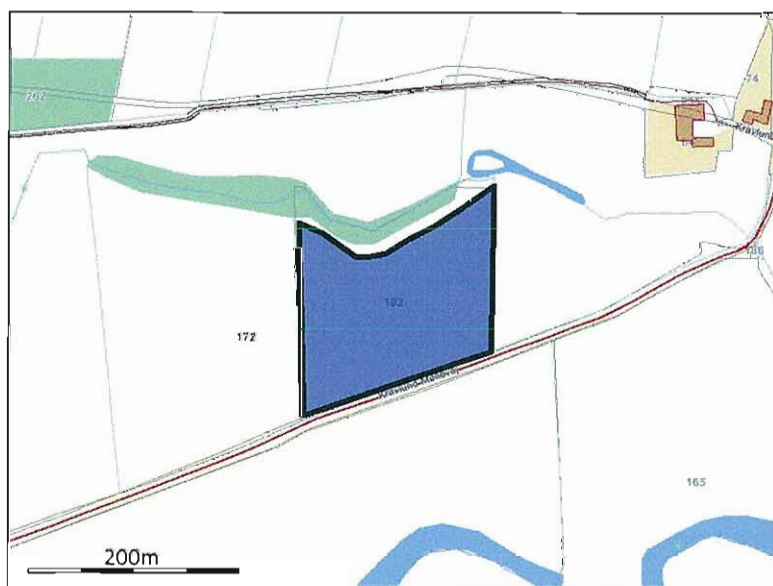
71-0a HJH

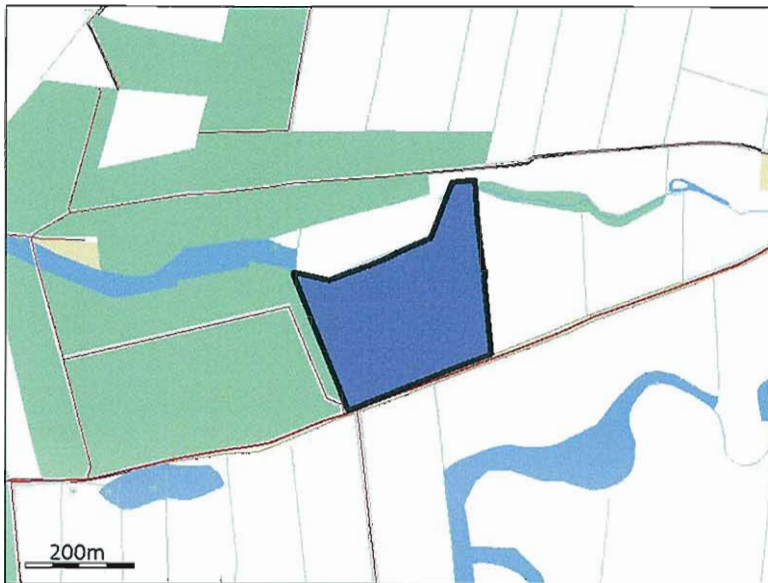
71-1 HJH

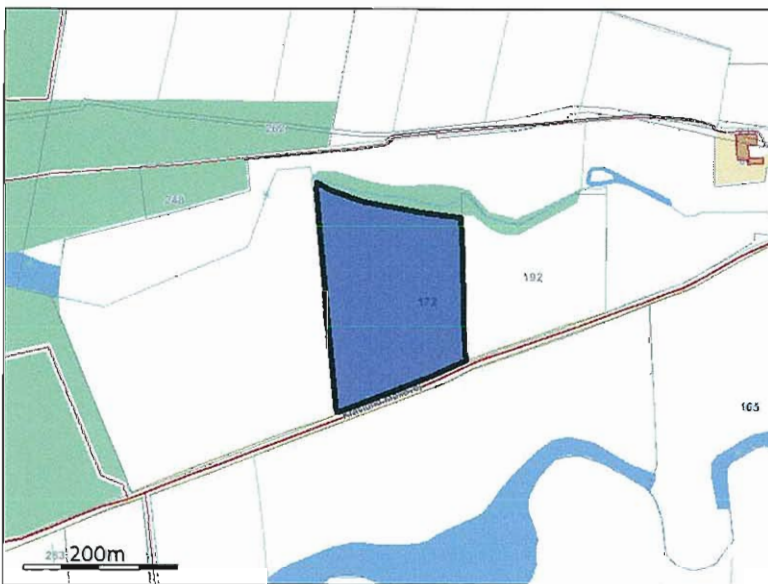
72-1 HJH

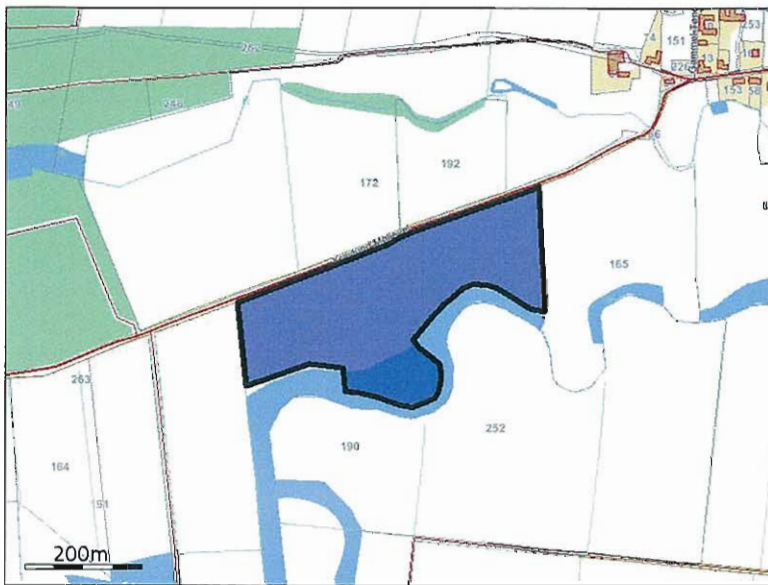
72-0a HJH

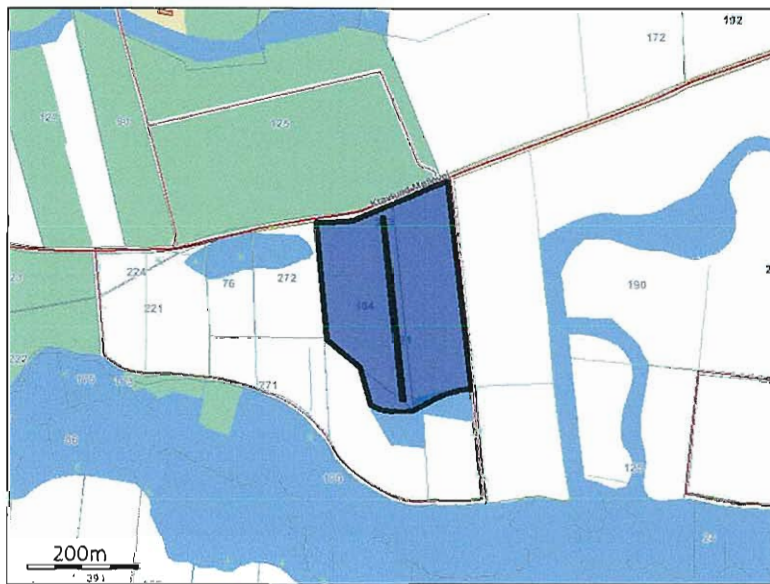
72-0b HJH

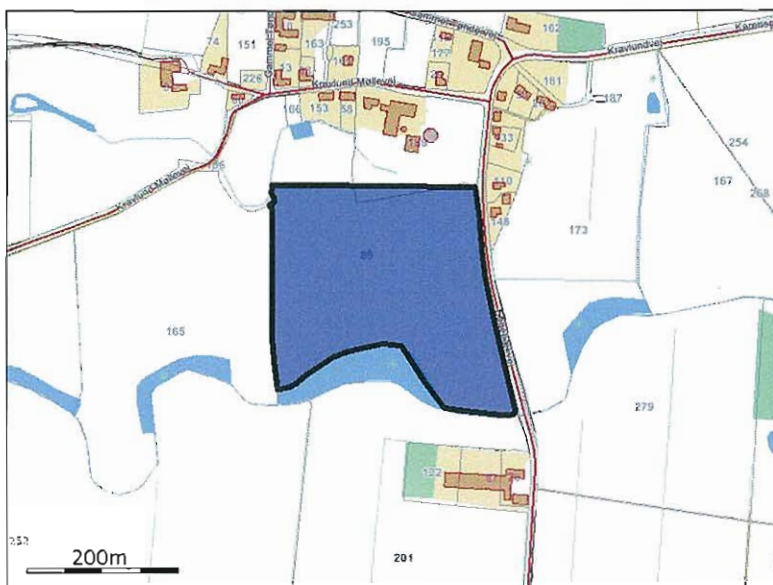
71-0b HJH

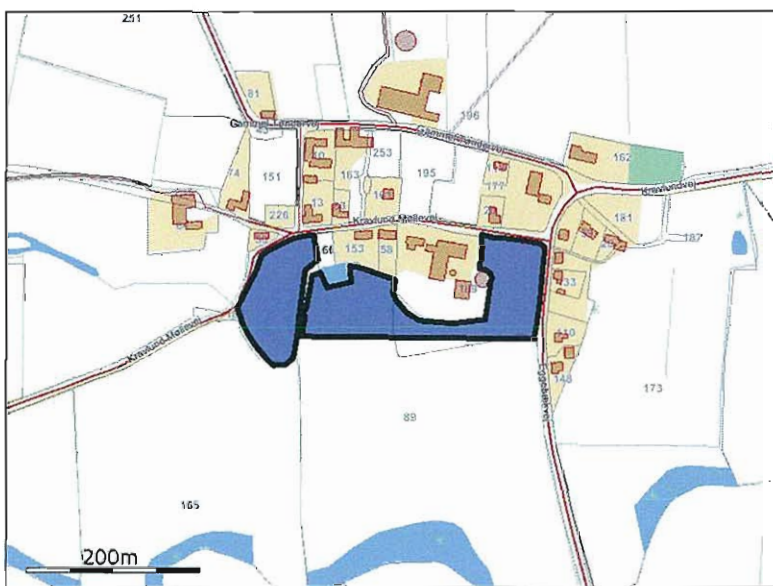
71-0c HJH

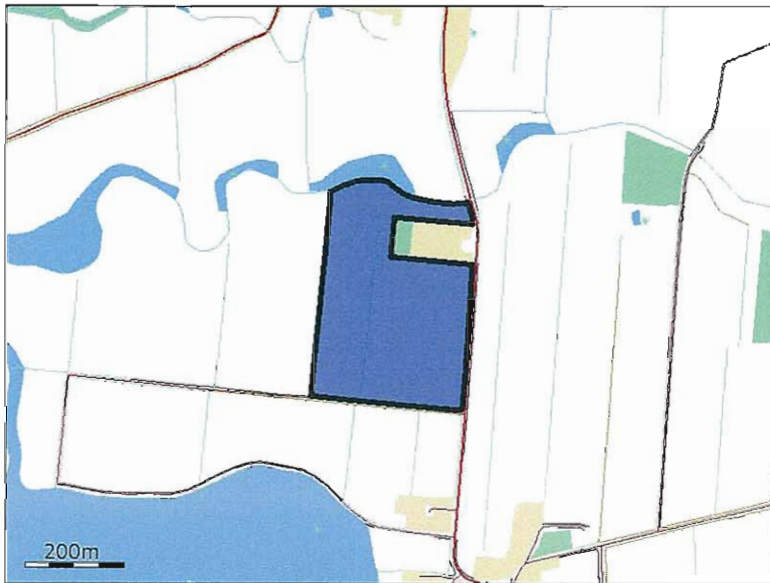
70-0a HJH

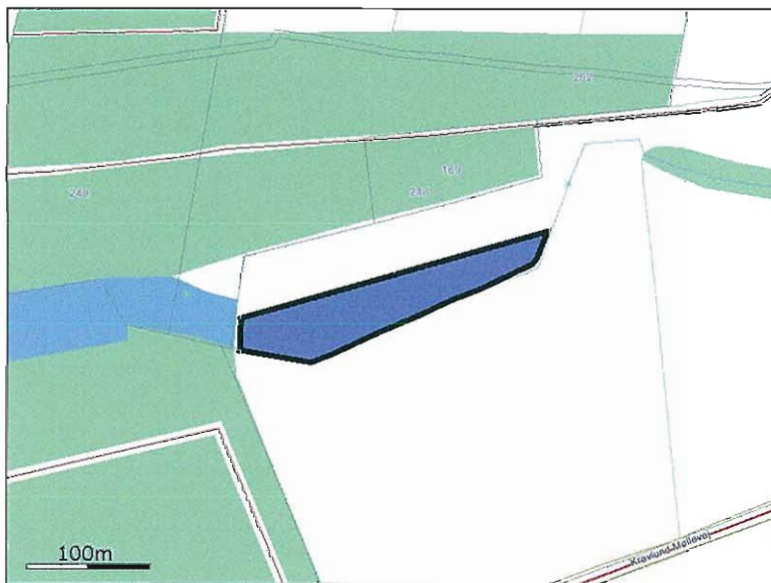
70-0b HJH

70-0c HJH

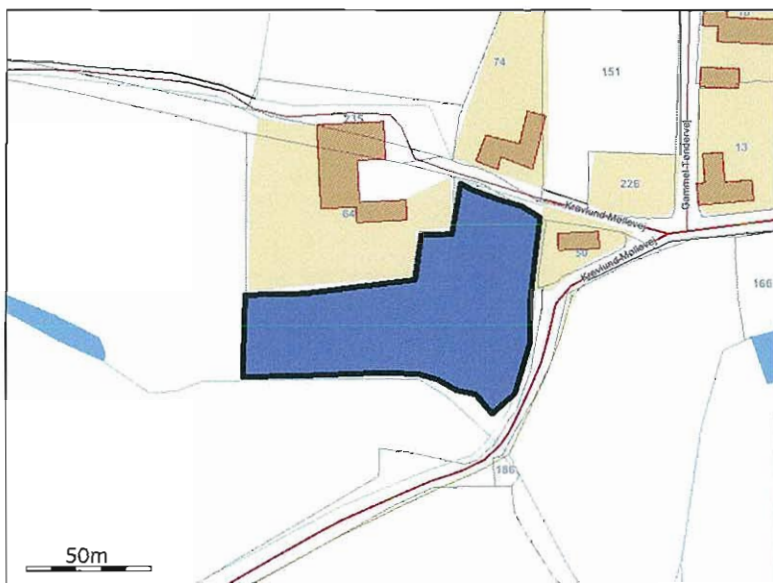
72-2 HJH

70-3 HJH

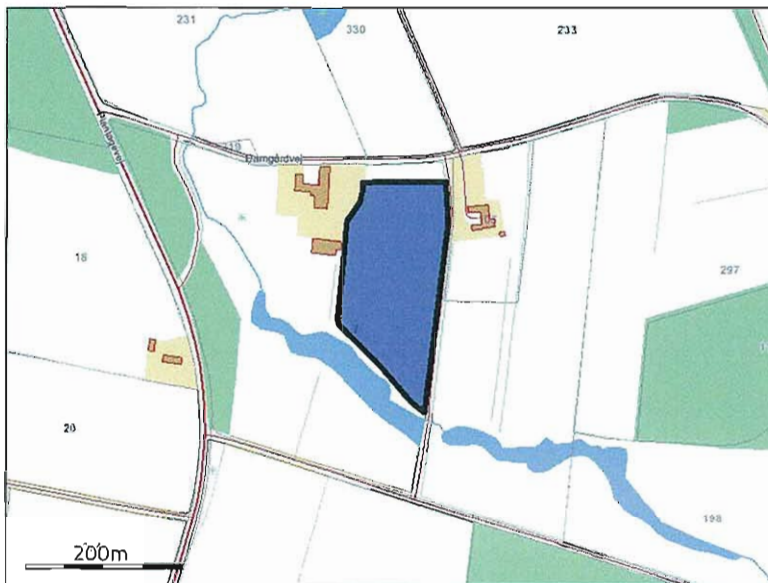

72-4 HJH

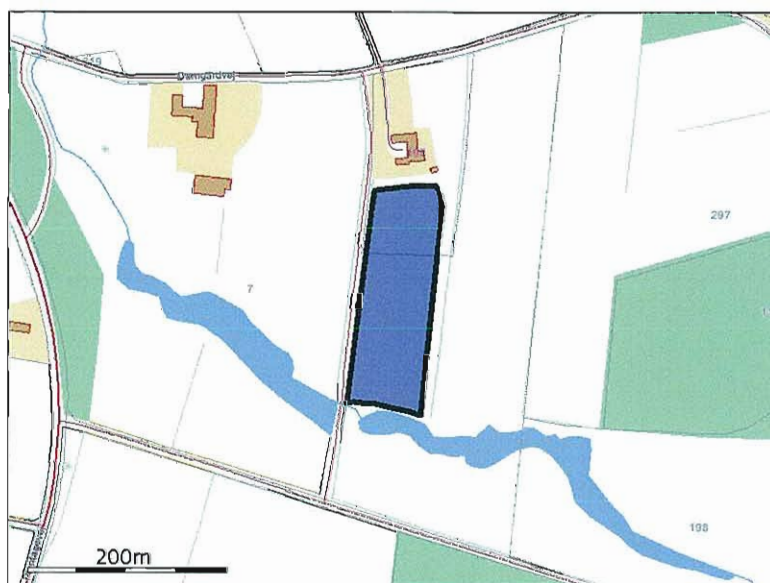

90a HJH

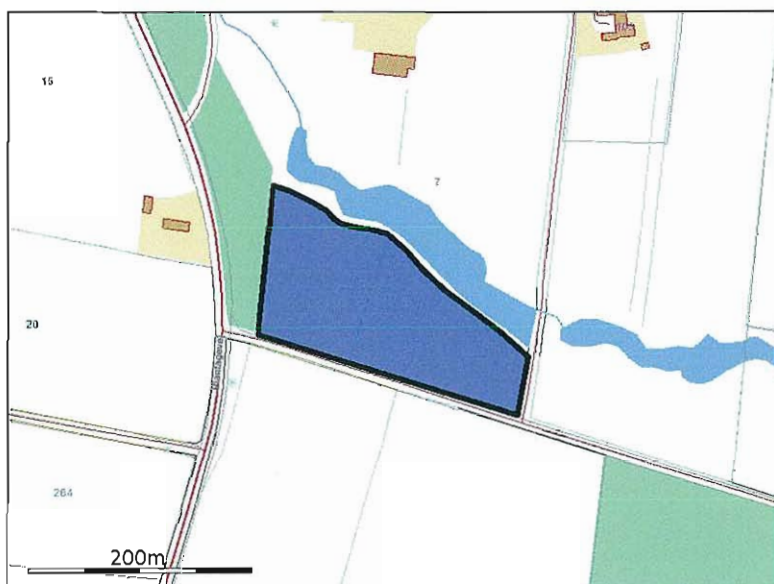
90b HJH

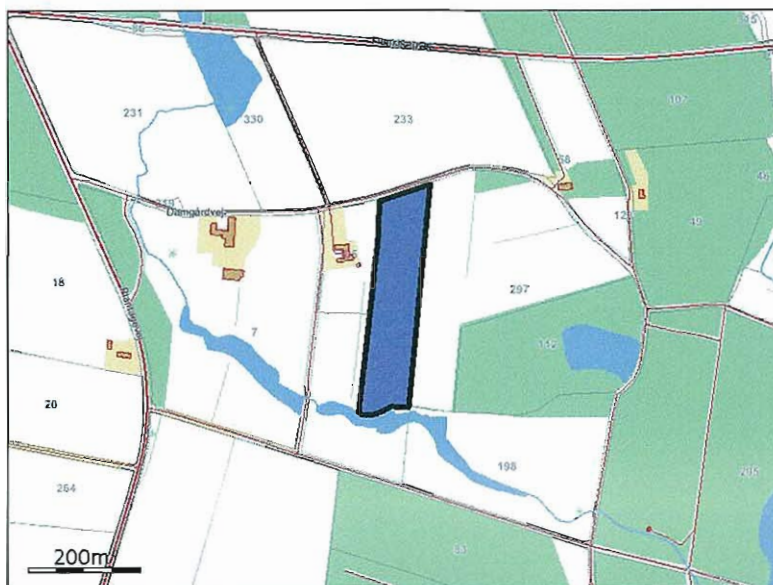
90c HJH

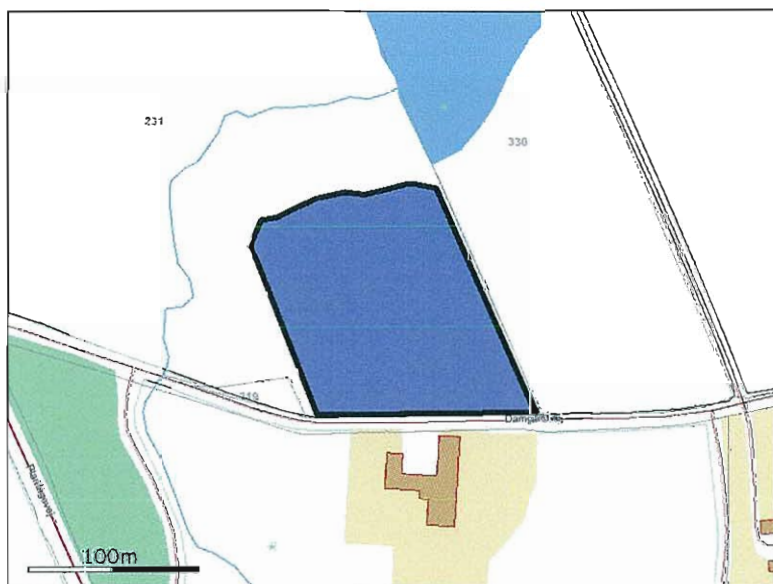
90d HJH

90e HJH

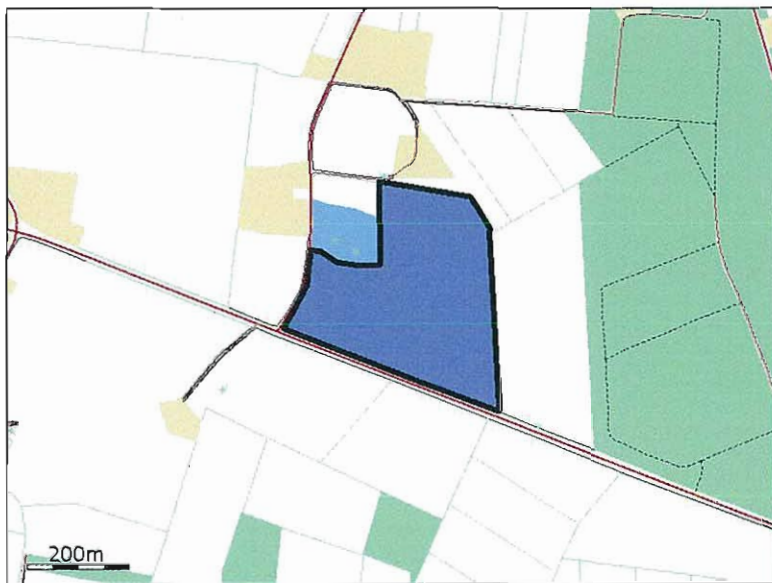
90f HJH

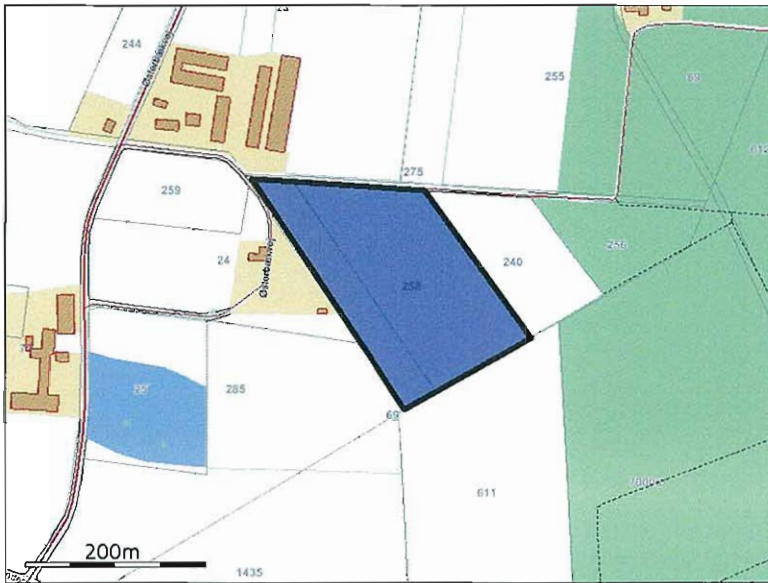
40-0a HJH

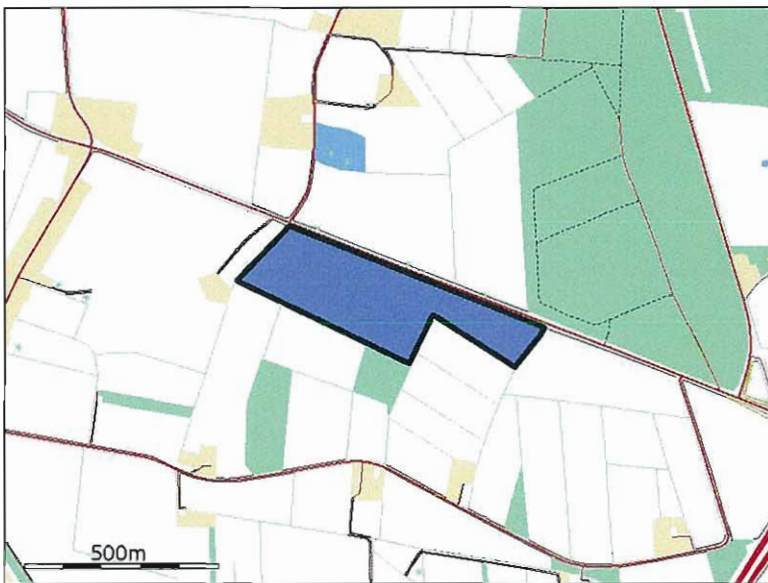
40-1a HJH

40-1b HJH

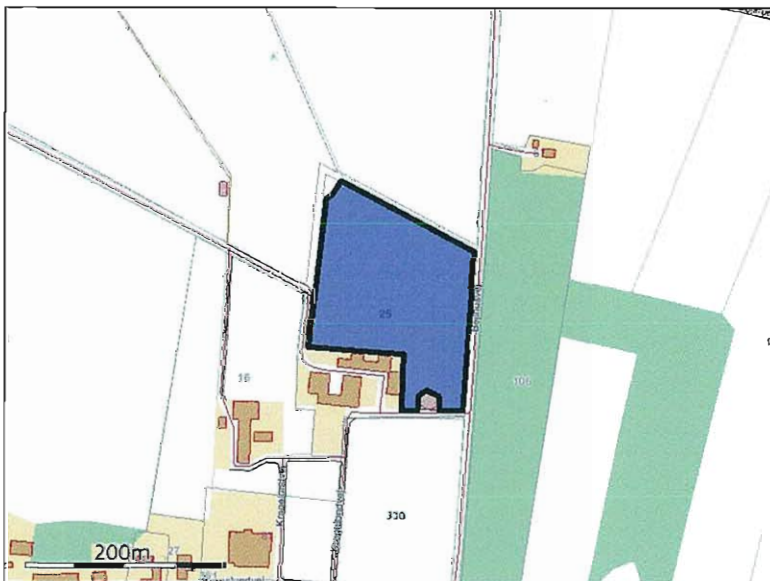
40-0b HJH

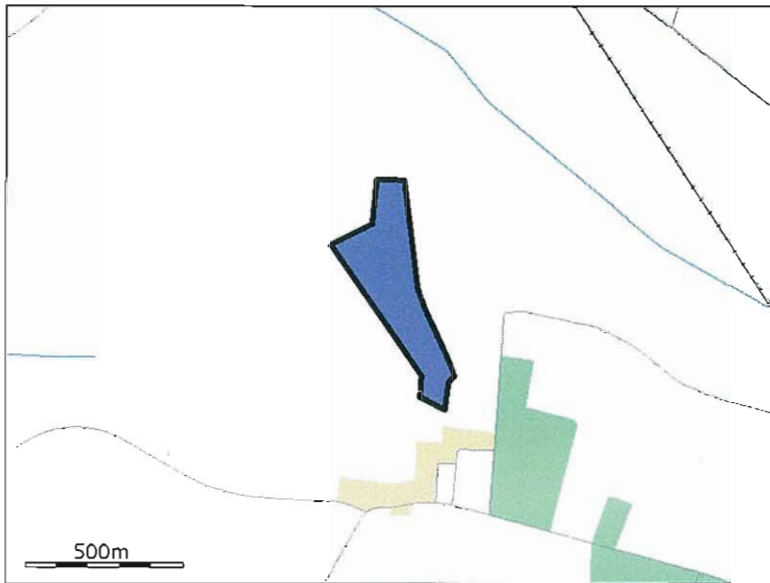
18-0 HJH

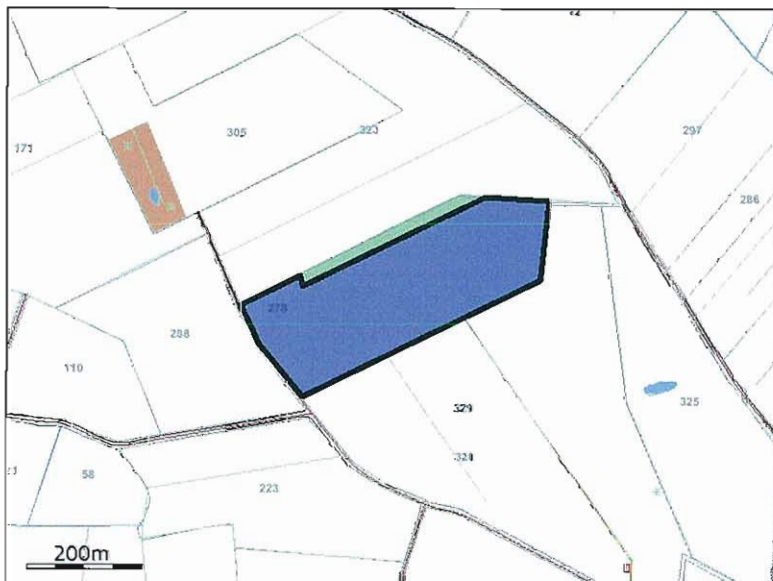
18-2 HJH

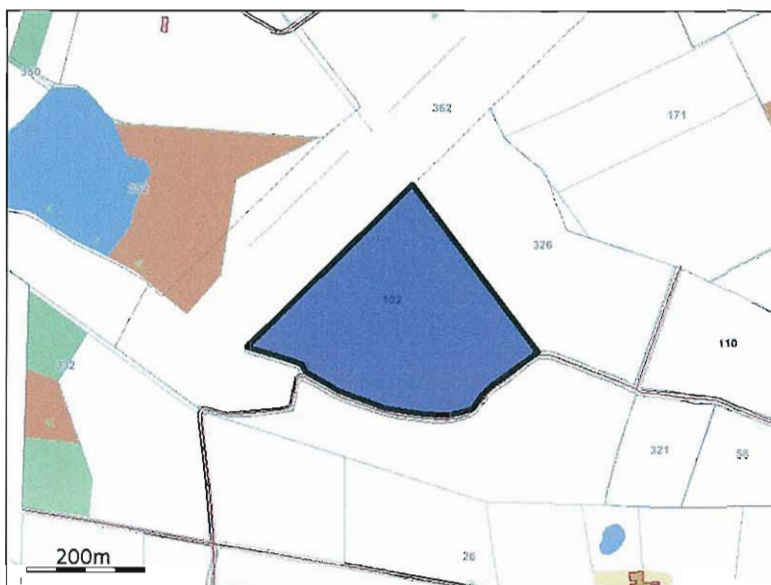
19-0 HJH

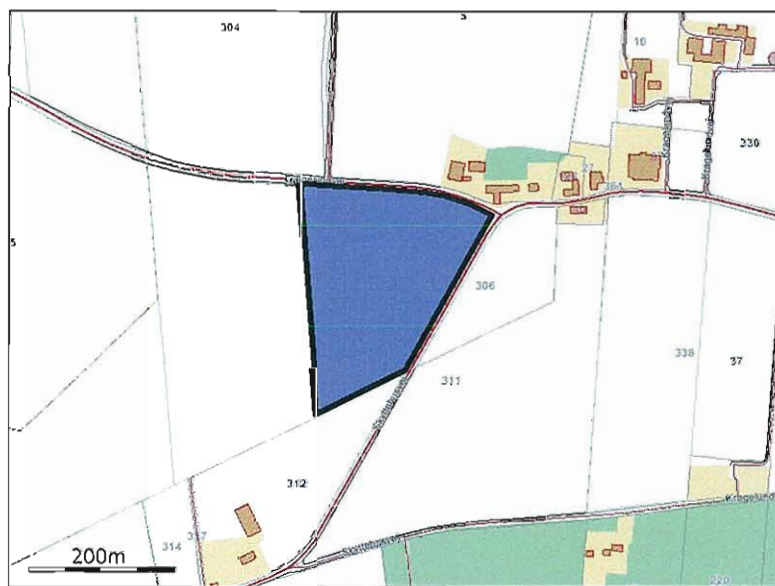
19-1 HJH

20-0 HJH

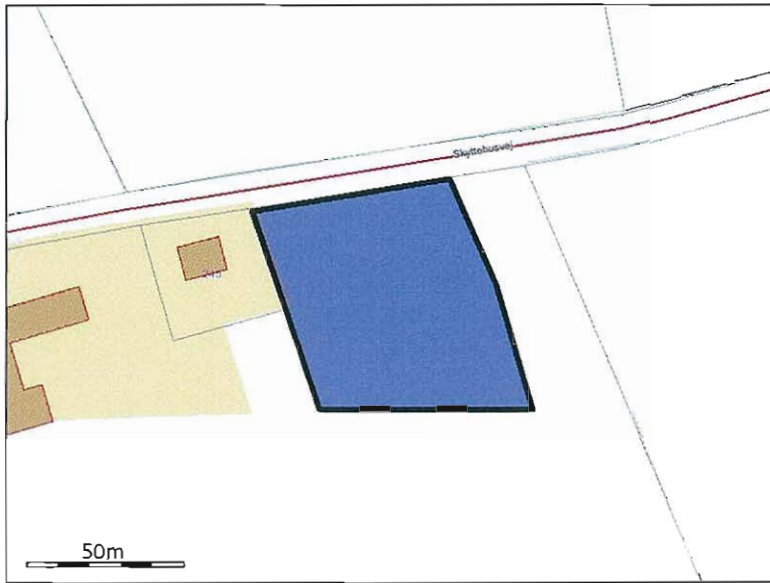

F 14-4 HJH

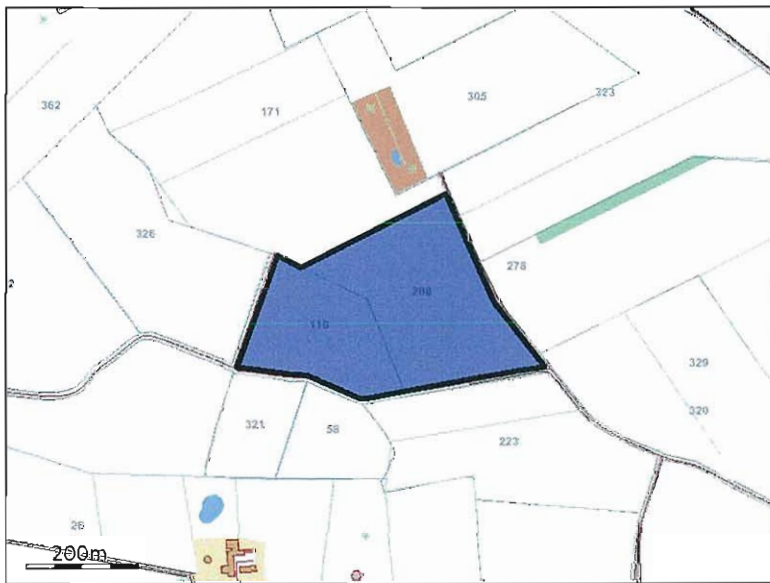

101 HJH

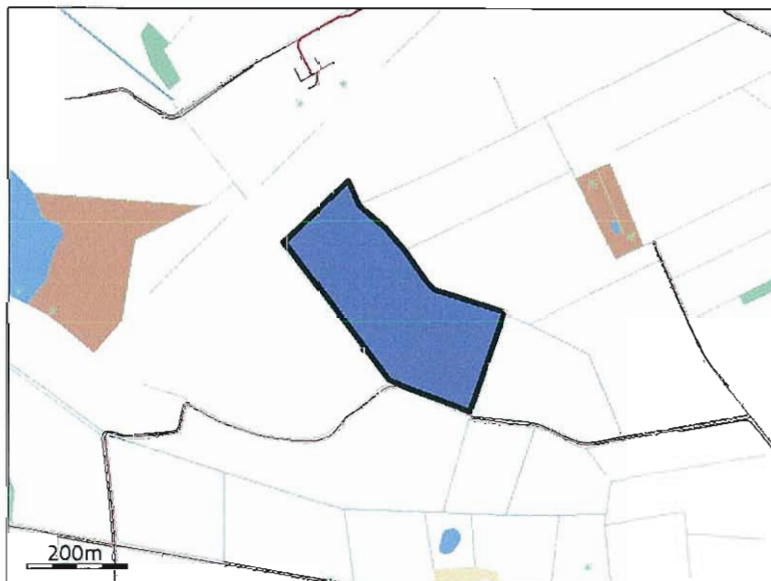
8-0 HJH

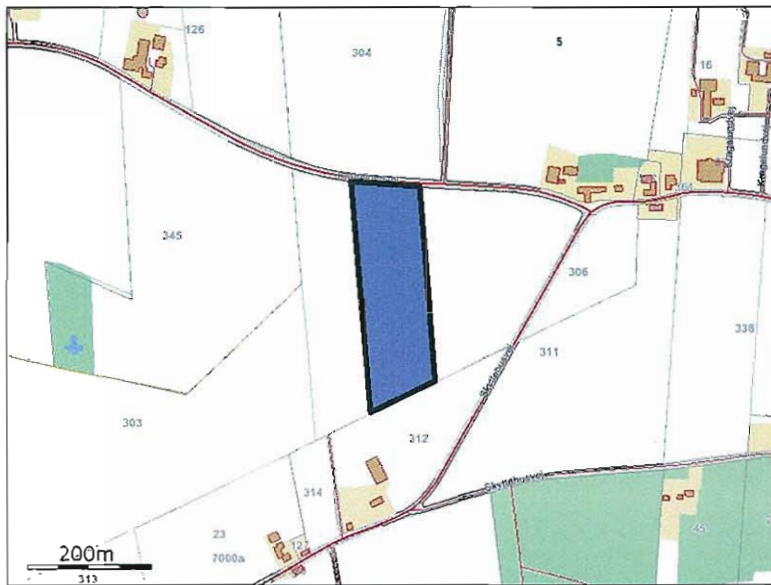
F 12-0 HJH

F 21-0 HJH

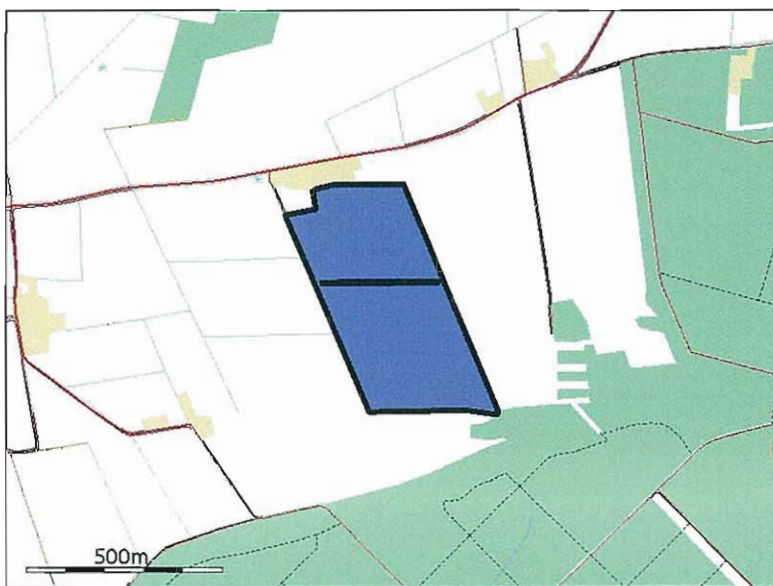
F 14-5 HJH

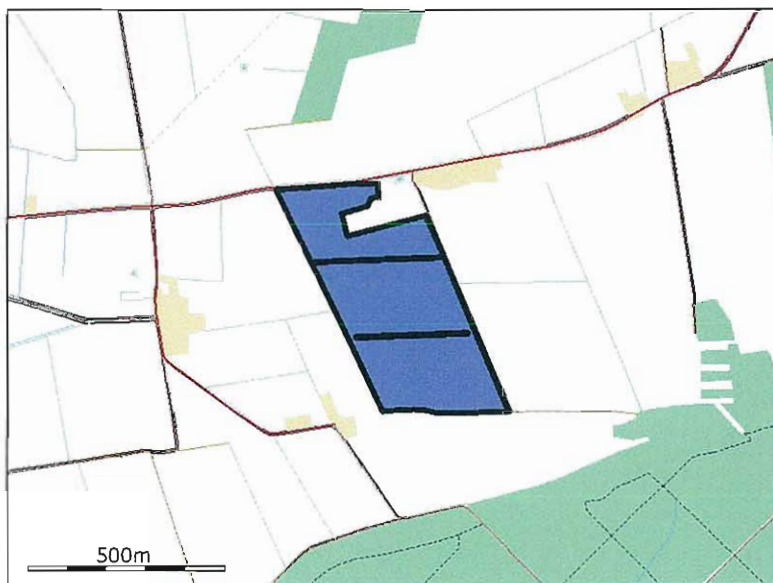
18-1 HJH

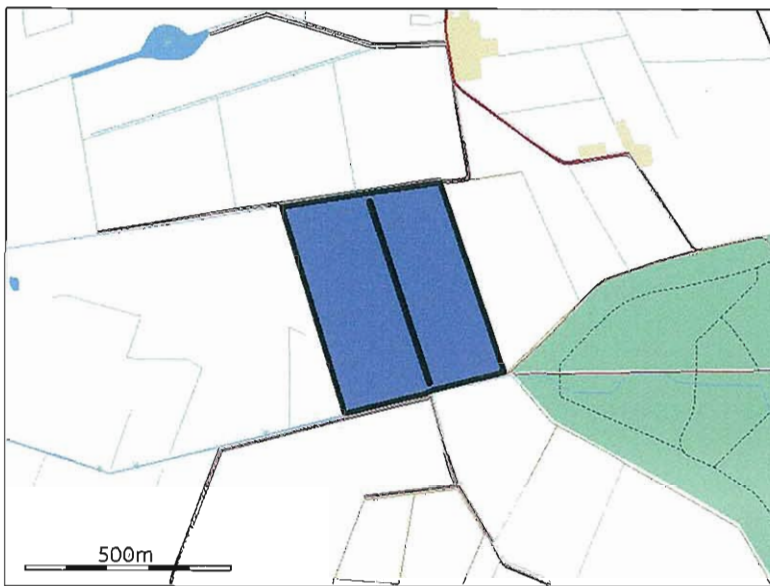
1-0 HJH

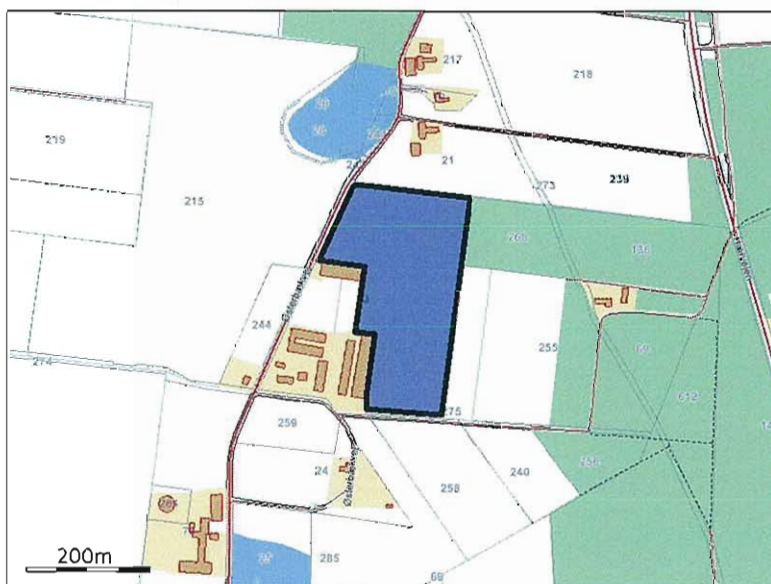
3-0 HJH

6-0 HJH

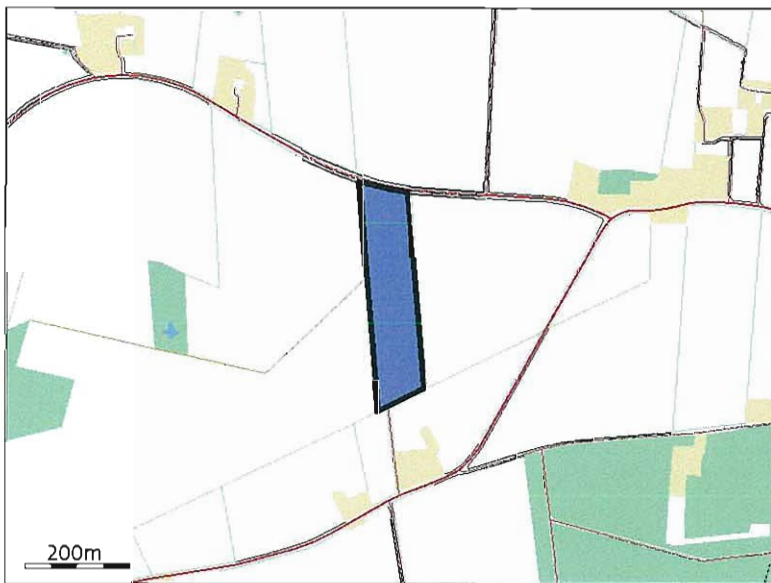
F 41-0a HJH

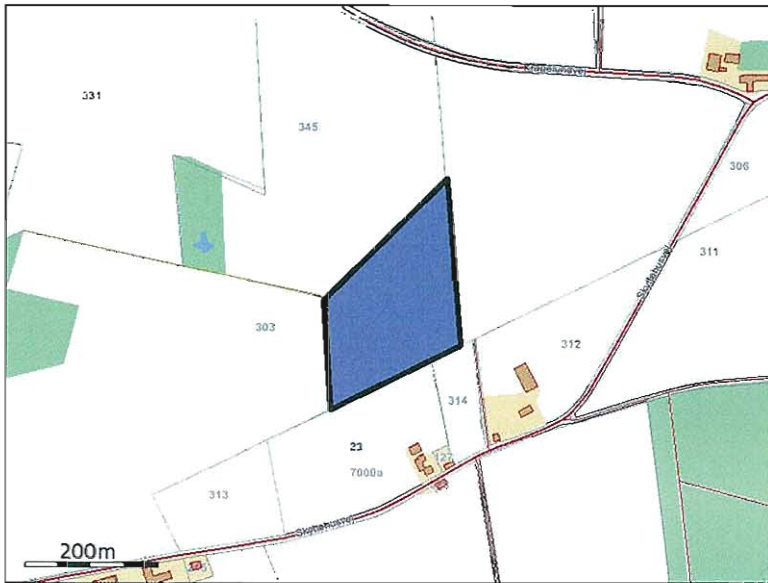
F 41-0b HJH

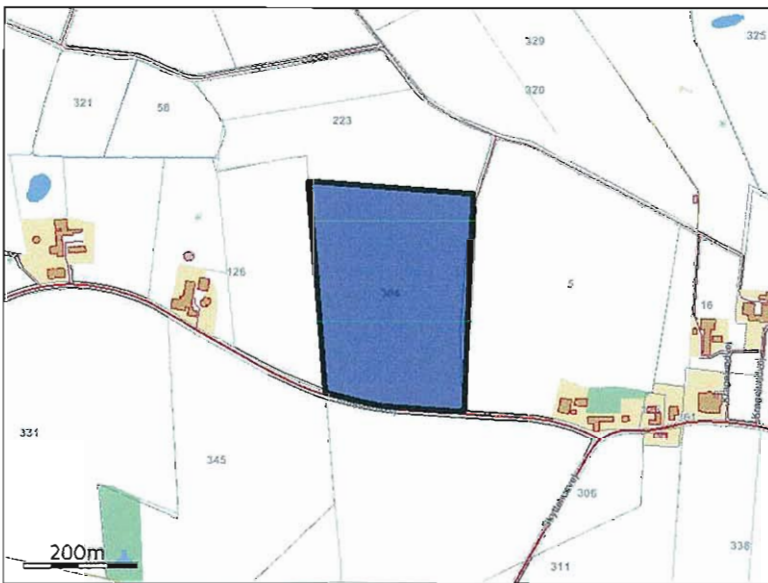
F 14-1a HJH

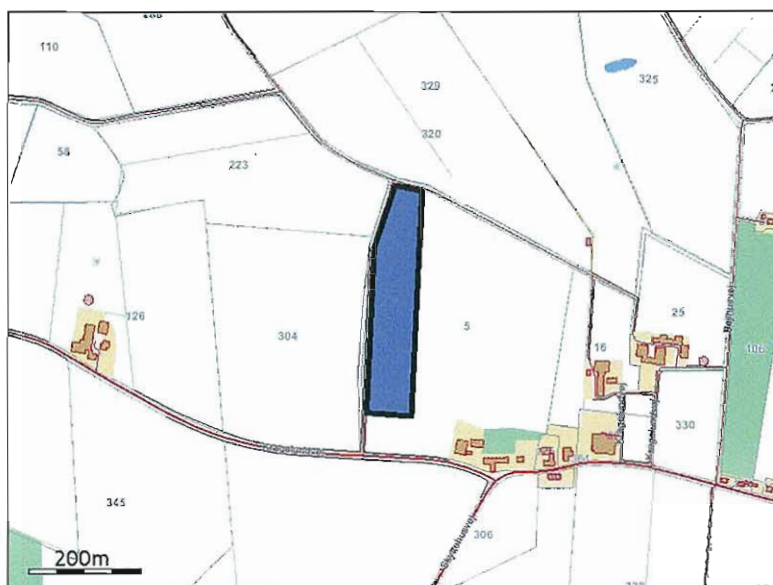
F 14-1b HJH

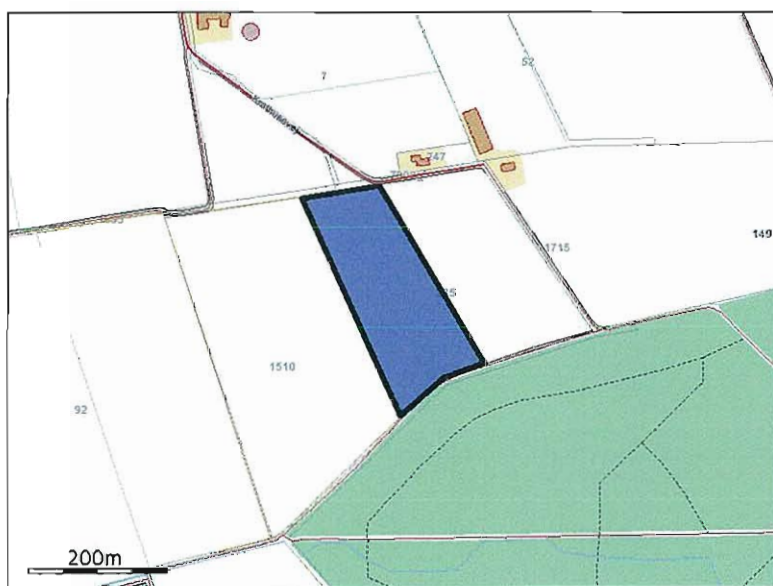
F 50-0a HJH

F 50-0b HJH

30-0a HJH

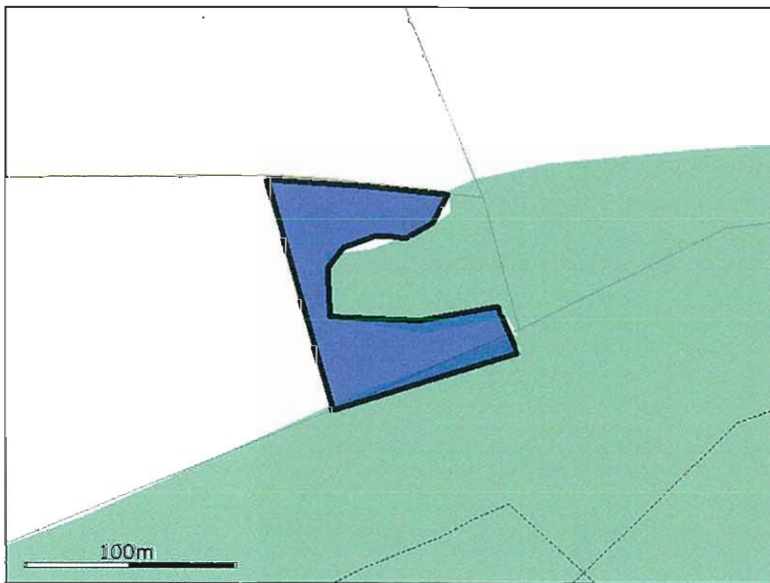

30-0b HJH

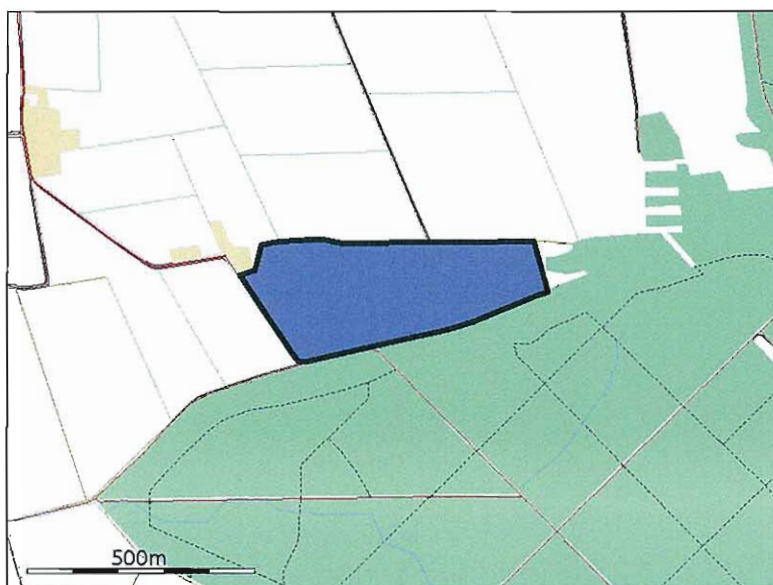

30-2 HJH

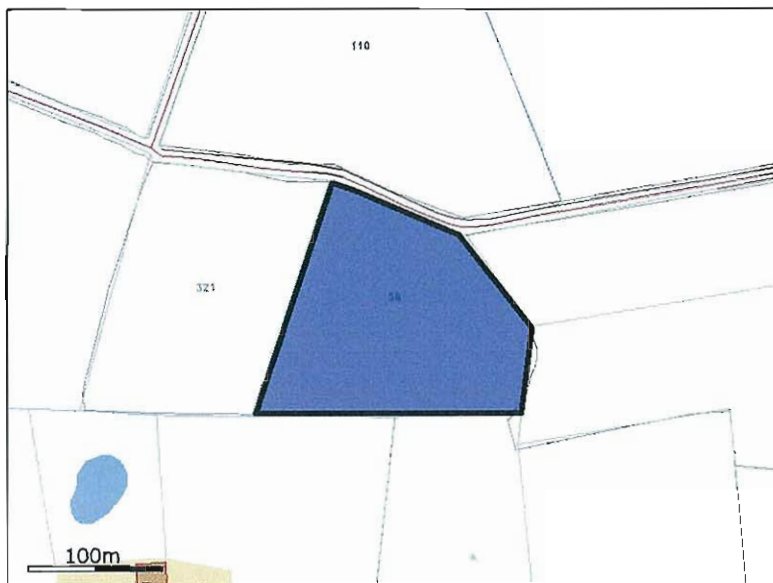
30-0c HJH

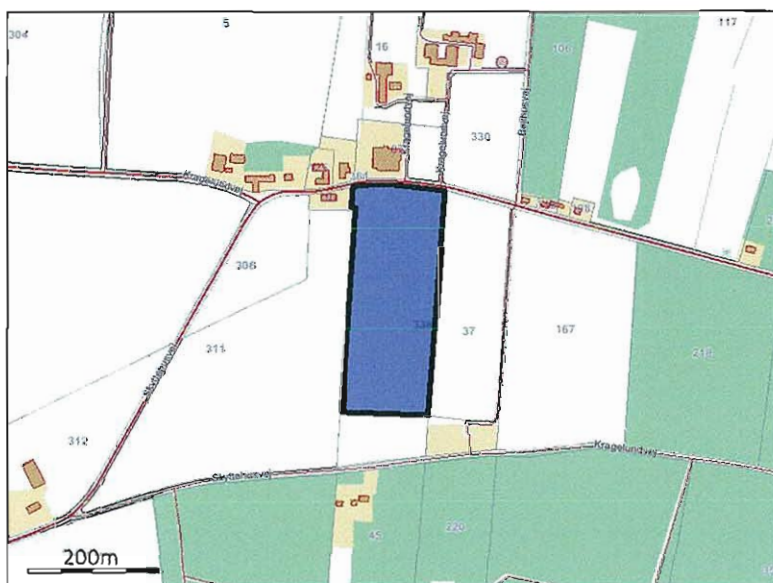
30-1 HJH

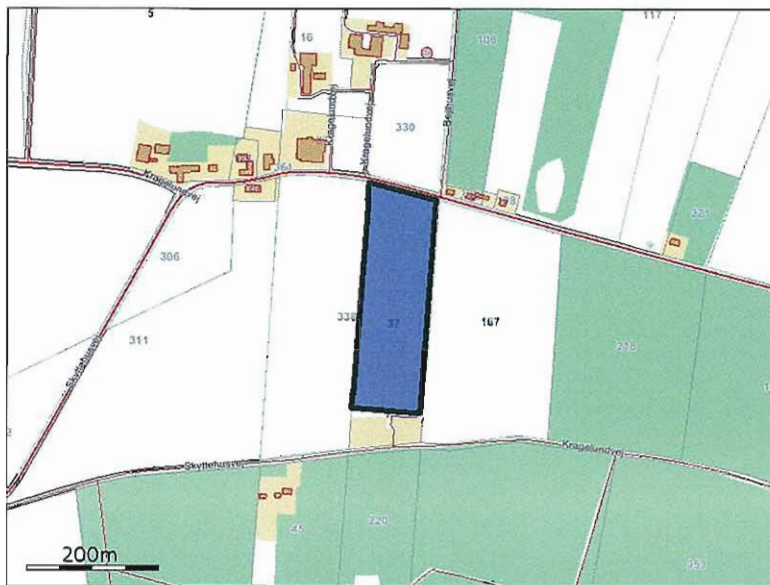
F 50-1 HJH

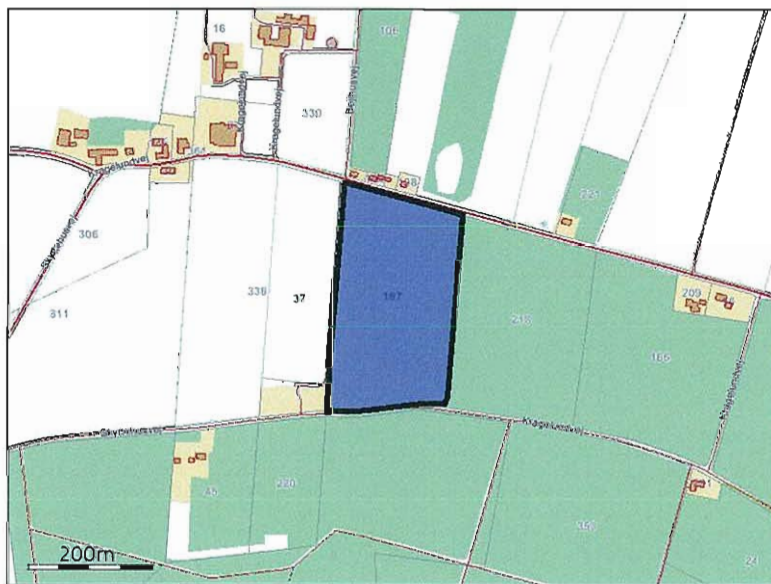
18-1 HJH

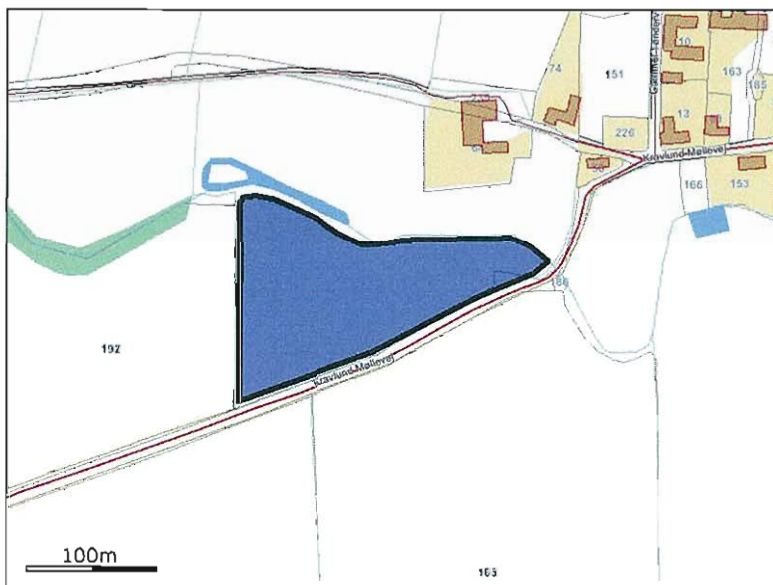
18-2 HJH

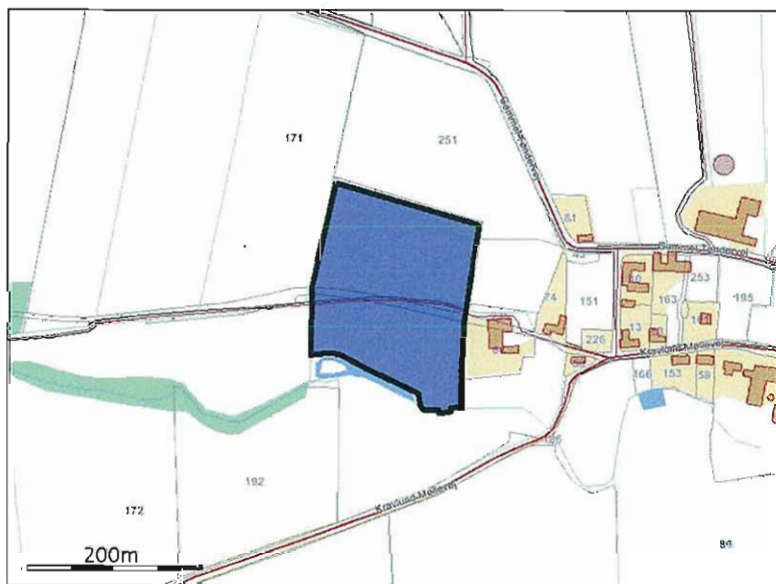
18-3 HJH

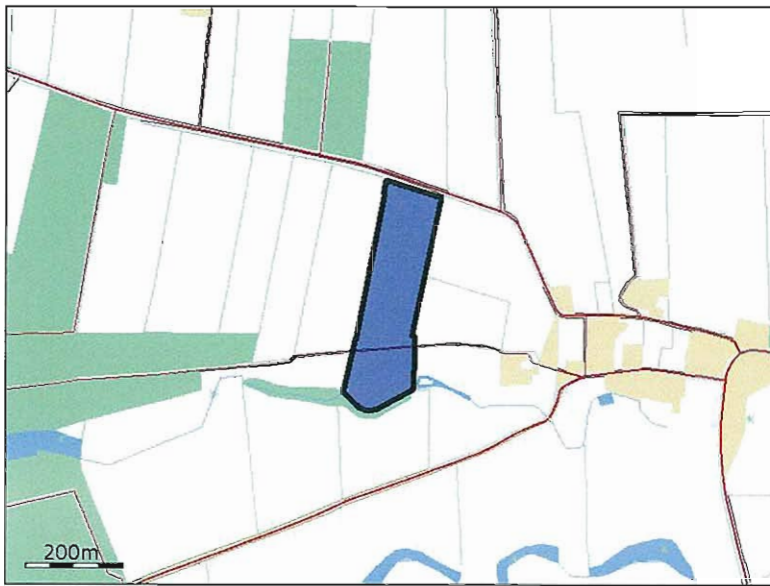
72-0f HJH

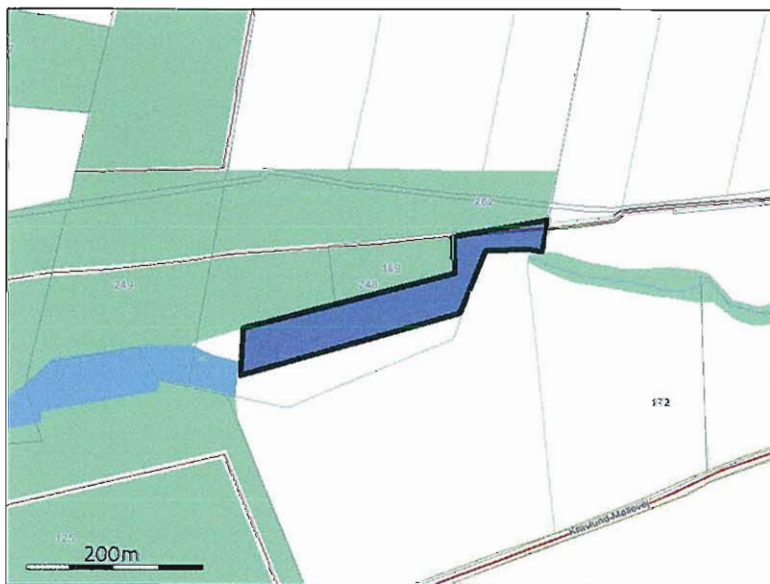
72-0e HJH

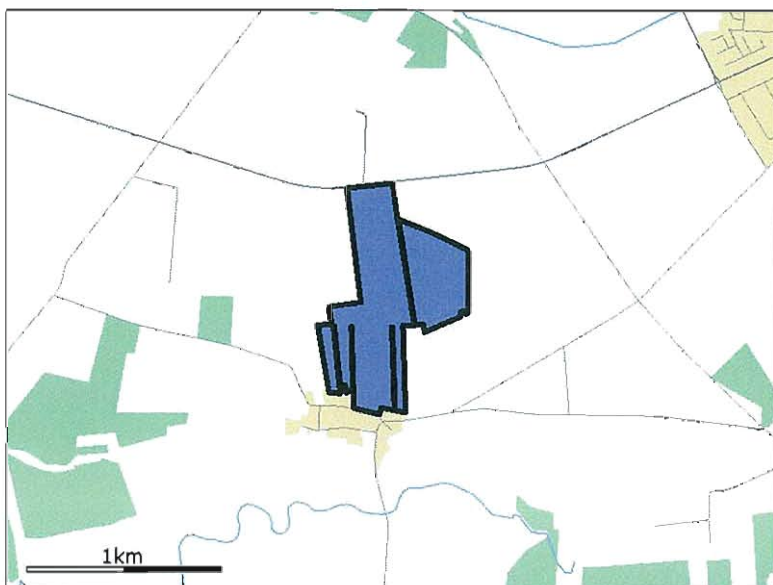
72-0d HJH

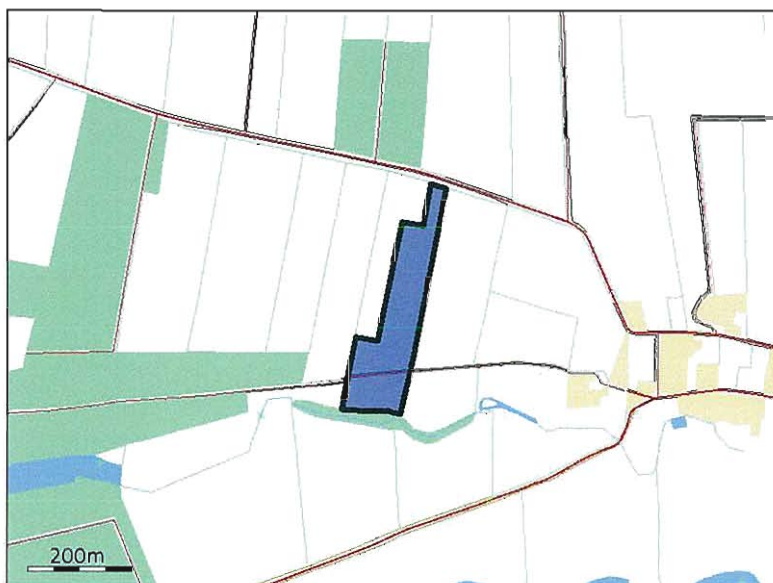
72-0a HJH

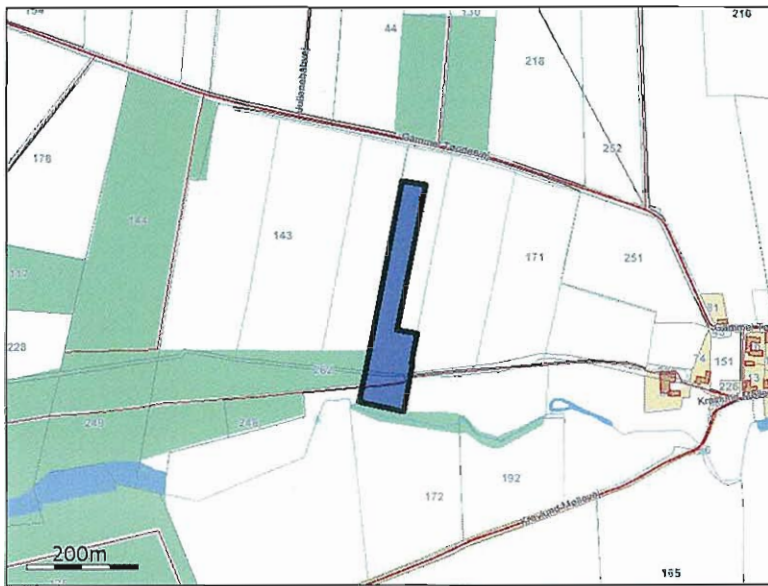
W5

HJH 72-0c

HJH 72-0b

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	0,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Ja
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
80-0	6,11 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-3	5,17 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,17 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,17 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-5	9,41 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-1	3,52 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-2	1,74 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-6	2,23 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-4	22,46 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	22,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	22,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	50,63 Ha						50,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	50,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
b	3,52 Ha	Ja	Ja
d	4,27 Ha	Ja	Ja
a	4,90 Ha	Ja	Ja
e	10,92 Ha	Ja	Ja
f	8,60 Ha	Nej	Ja
c	9,87 Ha	Ja	Ja
o	8,66 Ha	Nej	Ja
n	6,04 Ha	Nej	Ja
h	3,78 Ha	Nej	Ja
i	9,47 Ha	Nej	Ja
m	2,57 Ha	Nej	Ja
l	5,12 Ha	Nej	Ja
k	9,67 Ha	Nej	Ja
j	7,15 Ha	Ja	Ja
W2	3,44 Ha	Nej	Nej
W3	0,50 Ha	Nej	Nej
W6	0,42 Ha	Nej	Nej
W1	37,23 Ha	Nej	Nej
70-2 HJH	0,37 Ha	Nej	Nej
72-3 HJH	0,69 Ha	Nej	Nej
71-0a HJH	5,57 Ha	Nej	Nej
71-1 HJH	6,71 Ha	Nej	Nej
72-1 HJH	2,58 Ha	Nej	Nej
72-0a HJH	8,18 Ha	Nej	Nej
72-0b HJH	4,31 Ha	Nej	Nej
71-0b HJH	9,43 Ha	Nej	Nej
71-0c HJH	8,09 Ha	Nej	Nej

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
70-0a HJH	7,26 Ha	Nej	Nej
70-0b HJH	2,47 Ha	Nej	Nej
70-0c HJH	11,43 Ha	Nej	Nej
72-2 HJH	0,93 Ha	Nej	Nej
70-3 HJH	14,69 Ha	Nej	Nej
72-4 HJH	0,56 Ha	Nej	Nej
90a HJH	2,93 Ha	Nej	Nej
90b HJH	1,63 Ha	Nej	Nej
90c HJH	1,36 Ha	Nej	Nej
90d HJH	2,50 Ha	Nej	Nej
90e HJH	3,35 Ha	Nej	Nej
90f HJH	1,57 Ha	Nej	Nej
40-0a HJH	4,95 Ha	Nej	Nej
40-1a HJH	11,10 Ha	Nej	Nej
40-1b HJH	3,95 Ha	Nej	Nej
40-0b HJH	11,98 Ha	Nej	Nej
18-0 HJH	2,01 Ha	Nej	Nej
18-2 HJH	2,42 Ha	Nej	Nej
19-0 HJH	10,45 Ha	Nej	Nej
19-1 HJH	8,97 Ha	Nej	Nej
20-0 HJH	9,80 Ha	Nej	Nej
F 14-4 HJH	5,23 Ha	Nej	Nej
101 HJH	0,47 Ha	Nej	Nej
8-0 HJH	11,48 Ha	Nej	Nej
F 12-0 HJH	8,33 Ha	Nej	Nej
F 21-0 HJH	8,73 Ha	Nej	Nej
F 14-5 HJH	3,72 Ha	Nej	Nej

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
18-1 HJH	0,95 Ha	Nej	Nej
1-0 HJH	18,08 Ha	Nej	Nej
3-0 HJH	17,27 Ha	Nej	Nej
6-0 HJH	19,90 Ha	Nej	Nej
F 41-0a HJH	5,99 Ha	Nej	Nej
F 41-0b HJH	0,87 Ha	Nej	Nej
F 14-1a HJH	3,64 Ha	Nej	Nej
F 14-1b HJH	4,24 Ha	Nej	Nej
F 50-0a HJH	10,22 Ha	Nej	Nej
F 50-0b HJH	3,04 Ha	Nej	Nej
30-0a HJH	3,86 Ha	Nej	Nej
30-0b HJH	4,24 Ha	Nej	Nej
30-2 HJH	0,56 Ha	Nej	Nej
30-0c HJH	12,61 Ha	Nej	Nej
30-1 HJH	2,90 Ha	Nej	Nej
F 50-1 HJH	2,42 Ha	Nej	Nej
18-1 HJH	4,67 Ha	Nej	Nej
18-2 HJH	3,43 Ha	Nej	Nej
18-3 HJH	6,53 Ha	Nej	Nej
72-0f HJH	1,87 Ha	Nej	Nej
72-0e HJH	3,55 Ha	Nej	Nej
72-0d HJH	5,32 Ha	Nej	Nej
72-0a HJH	1,60 Ha	Nej	Nej
W5	48,85 Ha	Nej	Nej
HJH 72-0c	3,43 Ha	Nej	Nej
HJH 72-0b	2,23 Ha	Nej	Nej
g	4,09 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 532,68 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Ingen

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Ingen

4.2.4. Total Gødningsmængde

Ingen

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
0 KgN	0 KgP	0 DE	0 DE

4.2.6. Harmonital

0 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	40803,39 KgN	8113,12 KgP	0,00 DE	457,32 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	8588,00 KgN	1708,00 KgP	0,00 DE	96,25 DE

Modtager:

Lars M. Petersen, Vejbækvej 1
6330 Padborg

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	11305,00 KgN	2248,00 KgP	0,00 DE	126,70 DE

Modtager:

Wilfried T. Petersen, Gammel Tøndervej 6
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	14587,40 KgN	2900,50 KgP	0,00 DE	163,49 DE

Modtager:

Skyttehusvej 5
6330 Padborg

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	6322,99 KgN	1256,62 KgP	0,00 DE	70,88 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
6322,99 KgN	1256,62 KgP	0,00 DE	70,88 DE

4.3.6. Harmonital

1,4 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik
Se word-version af ansøgning

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	50,6 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,9 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Krav om P-overskud overholdt	Ja		
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-60,5 kgP		
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	24,8 kg P/ha/år		
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	21,1 kg P/ha/år		
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	3,7 kg P/ha/år		

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	1,4 DE/ha
DEreel	1,4 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	89,90 kgN/ha
kgN/ha DEreel	89,90 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

Der er ikke nitratfølsomme områder.

Kort beskrivelse:

Hansen, Majbrit, Gl. Tøndervej 1:

Produktionen ønskes etableret i to etaper, således at byggeriet opføres og svineproduktionen opstartes med 386,4 DE/år så snart godkendelsen foreligger (2,6 hold pr. år, i alt 9.048 slagtesvin 30-118 kg og 9.308 smågrise 7,2-30 kg), mens etape II er en effektivisering til 457,3 DE/år (3,1 hold pr. år, i alt 10.773 producerede slagtesvin 30-118 kg og 11.082 smågrise 7,2-30 kg). Til ejendommen hører desuden 4 heste (500-700 kg) og 4 moderfår med lam.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser:

Der er tale om etablering af en ny slagtesvineproduktion i tre nye FRATS- (Fravæning-til-Slagtning) stalde. Bygningerne lejes.

Der søges om tilladelse til en fremtidig produktion i etape I til 9.048 slagtesvin 30-118 kg, 9.308 smågrise 7,2-30 kg, 4 heste (500-700 kg) og 4 moderfår med lam, svarende til 386,4 DE og i etape II til 10.773 producerede slagtesvin 30-118 kg, 11.082 smågrise 7,2-30 kg, og 4 moderfår med lam, svarende til 457,3 DE. Får er udegående hele året på arealet mellem staldbygningerne. Hestene går mellem bygningerne ved de eksisterende bygninger, og er ligeledes opstaldet her en del af året.

Ud over de ovennævnte stalde opføres to gyllebeholdere på hver 4.000 m³. Der etableres kørevej og læsseramper til alle stalde.

Til udbringning af bedriftens husdyrgødning rådes p.t. over i alt 50,63 ha forpagtet udbringningsareal, som tilføres 70,88 DE. De øvrige DE afsættes til gylleaftaler, dels til Hans Jesper Hansen, Wilfried Thomas Petersen og Lars Matzen Petersen. Hans Jesper Hansens arealer godkendes i forbindelse med en § 12 godkendelse for Skyttehusvej 5, 6330 Padborg og der er meddelt § 16 godkendelse til Lars Matzen Petersens arealer. Der bliver således gylleaftaler på minimum 386,5 DE til rådighed.

Alle udbringningsarealer til de 3 bedrifter er indtegnet i ansøgningen, eftersom der ønskes frihed til at køre på forskellige arealer fra år til år.

I henhold til Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav mv. § 7 stk. 6 ligger arealkravet hos ejeren af bedriften, hvilket fritager Majbrit Hansen for kravet om ejet areal.

Ammoniakreduktionen opnås dels ved 25-49 % fast gulv og dels ved fodertilpasning.

Udvidelsen vil dels medføre en lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser og dels et større antal transportere i lokalområdet. Det vurderes dog, at lugtmissionen ikke kommer til at give anledning til gener for naboer, bl.a. grundet bedriftens afstand til naboer, beliggenhed i terrænet og de omgivende levende hegn, der etableres i forbindelse med anlæggets opførelse. Her er der tale om et eksisterende hegn, der står ud mod vejen. Dette hegn opgraderes, så det fremstår tæt. Der anvendes arter, der allerede findes i hegnet såsom eg og tjørn. Ligeledes vurderes det, at transporterne ikke kommer til at give anledning til gener.

Nogle få af udbringningsarealerne (gylleaftale med Lars M. Petersen) ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Der er søgt om og givet § 16-godkendelse af disse arealer fra Aabenraa Kommune d. 9. januar 2008.

Da der er tale om en ny bedrift er belastningerne på arealerne sat til 0 DE/ha i nudrift.

Der er ansøgt om at afsættes gylle til Skyttehusvej 5, 6330 Padborg. Skyttehusvej 5 er ved at blive godkendt efter § 12 i Husdyrloven. Ind til Skyttehusvej 5 er kommet op i produktion vil der blive afsat gylle til nogle af arealerne til Skyttehusvej. På et tidspunkt vil der blive behov for, at noget af gyllen fra Gl. Tøndervej 1 skal separeres på Skyttehusvej, for at der er harmoniareal nok. Når Skyttehusvej 5 er oppe på fuld produktion og hvis der udbringes 1,34 DE separeret gylle pr. ha på alle arealerne til godkendelsen til Skyttehusvej, kan der maksimalt blive plads til at afsætte separeret gylle fra 298,27 DE gylle fra Gl. Tøndervej. De 298,27 DE gylle bliver til 187,5 DE separeret gylle og 110,77 DE fiber. Fiberen bliver afsat til biogasanlæg (se § 12 ansøgning for Skyttehusvej for yderligere oplysninger om drift af separationsanlægget).

Ansøgningen viser belastningen på arealerne såfremt der afsættes usepareret gylle på arealerne. Der er endvidere lavet en alternativ beregning, der viser, hvad udvaskningen fra bedriften Gammel Tøndervej 1 bliver, når der udbringes separeret gylle på arealerne.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land ligger ca. 650 m mod syd fra ejendommen (Sønder Ådal). Nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Vadehavet (habitatområde), der ligger ca. 20 km (35 km til vandet) fra ejendommen.

Der er ca. 3,6 km mod sydøst til nærmeste udpegede § 7 areal. Det er en mose, der ligger mellem Lundbæk Plantage og Eggebæk plantage.

Starttidspunkt for byggeriet:

01-12-2010 (tidligste opstart af byggeri)

Sluttidspunkt for byggeriet:

01-06-2011 (afhængigt af opstart)

Starttidspunkt for driften:

01-06-2011 (afhængigt af opstart)

Beskrivelse af datoerne:

Opstart af byggeri afhænger dog af den generelle finansielle situation/krisen. Som tidligere oplyst forventes dyreholdet udvidet etapevist med 2,6 hold FRATS i etape I og 3,1 hold FRATS i etape II. Der søges derfor om op til 5 år for gennemførelse af hele projektet.

Varigheden af selve byggeriet afhænger bl.a. af håndværkere, leverancer af byggematerialer samt vejret og kan derfor variere en del fra de opgivne datoer.

Oplysninger om biaktiviteter:

Der foregår ingen godkendelsespligtige biaktiviteter.

Lokalisering og landskab:

Stuehuset er beliggende i landsbyen Kravlund. Den ansøgte produktion ønskes placeret ca. 800 m ad Gl. Tøndervej, således der ikke påføres naboer unødige gene.

Produktionen vil derefter ligge ca. 500 m fra nærmeste nabo, og ca. 500 m fra samlet bebyggelse, Kravlund. Der er ca. 250 m mod syd til grøft og ca. 350 m til Naturbeskyttelsesområde.

Der er ca. 300 m mod vest til skov.

Området er relativt fladt.

Begrundelsen for at udflytte staldanlægget på åben mark er, at staldanlægget ikke vil kunne ligge samlet sammen med stuehuset, eftersom lugtgenekriterierne ikke vil kunne overholdes. Med de eksisterende lugtrensningemetoder, kan der kun fjernes ca. 30 % af lugtemissionen, og beregninger viser, at anlægget med fuld rensning stadigvæk vil skulle ligge 351 m fra samlet bebyggelse. Da fuld lugtrensning endvidere er økonomisk urentabelt (uproportionalt), og der stadig er driftsmæssige u hensigtsmæssigheder er det i stedet valgt at flytte staldanlægget så langt væk, at lugtgenafstandene kan overholdes uden at etablere lugtrensning.

En beskrivelse af byggeriet i forbindelse med etableringen af husdyrbruget findes i bilag (bygningstegninger, bygningsbeskrivelse og foto (OBS: taget bliver dog sort med hvidt udhæng)). Der vil være vinduer for hver 5. meter ned langs facaderne. Der er kun elektrisk lys i vinduerne ca. 1 time dagligt og der er ingen facadebelysning. Der er dog dæmpet kørebelysning på vejen ned langs staldene på den side af bygningerne, der vender væk fra Kravlund. Mht. placering i terrænet ligger de nordligste 100 m af byggegrunden noget højere end resten af grunden. For at opnå et harmonisk byggeri og minimere bygningernes påvirkning på det omkringliggende landskab graves der ud til stalden tættest på vejen, så den kommer i niveau med de to andre stalde. Kotten kendes ikke.

Generelle afstandskrav:

- Ikke-almen vandforsyningsanlæg: (krav 25 m) ca. 400 m (i Kravlund)
- Almene vandforsyningsanlæg, Tinglev Vandværk: (krav 50 m) ca. 4.300 m
- Vandløb, dræn, og søer: (krav 15 m) ca. 605 m til vandløb.
- Offentlig vej: 30 m
- Privat fællesvej (krav 15 m) kendes ikke, men der er mere end 25 m
- Levnedsmiddelvirkosomhed (krav 25 m): Kendes ikke, men der er over 100 m
- Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) ca. 799 m
- Naboskel (krav 30 m) 30 m til skel mod vest
- Nabobeboelse (50 m) ca. 446 m

Landskabelige hensyn:

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug: Der ligger ingen sådanne udpegninger på eller i nærheden af bedriftens arealer. Den nærmeste udpegnings areal ca. 3,6 km mod sydøst er en mose, der ligger mellem Lundbæk Plantage og Eggebæk plantage.

Natura 2000: Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 650 m mod syd fra ejendommen (Sønder Ådal). Ejendommens sydvestlige arealer ligger inden for udpegnings areal.

Områder med naturinteresser: Både Majbrits og Wilfrieds sydlige arealer ligger inden for områder med naturinteresser.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: på Majbrits arealer findes der et par lavbundsarealer, der alle er beliggende i okkerklasse 4 (dvs. ingen risiko for okkerudledning).

Skovrejsningsområder: Alle Majbrits arealer ligger i et skovrejsningsområde.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Flere af bedriftens arealer støder op til beskyttede naturtyper, primært enge og moser. Der findes ganske få udpegninger på selve markerne - disse fremstår som agerjord fuldstændig som omgivelserne. Der løber også et par vandløb langs hhv. igennem bedriftens arealer.

Skovbyggelinje: En del af bedriftens arealer ligger inden for skovbyggelinjen, bl.a. den mark, hvor det nye byggeri skal ligge.

Sø- og åbeskyttelseslinje: Der er en enkelt mark, der grænser op til åbeskyttelseslinjen.

Beskyttede sten- og jorddiger: der findes nogle få beskyttede sten- og jorddiger langs bedriftens arealer.

Herudover er der ikke nogen landskabelige udpegninger på bedriftens arealer.

Energi:

Årligt energiforbrug i nudrift:

El:

Stuehus: ca. 5.000 kWh

Stald: ca. 0 kWh

Fyringsolie:

Stuehus: ca. 5000 liter

Stald: 0 liter

Diesel: ca. 10.000 liter

Halm til opvarmning: Ingen

Egenproduktion af energi fra vindmølle/ biogas osv.: Ingen

Forventet årligt energiforbrug efter ansøgningen:

El:

Stuehus: ca. 5.000 kWh

Stald 1. etape: ca. 80.000 kWh

Stald 2. etape: ca. 120.000 kWh

Fyringsolie:

Stuehus: Ca. 5.000 liter

Stald 1. etape: Ca. 15.000 liter

Stald 2. etape: Ca. 20.000 liter

Diesel: Ca. 10.000 liter

Halm til opvarmning: Ingen

Egenproduktion af energi fra vindmølle/ biogas osv.: Ingen

Energibesparende foranstaltninger:

Nybyggeriet etableres med undertryksventilation, som er den mest energieffektive ventilationsform. Der anvendes ventilatorer med lavt energiforbrug.

Efter hvert hold vaskes ventilationsanlægget for optimal ydelse/udnyttelse af energi.

Der etableres gulvvarme, hvorved varmen udnyttes optimalt.

Der etableres 2-klimasystem for at reducere rumvarmen.

Der fodres med tørfoder for at reducere energiforbruget.

Staldene oplyses primært med dagslys i stedet for kunstigt i løbet af dagen.

Der vil blive anvendt energibesparende lysstofrør og der kommer automatisk styring af lyset. Der vil kun være tændt lys, når der er behov for det af hensyn til arbejde i stalden og af hensyn til dyrenes behov. I videst muligt omfang udnyttes lysindfald fra staldvinduer.

Vand:

Der modtages vand fra Tinglev Vandværk.

Der er ingen markboringer på arealer tilhørende Gammel Tøndervej 1.

Nudrift: Årligt forbrug af:

Drikkevand:

Stuehus: ca. 150 m³

Stald: 0 m³

Rengøring af sprøjte/maskiner: Ingen, maskiner lejes.

Sprøjtning: ca. 120 m³

Ansøgt: forventet årligt forbrug af:

Drikkevand:

Stuehus: ca. 150 m³

Stald, 1. etape: ca. 4.500 m³

Stald, 2. etape: ca. 6.000 m³

Vask i stalden: ca. 500 m³

Rengøring af sprøjte/maskiner: Ingen maskiner lejes.

Sprøjtning: ca. 120 m³

Vandbesparende foranstaltninger:

Anlægget etableres med vandbesparende drikkekopper i alle stalde.

Eftersyn af installationer for utætheder mellem hvert hold grise.

Elektronisk, intelligent styret overbrusning efter temperatur.

Vandur ved iblødsætning, med forstøver dyser.

Der monteres vandmålere, så forbruget kan følges.

Døde dyr:

Antal, type:

Etape 1: ca. 450 døde grise fra 7,2-118 kg om året

Etape 2: ca. 540 døde grise fra 7,2-118 kg om året

Hyppighed af afhentning: Afhentes ca. 2 x ugentligt, efter behov.

Placering af afhentningssted i forhold til naboer: Placeret i skygge nær offentlig vej i afstand fra produktionsbygningerne og ca. 500 m fra naboer. Dyrene placeres på betonspalter, og der afskærms med beplantning mod vejen.

Placeringen fremgår af bilag: 2009.02.03 Stalde mv. Gl. Tøndervej 1

Fast affald og olie- og kemikalieaffald:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Ingen, maskiner lejes	-	-	-	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Ingen, maskiner lejes	-	-	-	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Ingen, maskiner lejes	-	-	-	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Ingen, opbevares på Skyttehusvej	-	-	-	20.01.19	05.12
Spraydåser	I stalde	Transporterer selv	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 50 kg	15.01.10	23.00
Kanyler	I kanylebokse i stalde	Transporterer selv?	Forventet Hobro Apotek	ca. 1 boks	20.01.32	05.13
Medicinrester	I stalde	Transporterer selv?		maks. 40 kg	18.02.08	05.13
Batterier - alle typer	I stalde	Transporterer selv	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 10 kg	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Lysstofrør	I stalde	Transporterer selv	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 20 stk.	20.01.21	79.00
Metalaffald	I stalde	Mammen Erhvervsgruppen ApS	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 1.000 kg	20.01.06	56.20
Diverse brændbart	I container	Mammen Erhvervsgruppen ApS	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 1.000 kg	Afhængig af indhold	19.00
Pap og papir	I stalde	Transporterer selv	Mammen Erhvervsgruppen ApS	maks. 500 kg	20.01.01	50.00

Management:

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Ved at sørge for optimalt klima i staldene og ved hjælp af overbrusning skabes et tilpas miljø for dyrene, så uheldig gødeadfærd undgås.

Omkring bygninger holdes ryddeligt og pænt. 16/32 sten omkring bygninger reducerer forekomsten af gnaver-skadedyr.

Der er udarbejdet en foreløbig beredskabsplan, og medarbejdere orienteres herom. Planen er frit tilgængelig og opbevares, så den let kan findes af såvel personale som udefra kommende personer. Der er udarbejdet APV.

BAT for management forventes hermed at være opfyldt.

Egenkontrol:

Der føres egenkontrol over forbrug af fodermidler, blandingsforhold i foderet igennem blandecomputer, som registrerer al produktion af foder særskilt på ejendomsniveau.

Desuden føres den lovpligtige logbog over flydelag samt sprøjtejournal.

Spildevandsmængde:

Spildevand fra vask af stalde tilføres gyllebeholder og er indregnet i årsproduktion af gylle. Spildevand fra håndvask i forrum tilledes gyllebeholder.

Der vil kun være spildevand fra håndvask i forrummet samt fra stuehuset, der er beliggende i Kravlund.

Spildevand tilledt gyllebeholder:

Etape II:

11.082 smågrise 7,2-30 kg af 0,124 m³ pr. smågris

10.773 slagtesvin 30-118 kg af 0,58 m³ pr. slagtesvin

I alt 1.375 m³ + 6.254 m³ = 7.629

Kapacitet 8.000 m³ i gyllebeholdere alene.

Altså mere en et års kapacitet (beregnet efter Byggeblad 95.03-03 revideret 27.08.2009).

Spildevand afledning:

Spildevand håndvask i forrum tilledes gyllebeholder.

Tagvand ledes til nedsivning.

Spildevand fra stuehus ledes til offentlig kloak.

Beskrivelse af transport:

Skønnede antal transporter:

Transporter	antal/år
Foder	ca. 100
Dieselolie	ca. 0
Fyringsolie	ca. 26
Indlevering af dyr	ca. 50
Udlevering af dyr	ca. 100
Daka	ca. 100
Gyllekørsel*	maks. 650

* Antallet af transporter er beregnet som et absolut maksimalt antal efter gennemførelse af etape II. Der er således indberegnet, at der maksimalt vil blive kørt 200 læs gylle til separering og tilbage til gyllebeholder på Gl. Tøndervej. Herudover vil der blive udbragt gylle på arealer i nærheden af anlægget og resten vil blive kørt til gyllemodtagere med lastbil.

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej, Gl. Tøndervej, der ikke er særligt trafikeret. Der er boliger der berøres af trafik til og fra ejendommen fra offentlig vej. Gener for disse forsøges afhjulpet ved at kørsel gennem Kravlund fortrinsvist kommer til at foregå i dagtimerne og uden for "myldretiderne", mens der køres via Julianehåbvej om natten og i tidsrummene 7-8 og 15-17. Der køres fortrinsvist i dagtimerne mellem kl. 07 og 17.

I forbindelse med udvidelse af besætningen (etape 2) vil der blive et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

I forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil der foregå transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

Se bilag ”2009.03.03 Køreveje fra Gammel Tøndervej” vedrørende kørselsruter med gylle til gyllemodtagere.

Redegørelse for mulige uheld:

Overpumpning af gylle.

Væltet gyllevogn eller større spild.

Udslip af olie og diesel.

Minimering af risiko for uheld:

Ved installation af gyllepumpe indbygges relæ med max køretid (en time), således gyllepumpe slukker automatisk efter udløb af tid..

Der udarbejdes plan over bedriftens arealer med angivelse af forbindelse fra dræn til vandløb for at klarlægge arealer med risiko for afstrømning. Kort gøres tilgængeligt for maskinstationspersonale. Gyllepumpe efterses årligt for defekte spændebånd og møre slanger.

Der lejes personel og maskinel til sprøjtning, så der foregår ikke håndtering af pesticider eller hertil indrettet udstyr på ejendommen.

Fyringsolie opbevares i godkendte, nedgravede tanke.

Der opbevares sugende materiale i nærheden til at opsuge mindre spild.

Der opbevares ikke andre olieprodukter på ejendommen.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Der udarbejdes skriftlige procedurer, der iværksættes ved uheld.

Beskrivelse af støjkilder:

Der forefindes kun få og små støjkilder, og de er placeret hensigtsmæssigt i forhold til omgivelserne. Byggeriet tilrettelægges generelt med henblik på at minimere støv- støj- og lugtgener for omgivelserne.

Driftsperiode for støjkilder:

Daglige driftsperioder før: Ingen

Daglige driftsperioder efter:

Ventilationsanlæg i stalde kører hele døgnet, året rundt.

Støj fra levering af foder vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra transporter vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra læsning af slagteklare dyr kan forekomme tidligt på døgnet fra ca. 03.00.

Tiltag mod støjkilder:

For begrænsning af støj fra læsning af slagteklare dyr, indrettes udleveringsfaciliteterne som en delvis lukket sluse, således der opnås optimale forhold for dyr og personale.

Ved etablering af ventilationsanlægget anvendes støjsvage ventilatorer.

Transporter og kørsel tilrettelægges, så der opstår færrest mulige gener for omgivelserne, se ovenfor.

Generel bekæmpelse af skadedyr:

Der holdes rent og ryddeligt omkring ejendommen.

Omkring bygninger etableres 1 m med 16/32 sten for væsentlig reduktion af skadedyr.

Fluegener:

Hyppig vask af stalde mellem hvert hold.

Anvendelse af rovfluer fra Rovfluen A/S.

Rottebekæmpelse:

Omkring bygninger etableres 1 m med 16/32 sten for væsentlig reduktion af skadedyr.

Tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning.

Pesticider og sprøjteudstyr:

Som tidligere nævnt lejes maskinel og personel til at varetage sprøjtningen. Håndtering foregår derfor ikke på denne ejendom. Vask kan evt. foregå i marken.

Oplag af olie og kemikalier:

Fyringsolie opbevares i tre godkendte jordtanke på hver 2.500 m³. Tankene er placeret ved fodersiloerne, se oversigtstegningerne: "2009.02.03 Stalde mv. Gl. Tøndervej 1".

Ensilage og foderopbevaring:

Foder opbevares i 6 stk. udendørs lukkede hvide glasfiber siloer (siloer på 15 tons, 8,7 m høje). Der er placeret 2 stk. 12 tons siloer ved hver stald. Siloer står på betonplads, for let opsamling af spild. Fyldning af siloer forgår via cyklon, for minimal afgivelse af støv.

Der anvendes tørfoder, i lukkede foderautomater.

Foderet er baseret på fabriksfremstillet foder, presset i piller.

Pelleteret foder begrænser næringsstofforbruget, i form af bedre foderudnyttelse.

Der anvendes begrænsede mængder halm, ca. 10.000 kg. Disse anvendes inden døre i stald.

Lysforhold:

Mellem kl. 20 og kl. 6 er der oftest ikke lys i stalden. Der vil i enkelte dage i forbindelse med indsættelse af nye grise være begrænset lys hele døgnet.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

Der er dæmpet udendørsbelysning langs kørevejen, der vender væk fra Kravlund.

Foranstaltninger ved ophør af produktion:

Gødningsopbevaringsanlæg tømmes, stalde tømmes og rengøres. Rester af hjælpepestoffer samt andet affald bortskaffes iht. kommunens affaldsregulativ.

Overflødige gødningsopbevaringsanlæg fjernes.

Bedste tilgængelige staldteknologi:

Dyrene holdes på delvis spaltegulv for at mindske udledningen af ammoniak, jf. BAT-byggebladet for slagtesvinestalde, nr. 106.04-52. Der skal gøres opmærksom på, at overskriften på byggebladet "Delvist spaltegulv ved 1/3 spalte-gulvsareal" er misvisende, idet de indholdet beskriver gulve med 30-67 % spaltegulve og referencerne endvidere ikke har foretaget opdeling i forhold til andelen af fast gulv. Stierne opbygges så der er ca. blive 1,5 m fast gulv i hver sti, som bliver 5,25 m lang (svarer til 28,6 %).

Gødeadfærden styres ved overbrusning, således at størst mulig overflade holdes ren og tør. Der anvendes overbrusning for at definere gødearealet og toklimastald for at optimere velfærden og energiudnyttelsen.

Da et fuldspaltegulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse er BAT for slagtesvin jf. BREF, må et delvist fast og delvis spaltegulv også antages at være BAT. For smågrisestalde er det BAT jf. BREF at have delvist fast og delvis spaltegulv.

Gyllekøling er fravalgt fordi der ikke er ret gode muligheder for at genbruge varmen. Der skal kun opvarmes i staldene ca. 5-6 uger om året (de første par uger, når smågrisene indsættes). Da gyllekølingsanlægget også forbruger el, vurderes det således samlet set, at det hverken er en miljømæssig eller økonomisk fordel at etablere gyllekøling.

Etablering af forsuring i de nye stalde for at reducere ammoniakfordampningen vil koste ca. 1½ million kr i investering og årlige omkostninger på ca. 150.000 kr (jf. notat om forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier af 17. marts 2009). Meromkostningerne pr. produceret slagtesvin ligger på ca. 14 kr og meromkostningen pr. kg N reduceret er på ca. 29 kr. De miljøøkonomiske omkostninger ligger på ca. 17 kr pr. kg N reduceret. Der er stadig indkøringsvanskeligheder på forsuringsanlæg (kilde Dansk Svineproduktion, endnu ikke publicerede resultater fra besøg på svinebrug med forsuringsanlæg). Samlet set er forsuring af gylle fravalgt på grund af økonomi og driftsikkerheder.

Syrerensning af afkastluften fra de nye stalde for at reducere ammoniakfordampningen vil koste mellem ca. 1,8 og 8,4 millioner kr med årlige omkostninger på hhv. ca. 230.000 og en million kr ved 100 % luftrensning - og mellem ca. ½ og 2,4 millioner kr med årlige omkostninger på hhv. ca. 60.000 og 310.000 kr (jf. notat om forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier af 17. marts 2009). Meromkostningerne pr. produceret slagtesvin svinger fra 2 til 90 kr pr. produceret slagtesvin og meromkostningen pr. kg N reduceret svinger fra 10 til 259 kr afhængig af typen af anlægget og rensegraden. De miljøøkonomiske omkostninger svinger fra 13 til 63 kr pr. kg N reduceret.

Med en udvidelse på knap 500 DE vurderes investeringerne og meromkostninger pr. produceret slagtesvin ikke at være BAT. Dertil kommer, at der stadig er tekniske problemer med anlæggene, og at der skal påregnes et vist tidsforbrug til overvågning. Denne teknologi er derfor fravalgt.

Med hensyn til BAT-vurderingen for gyllekøling, forsuring og syrerensning skal der gøres opmærksom på, at det ikke er muligt at gennemskue, hvordan de miljøøkonomiske beregninger er foretaget. Ansøger og konsulent tager derfor forbehold for beregningerne.

Rengøring desinficering:

Der rengøres mellem hvert hold grise. Rengøringen foregår med iblødsætning og derefter højtryksrensere. Der anvendes desinfektionsmidlet Virucid eller tilsvarende.

Overbrusning af svinestalde:

Der er overbrusning i alle stalde. Ved optimalt styret overbrusning holdes mest muligt af stien tør og ren.

Der anvendes lavtryksoverbrusning, med 1 dyse pr sti. Overbrusningen styres efter staldtemperaturen via ventilationscomputeren. Ved stigende stald temperatur øges overbrusningen. Gødeadfærden styres ved overbrusning, således at størst mulig overflade holdes ren og tør.

Der anvendes overbrusning for at definere gødearealet og toklimastald for at optimere velfærden og energiudnyttelsen.

Ventilation:

Staldene vil blive ventileret med undertryksventilation. Udblæsning over taget ca. 1 m over tagryg, indsugning via ventiler i væggene. Afkast bliver uden overdækning. Der kommer spjæld i skorstene for nøjagtig regulering, samt spjældmotor til styring af vægventiler.

Anlægget (ventilation, varme og overbrusning) styres ved hjælp af computer, således varme, strøm og vand forbrug reduceres mest muligt.

I hver staldbygning etableres 10 ventilatorer med en maksimal ventilation på ca. 13.000 m³/time pr. stk. (dvs. maksimalt 130.000 m³/time pr. bygning).

Afkastene placeres på den østlige side af staldbygningerne ca. en m fra kip, og kommer til at have en afksthøjde på ca. ½ m over tagryg.

Bedste tilgængelige foderteknologi:

Der fodres med færdigblandet tørfoder (3 til 4 forskellige blandinger), der er tilsat fytase og aminosyrer. Der anvendes således optimerede blandinger, således foderforbruget reduceres mest muligt.

Udfodringen sker i røfodringsautomater med minimalt spild. Der fodres efter ædelyst hele dagen.

Der anvendes foderkorrektion så svinene maksimalt må fodres med 156,55 g råprotein pr. FE og maks. 2,65 FE pr. kg tilvækst for hele perioden fra 67,2 til 118 kg. Ud fra nuværende foderforbrug vurderes foderkorrektionen at kunne overholdes.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51

So	diegivning	16-17	0,57-0,65
----	------------	-------	-----------

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Vilkåret for foder til slagtesvinene bør derfor blive, at ud fra følgende formel, må type 2 korrektion være højst 0,891:

$$\text{Formel: } ((\text{FEsv pr prod gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * 28 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) =$$

$$(((118-7,2) * 2,65 * 156,55) / 6,25) - ((118-7,2) * 28)) / ((118-7,2) * (20,95 + 0,177 * (118+7,2))) = 0,891$$

Det forventes dog, at der vil være fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe korrektionsfaktoren ikke overstiger 0,891.

Fytase benyttes i varierende mængder. Der bør være valg frihed mellem at tilsætte fytase og/eller benytte foder med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater.

Benzoesyre benyttes ikke p.t. Fravalget er begrundet i økonomiske hensyn – det vurderes at være for dyrt.

1.1 Gl. Tøndervej 1

1.1.1. FRATS 1

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv (30-118 kg)	0	0,00	3016/3591	110,3/131,33
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	3103/3694	17,73/21,11

1.1.2. FRATS 2

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv (30-118 kg)	0	0,00	3016/3591	110,3/131,33
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	3103/3694	17,73/21,11

1.1.3. FRATS 3

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv (30-118 kg)	0	0,00	3016/3591	110,3/131,33
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	3102/3694	17,73/21,11
Andre dyr	1 voksen årshest, 500-700 kg	0	0,00	4	1,74
Andre dyr	Får	0	0,00	4	0,57

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	0,00	2,31	0,00	386,10/457,32

Bedste tilgængelige opbevarings-teknik:

Følgende forhold bliver gældende for den nyopførte beholder:

Der er tale om en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger og:

- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der intet spjæld er, men al gylle overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)

og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsoptagelse jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Der opføres en RC betonbeholder til flydende husdyrgødning. Beholderen opføres, når godkendelse foreligger.

Størrelse af gyllebeholdere og andel opbevaring fremgår af skema 3697.

Bedste tilgængelige udbringnings-teknik:

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Det er maskinstation med optimalt udstyr, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da der primært er dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på græsarealer.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

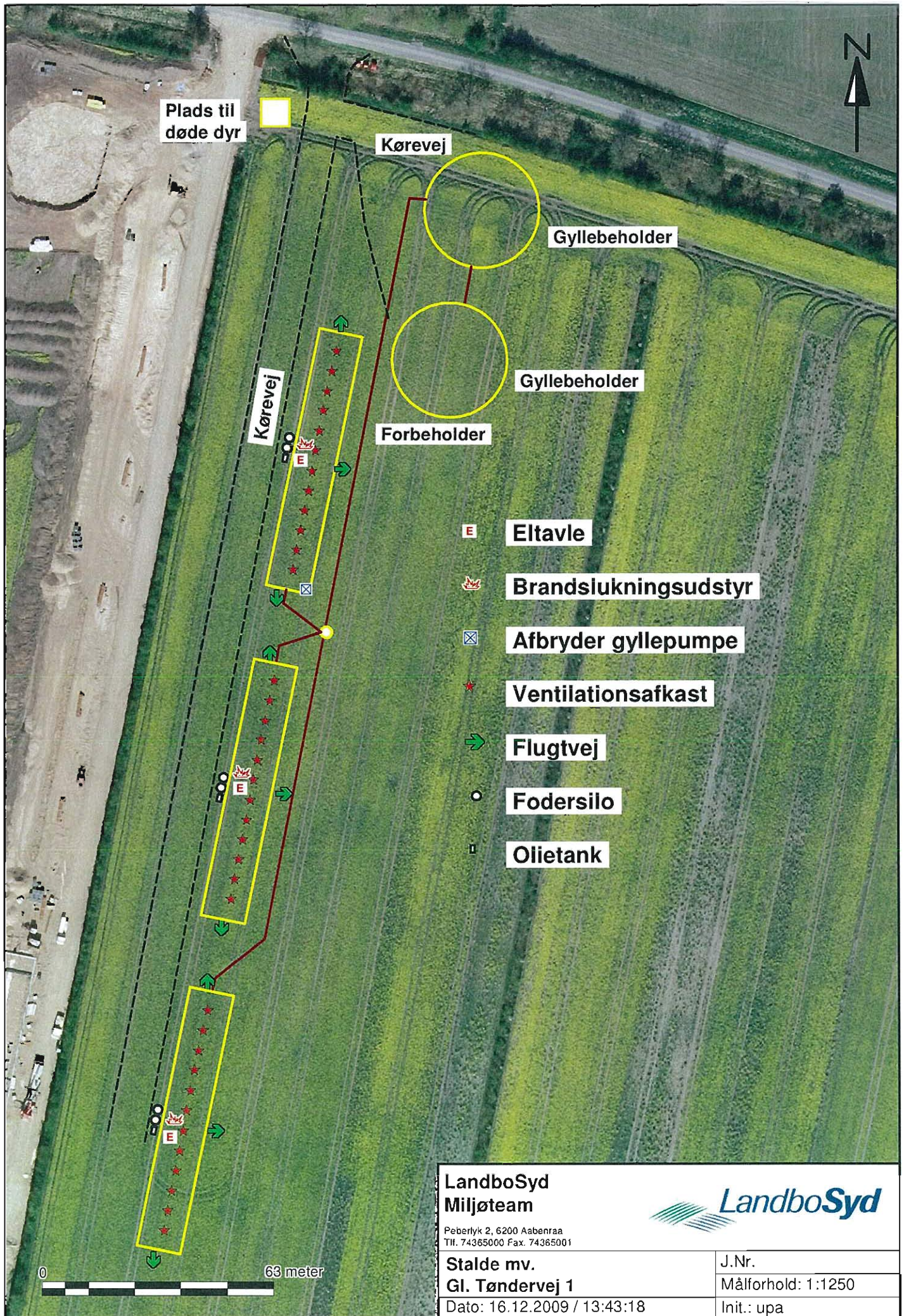
Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Nul-alternativ:

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke etableres et nyt staldanlæg i det åbne land. Da alle beskyttelsesniveauer overholdes, burde der ikke være noget til hinder for at gennemføre udvidelsen.

Pga. størrelsen af dyreholdet kan det ikke ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger i Kravlund. Den bedste rensning af afkastluften på markedet p.t. kan rense op til 30 % af lugten væk. Beregninger viser, at geneafstandene kan nedsættes fra de nuværende 223 m, 488 m og 650 m til henholdsvis enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone til 155 m, 351 m og 492 m ved fuld rensning på samtlige stalde. Staldanlægget vil derfor skulle placeres i det åbne land, selv hvis der luftrenses for lugt. Den valgte placering er den mest optimale, som har kunnet findes på arealer, der er tilgængelige for ansøger.

Overvejer kommunen at meddele afslag til det ansøgte, vil ansøger dog gerne i dialog med kommunen om, hvilke andre muligheder, der er for udvidelse.

LandboSyd
Miljøteam

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Stalde mv.
Gl. Tøndervej 1

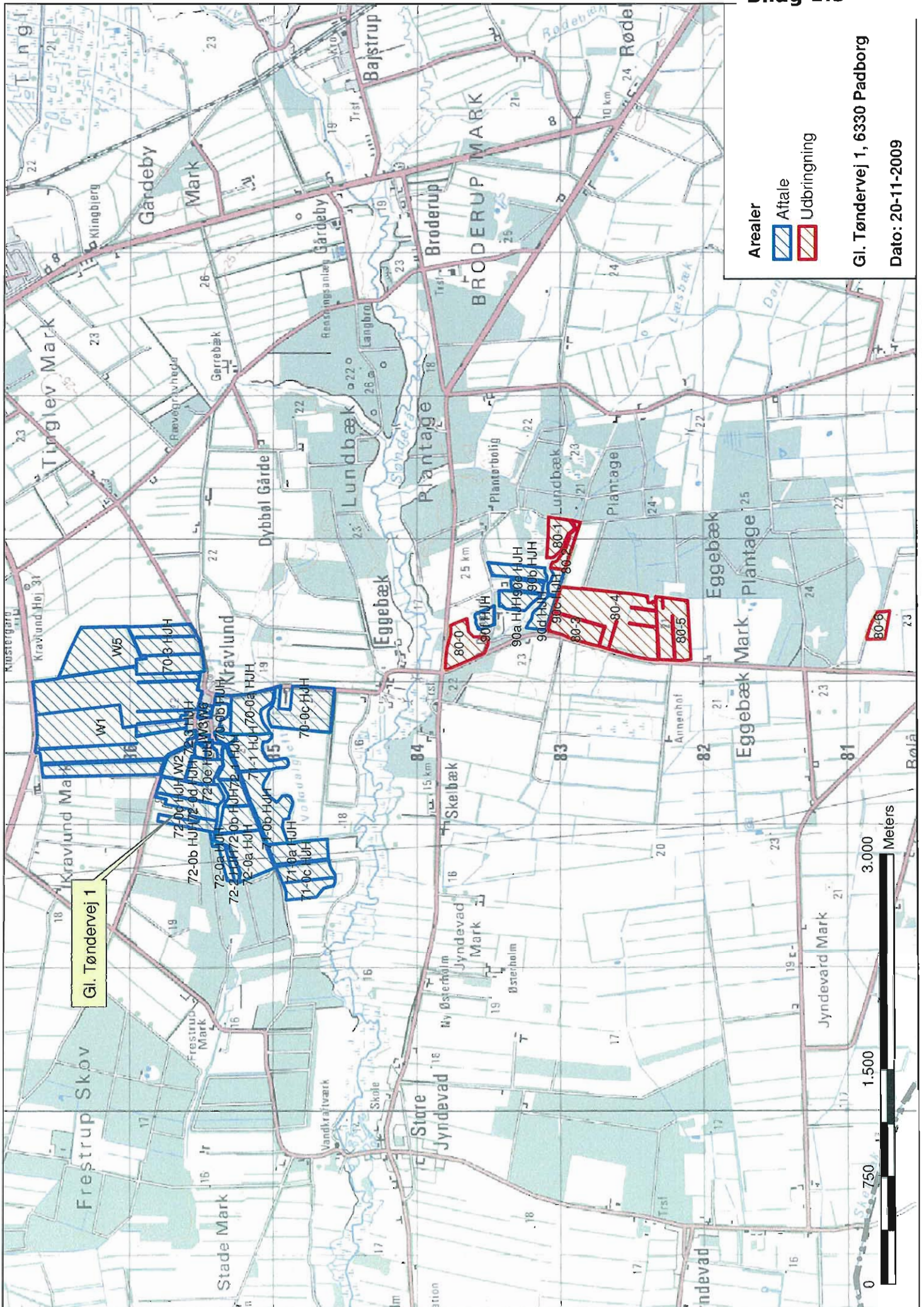
Dato: 16.12.2009 / 13:43:18

J.Nr.

Målforhold: 1:1250

Init.: upa

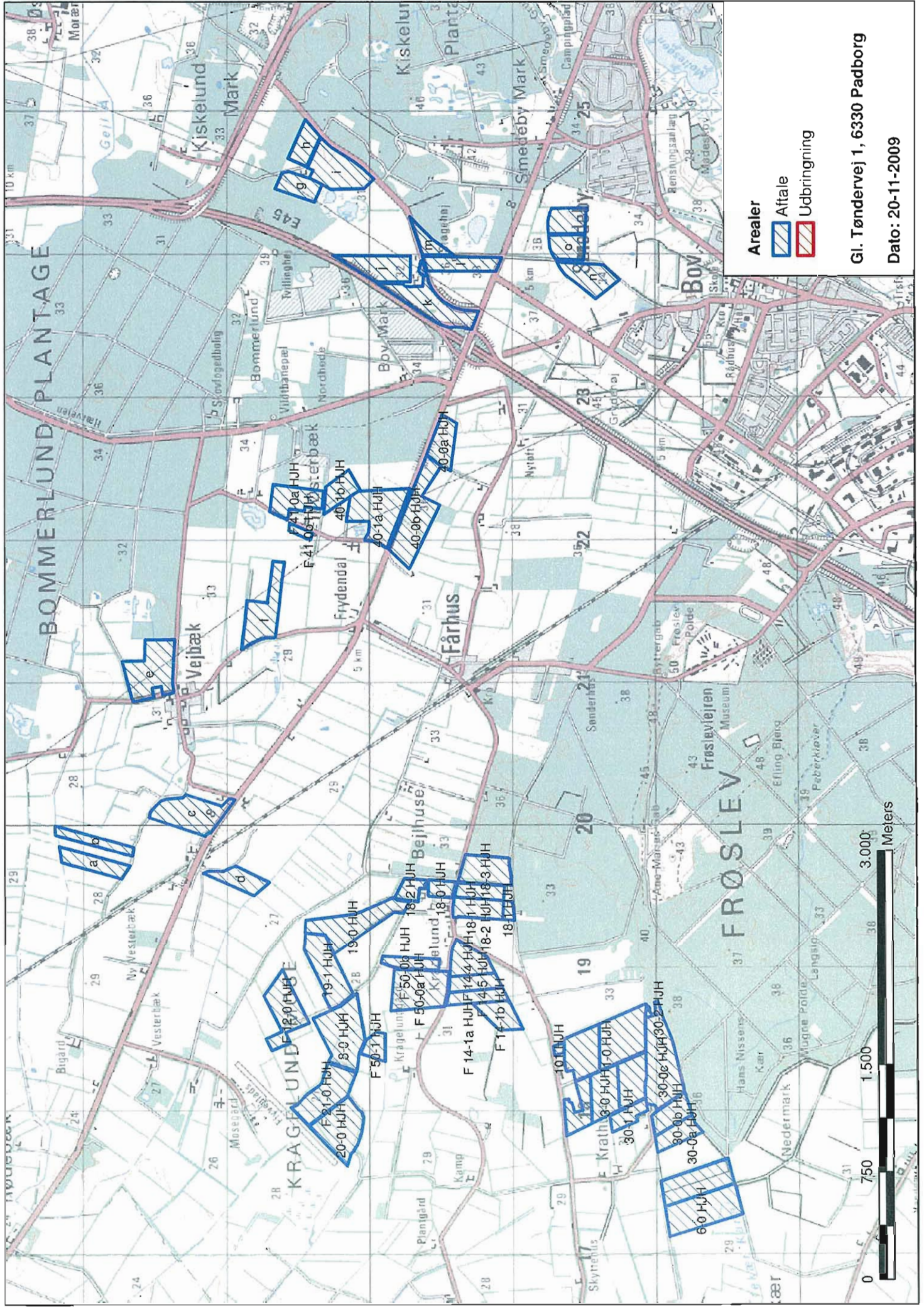
Bilag 1.3

Arealer
Aftale
Udbringning

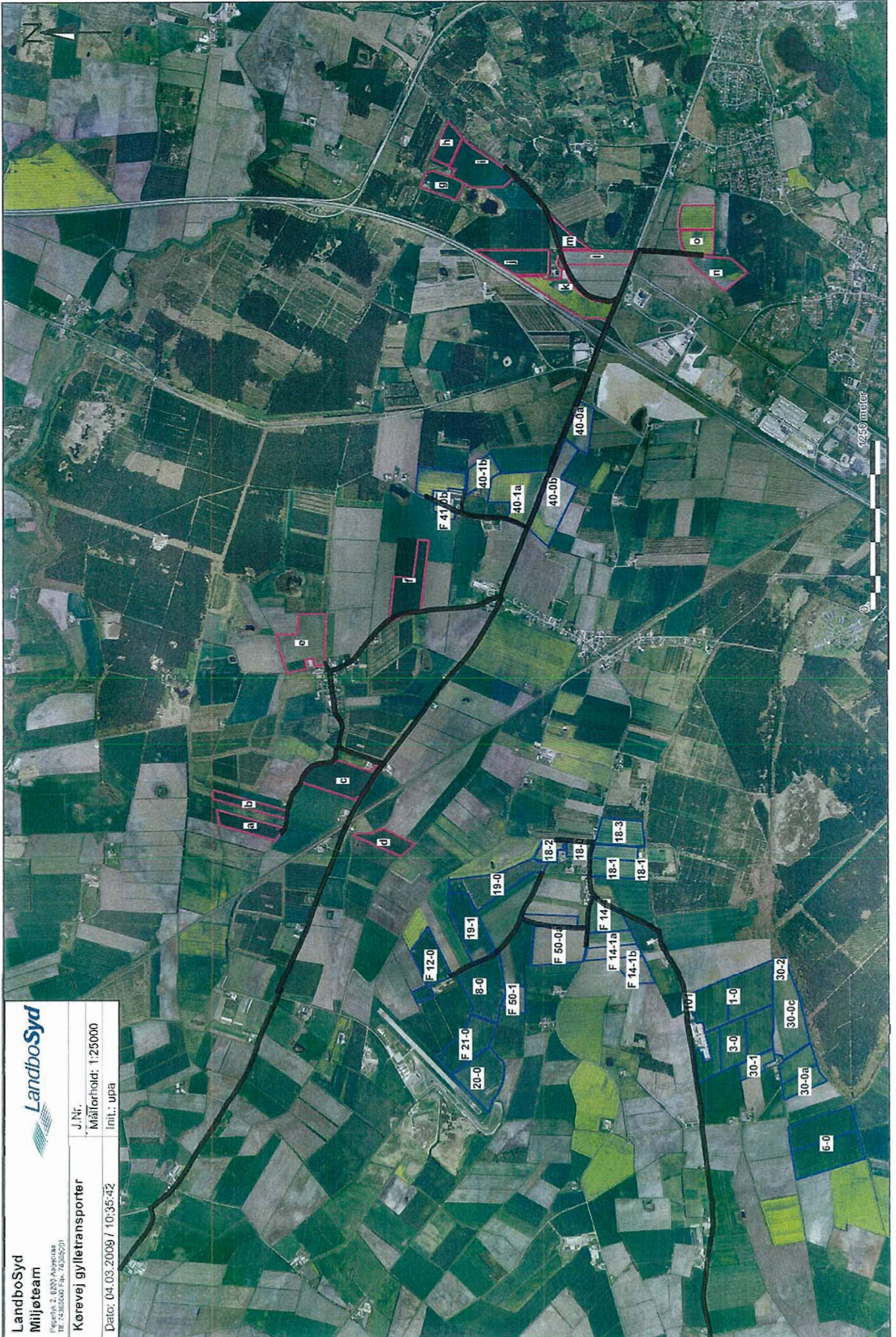
Gl. Tøndervej 1, 6330 Padborg
Dato: 20-11-2009

Gl. Tøndervej 1, 6330 Padborg

Dato: 20-11-2009

LandboSyd Miljøteam		J.Nr.	Målforhold: 1:25000
		Kørevej gylletransporter	Init.: upa
Dato: 04.03.2009 / 10:35:42			

Figur nr. 2, 6859, Aalborg l. 11. juli 2008 (nr. 448) 2001

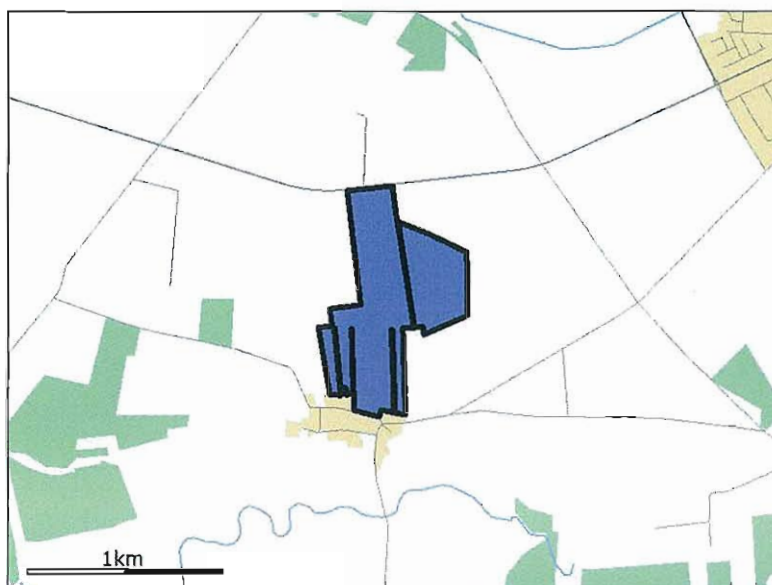
LandboSyd
Miljøteam
Pilestrå 2, 6200 Aalbøl
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Køreveje gylletransporter

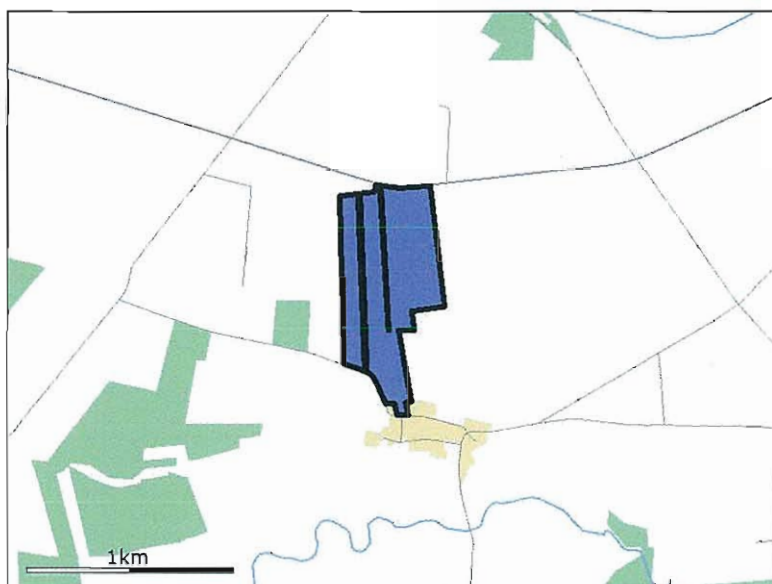
J.Nr. _____
Målforhold: 1:25000
Init.: uba

Dato: 04.03.2009 / 10:34:02

1250 meter

W1

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	0,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Ja
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
80-0	6,11 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-3	5,17 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,17 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,17 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-5	9,41 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-1	3,52 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-2	1,74 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-6	2,23 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80-4	22,46 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	22,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	22,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	50,63 Ha						50,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	50,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
b	3,52 Ha	Ja	Ja
d	4,27 Ha	Ja	Ja
a	4,90 Ha	Ja	Ja
e	10,92 Ha	Ja	Ja
f	8,60 Ha	Nej	Ja
c	9,87 Ha	Ja	Ja
o	8,66 Ha	Nej	Ja
n	6,04 Ha	Nej	Ja
h	3,78 Ha	Nej	Ja
g	4,17 Ha	Nej	Ja
i	9,47 Ha	Nej	Ja
m	2,57 Ha	Nej	Ja
l	5,12 Ha	Nej	Ja
k	9,67 Ha	Nej	Ja
j	7,15 Ha	Ja	Ja
70-2 HJH	0,37 Ha	Nej	Nej
72-3 HJH	0,69 Ha	Nej	Nej
71-0a HJH	5,57 Ha	Nej	Nej
71-1 HJH	6,71 Ha	Nej	Nej
72-1 HJH	2,58 Ha	Nej	Nej
72-0a HJH	8,18 Ha	Nej	Nej
72-0b HJH	4,31 Ha	Nej	Nej
71-0b HJH	9,43 Ha	Nej	Nej
71-0c HJH	8,09 Ha	Nej	Nej
70-0a HJH	7,26 Ha	Nej	Nej
70-0b HJH	2,47 Ha	Nej	Nej
70-0c HJH	11,43 Ha	Nej	Nej

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
72-2 HJH	0,93 Ha	Nej	Nej
70-3 HJH	14,69 Ha	Nej	Nej
72-4 HJH	0,56 Ha	Nej	Nej
90a HJH	2,93 Ha	Nej	Nej
90b HJH	1,63 Ha	Nej	Nej
90c HJH	1,36 Ha	Nej	Nej
90d HJH	2,50 Ha	Nej	Nej
90e HJH	3,35 Ha	Nej	Nej
90f HJH	1,57 Ha	Nej	Nej
40-0a HJH	4,95 Ha	Nej	Nej
40-1a HJH	11,10 Ha	Nej	Nej
40-1b HJH	3,95 Ha	Nej	Nej
40-0b HJH	11,98 Ha	Nej	Nej
18-0 HJH	2,01 Ha	Nej	Nej
18-2 HJH	2,42 Ha	Nej	Nej
19-0 HJH	10,45 Ha	Nej	Nej
19-1 HJH	8,97 Ha	Nej	Nej
20-0 HJH	9,80 Ha	Nej	Nej
F 14-4 HJH	5,23 Ha	Nej	Nej
101 HJH	0,47 Ha	Nej	Nej
8-0 HJH	11,48 Ha	Nej	Nej
F 12-0 HJH	8,33 Ha	Nej	Nej
F 21-0 HJH	8,73 Ha	Nej	Nej
F 14-5 HJH	3,72 Ha	Nej	Nej
18-1 HJH	0,95 Ha	Nej	Nej
1-0 HJH	18,08 Ha	Nej	Nej
3-0 HJH	17,27 Ha	Nej	Nej

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
72-0f HJH	1,87 Ha	Nej	Nej
72-0e HJH	3,55 Ha	Nej	Nej
72-0d HJH	5,32 Ha	Nej	Nej
72-0c HJH	3,66 Ha	Nej	Nej
72-0b HJH	2,43 Ha	Nej	Nej
72-0a HJH	1,60 Ha	Nej	Nej
6-0 HJH	19,90 Ha	Nej	Nej
F 41-0a HJH	5,99 Ha	Nej	Nej
F 41-0b HJH	0,87 Ha	Nej	Nej
F 14-1a HJH	3,64 Ha	Nej	Nej
F 14-1b HJH	4,24 Ha	Nej	Nej
F 50-0a HJH	10,22 Ha	Nej	Nej
F 50-0b HJH	3,04 Ha	Nej	Nej
30-0a HJH	3,86 Ha	Nej	Nej
30-0b HJH	4,24 Ha	Nej	Nej
30-2 HJH	0,56 Ha	Nej	Nej
30-0c HJH	12,61 Ha	Nej	Nej
30-1 HJH	2,90 Ha	Nej	Nej
F 50-1 HJH	2,42 Ha	Nej	Nej
18-1 HJH	4,67 Ha	Nej	Nej
18-2 HJH	3,43 Ha	Nej	Nej
18-3 HJH	6,53 Ha	Nej	Nej
W2	3,44 Ha	Nej	Nej
W3	0,50 Ha	Nej	Nej
W6	0,42 Ha	Nej	Nej
W5	48,93 Ha	Nej	Nej
W1	37,23 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 533,27 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Ingen

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Ingen

4.2.4. Total Gødningsmængde

Ingen

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
0 KgN	0 KgP	0 DE	0 DE

4.2.6. Harmonital

0 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	40803,39 KgN	8113,12 KgP	0,00 DE	457,32 DE
Forarbejdet husdyrgødning	7500,00 KgN	799,40 KgP	0,00 DE	62,50 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	8588,00 KgN	1708,00 KgP	0,00 DE	96,25 DE

Modtager:
Lars M. Petersen, Vejbækvej 1
6330 Padborg

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	11305,00 KgN	2248,00 KgP	0,00 DE	126,70 DE

Modtager:
Wilfried T. Petersen, Gammel Tøndervej 6
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	20910,39 KgN	4157,12 KgP	0,00 DE	234,37 DE

Modtager:
Separationsanlæg

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Forarbejdet husdyrgødning	7500,00 KgN	799,40 KgP	0,00 DE	62,50 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
7500,00 KgN	799,40 KgP	0,00 DE	62,50 DE

4.3.6. Harmonital

1,4 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

Se word-version af ansøgning

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	50,6 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,9 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsjerne og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-517,7 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	15,8 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	21,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-5,3 kg P/ha/år

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	1,4 DE/ha
DEreel	1,23 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	99,30 kgN/ha
kgN/ha DEreel	86,90 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

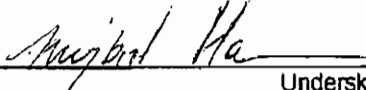
Der er ikke nitratfølsomme områder.

Fuldmagt.

Undertegnede Majbrit Hansen befuldmægtiger herved LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa til at indsende ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til Aabenraa kommune via IT-ansøgningssystemet www.nusdvrsgodkendelse.dk

Fuldmagten er gældende for dette forhold så længe Deres engagement består hos LandboSyd.

Aabenraa, d. 29/8-2007 _____
Underskrift

Fodervilkår ved FRATS-produktion

Ved Chefkonsulent Per Tybirk, Landbrug og fødevarer, Videnscenter for Svineproduktion

Ved FRATS produktion går smågrise og slagtesvin i samme stald, og da man ikke vejer grisene ved afslutningen af smågriseperioden, er det principielt ikke mulig at lave adskilte foderkorrektioner for smågrise og slagtesvin. Men i miljøansøgningsystemet får man den mest korrekte beregning, hvis man ved planlægning regner med smågrise for sig og slagtesvin for sig – dels fordi ammoniakfordampningen i procent er lidt mindre for smågrise, og dels fordi lugten også regnes forskelligt.

Den bedst mulige løsning synes at være, at man indberetter smågrise og slagtesvin hver for sig – og sikrer sig, at kravene er opfyldt med de nødvendige kombinationer af proteinindhold og foderforbrug. Herefter beregnes det gennemsnitlige proteinindhold og foderforbrug for hele perioden, og dette gennemsnit bruges til at fastlægge vilkåret.

Eksempel.

Der er indtastet følgende:

Indgangsvægt	Afgangsvægt	G råprotein / FEsv	FEsv / kg tilvækst
7	30	165	2,00
30	107	149	2,80

Regnes videre på dette fås følgende for hele perioden 7-107 kg

Ind.vægt	Afgangsvægt	G råpr./ FEsv	FEsv/kg tilvækst	FEsv	Råprot., g
7	30	165	2,00	46	7590
30	107	149	2,80	215,6	32124
7	107	151,81*	2,62**	261,6	39714

*(39714/261,6=151,81)

** (261,6/(107-7) = 2,62

På denne måde kan der opstilles et fælles vilkår for hele perioden, nemlig at N ab dyr skal være $\leq$ N ab dyr ved 2,62 FEsv pr kg tilvækst og 152,6 g råprotein for perioden 7-107 kg. Dette opsættes som vilkår som følger:

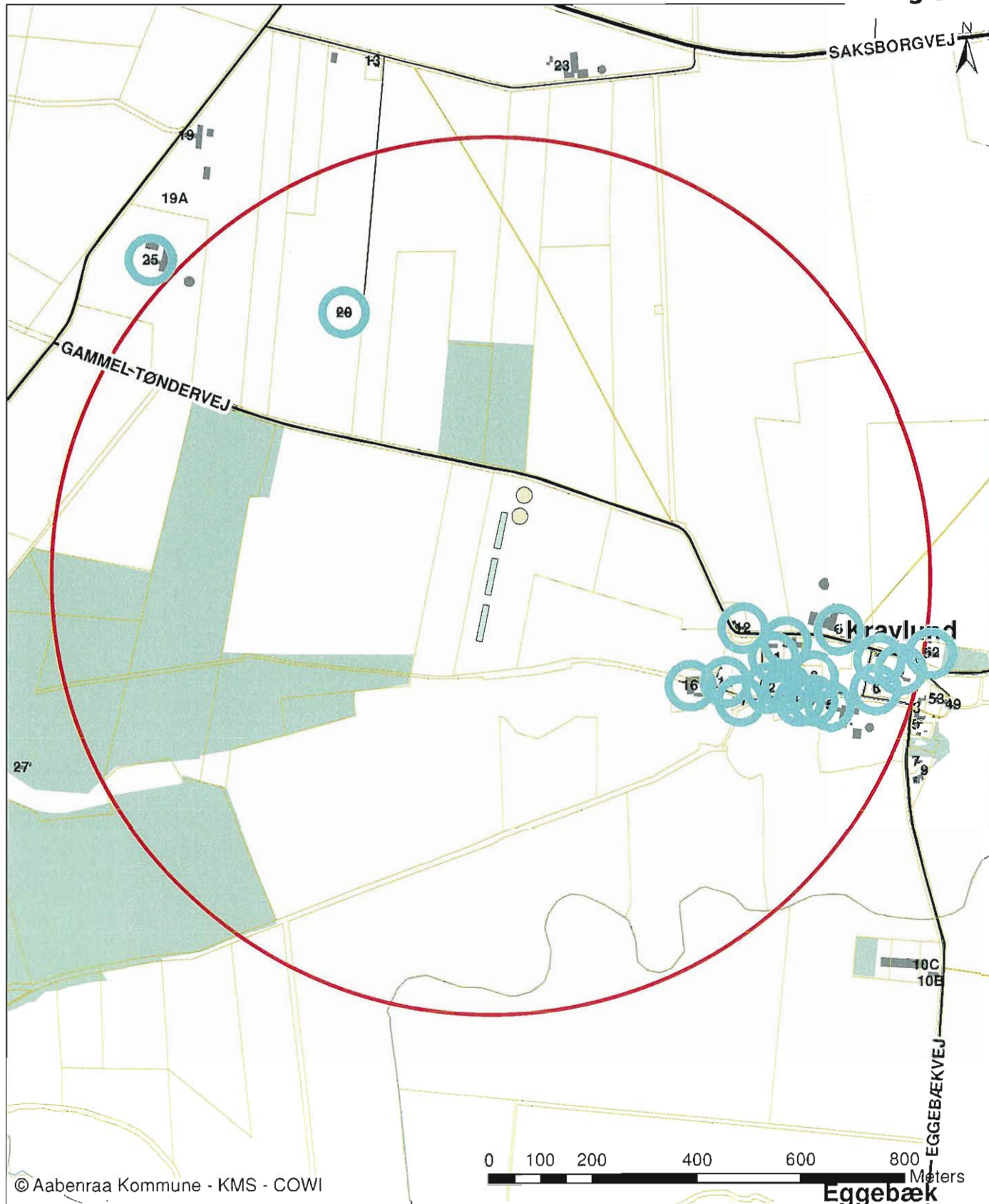
1. Beregning af vilkår:

Der anvendes formlen for slagtesvin:

Formel: $\frac{((FEsv \text{ pr prod gris} \times g \text{ råprotein}/FEsv)/6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((afgangsvægt - indgangsvægt) * 28 \text{ g N pr kg tilvækst}))}{(afgangsvægt - indgangsvægt) \times (20,95 + 0,177 \times (afgangsvægt + indgangsvægt))} = \text{vilkår}$

$\frac{((261,6 \times 151,81)/6,25) - ((107-7)*28)}{((107-7) \times (20,95+0,177 \times (107+7)))} = (6354-2800)/4113 = 0,864$

(Eksemplet svarer til 13,6% reduktion af N ab dyr = $13,6 \times 1,5 = 20,4\%$ reduktion af ammoniakfordampningen)

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI

0 100 200 400 600 800 Meters

Eggebæk

	Aabenraa Kommune 	Teknik & Miljø Plantagevej 4, Bov 6330 Padborg	Initialer: Iket
			Dato: 20-11-2009
	Gl. Tøndervej 1, 6330 Padborg Beregnet konsekvenszone er 847 m	Målforskel: 1:10.000	
		Tegn. nr:	

Fra: anja,henrik [anja.henrik@mail.dk]
Sendt: 13. oktober 2008 14:00
Til: Irene Hørtyck
Emne: 07/50202

Hej Irene Hørtyck

Jeg har nogle bemærkninger til sagen 07/50202 Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev

Der står i miljøgodkendelse af udkast V_A
Bla. at:

-2.5.1 ... at kørsel gennem Kravlund vil forgå i dagtimerne (8.00-18.00), imens der køres via Julianehåbvej om natten. I forbindelse med udkørsel af gylle vil der forgå transport i aften timerne på øvrige veje. Under punkt 26,27,28 og 29 står der noget helt andet, med hensyn til transporttider igennem Kravlund (8.00-15.00 og igen 17.00-22.00) hvilken udgave skal jeg rette mig efter?

Hvilke øvrige veje er det?

Når der i punkt 24 står at transport af gylle foregår i lukket lastbiler, men under gyllehåndtering (2.4.1) står der at gyllen køres ud med gyllevogn. Hvordan skal jeg tolke det? Når der også under punkt 2.5.1 står at al gyllen transporteres med lastvogn.

Det jeg mener, er, at de køre jo nok ikke 300 meter i lastvogn for at så at læsse gyllen over i en gyllevogn for så at køre det ud.

Der står også under 2.5.2 at produktionen er nyetableret så der ikke er transport i nudriften, ok dvs. de stalde der ligger på den anden side af læhegnet, og som også er en del af bedriften ikke tæller med når man tæller transport?

Jeg kan i alt tælle 526 transporter til og fra staldene (plus øvrig kørsel, så som medarbejder, smed, elektriker, affald osv.) jeg regner også med at de køre den tom/fuld til stedet. Nu har de fleste lastbil chauffører også fyraften på et tidspunkt, så størstedelen vil komme til at køre over kravlund, af den "lille" lokal vej Gl. Tøndervej. Som allerede nu er ved at være medtaget af byggetransport til den stald der bygges lige nu.

Jeg bor lige på hjørnet hvor Gl. Tønder vej munder ud i Kravlundvej, lige i et uoverskueligt sving. Siden 1999 er min hæk blevet påkørt eller gennemkørt 4 gange, sidst for ca. 3 mdr. siden. Teknisk forvaltning har siden sat et skilt op (O41.3)

Vi bor på Kravlundvej, som har en allé på vej til Tinglev. I sommers blev 2 træer fældet af en bil, føreren overlevede knapt. Sidste sommer kørte en bil frontalt ind i en mejetærsker, her i svinget.

Jeg syndes det er ok at de skal drive landbrug, men jeg kan ikke se hvad vi skal med alle de lastbiler igennem Kravlund.
og så synes jeg der er meget som står tvetydigt i oplæget

Mvh.

Henrik Hansen Vistisen

Kravlundvej 52
6360 Tinglev

[Redacted]

[Anja.henrik@mail.dk](mailto:anja.henrik@mail.dk)

[Redacted]

Aabenraa kommunes kommentarer til bemærkninger af 13. oktober 2008 og efterfølgende mail fra Henrik Hansen Vistisen, Kravlundvej 52, 6360 Tinglev

Henrik Hansen Vistisens bemærkninger omhandler transporten på vejene, herunder:

Tidspunkter for transport af forskellige ruter.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler. Aabenraa Kommune har ikke mulighed for at regulere, hvilken rute ansøger vælger. Ansøger har oplyst, at gener forsøges afhjulpet ved at kørsel gennem Kravlund fortrinsvist vil forgå i dagtimerne og uden for "myldretiden", imens der køres via Julianehåbvej om natten og i tidsrummene 7-8 og 15-17. Ansøger opfordres til følge dette.

Transport af gylle i lukket lastbil eller gyllevogn, der peges på modstridende oplysninger.

Ansøger oplyser: "Gylle til Wilfried Thomas Petersens arealer (arealer navngivet med W) bliver transporteret med gyllevogn og til de øvrige arealer og til separering på Gl. Tøndervej vil ske med lastbil. Hvis ikke Wilfried modtager gylle fra denne bedrift, vil han formodentlig modtage fra andre bedrifter – formodentlig også med gyllevogn."

Antallet af transporter, specielt gennem Kravlund, og sikkerhedsforholdene i forbindelse hermed.

Aabenraa Kommune kan som nævnt ikke regulere færdsel på offentlig vej, men kommunen finder, at der er truffet nogle foranstaltninger til reduktion af generne ved dels at køre udenom Kravlund på visse tidspunkter af døgnet, og dels ved at anvende lastbiler til transport af husdyrgødning over længere afstande. Der er stillet vilkår om, at transport af gylle og separeret gylle skal ske i lastbil til og fra separation på Skyttehusvej og til arealer, der ligger mere end 1.500 meter fra anlægget.

Sikkerhedsforholdene på vejen ligger udenfor rammerne af husdyrbrugloven, men bemærkningerne er sendt videre til kommunens vejafdeling.

Fra: gerda_hansen@mail.dk
Sendt: 11. november 2008 20:09
Til: Irene Hørlyck
Emne: slagtesvineproduktion.g1-tøndervej 1-6360 tinglev

til aabenraa kommune.

Efter modtagelse af den store pakke post, ang, gl-tøndervej 1, har min man og jeg gennemgået materialet og finder mange spørgsmål gemt i hele dokumentet. antal lastbiler i løbet af året-lugt-larm/støj-veje for smalle- trafikken.

Derfor beder vi om en offentlig borgerhøring, hvor alle deltager i.

Jeg selv kan kommentere vejforholdene, som ikke er forsvarlig iorden vedr. den tunge trafik, som vil komme, endvidere har vi på den korte tid, ikke haft mulighed og afprøve vejforhold med hensyn til lugtgener.huller i gl. tøndervej er ikke blevet udbedret, så det går udover hvores biler.

Endvidere ønsker jeg besigtigelse af stikvejen, kravlundmøllevej-gl.tøndervej.

Mine store sten bliver flyttet med den tunge trafik, som kommer fortæt på husgrunden. Det er jeg imellemtiden bleven grundig træt af.af besigtigelse vil jeg gerne overvære.

Jeg forlanger/kræver lukning af al transport med køretøjer over 3500 kg.

Bliver der ikke en borgermøde, kan jeg personlig ikke godkende projektet, da hvores husværdi vil blive belastet, hvem betaler tab ved salg???

Endvidere kan jeg kun sige, at sådan en stor bedrift burde bygges en anden sted, istedet for op og ned af en landsby.

Aabenraa kommunes kommentarer til "slagtesvineproduktion. GI-tøndervej 1-6360 tinglev" af 11. november 2008 fra Gerda Hansen

Gerda Hansen opfordrer til en offentlig høring, hvor alle har mulighed for at deltage.

Aabenraa Kommune holder normalt ikke offentlige møder om miljøgodkendelser af husdyrbrug. Borgerne har mulighed for at påvirke processen, dels indledningsvist ved den offentlige annoncering af ansøgningen i avisen, dernæst i høringsfasen, hvor et udkast til miljøgodkendelse er sendt til en række naboer og organisationer. Kommunen har vurderet, at der ikke er behov for yderligere information af offentligheden i denne sag.

Antal og art af transporter, specielt stikvej mellem Kravlund Møllevej og GI. Tøndervej, hvor kørsel med køretøjer over 3.500 kg ønskes forbudt.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler. Aabenraa Kommune har ikke mulighed for at regulere, hvilken rute ansøger vælger.

Omtalte stikvej anvendes ifølge ansøgers oplysninger kun til kørsel med husdyrgødning til de udbringningsarealer, der ligger sydvest for Kravlund. Den øvrige transport afhænger af chaufførerne valg.

Kommunen finder, at der er truffet nogle foranstaltninger til reduktion af generne ved dels at køre udenom Kravlund på visse tidspunkter af døgnet, og dels ved at anvende lastbiler til transport af husdyrgødning over længere afstande.

Vejenes beskaffenhed og forbud mod kørsel med tunge køretøjer ligger udenfor rammerne af husdyrbrugloven.

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4
6330 Padborg

18. november 2008.

Bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse af svineproduktion, Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev.

Det Økologiske Råd har modtaget et forslag til miljøgodkendelse af svineproduktion, Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til udtalelse.

Det Økologiske Råd bemærker, at der i ansøgt drift er 89,9 kg N/DE i den producerede svinegylle, mens der afsættes svinegylle med et indhold på 79,2 kg N/DE og 76 kg N/DE, og at der er et N-indhold på 133,6 kg N/DE i den svinegylle, der udbringes på ejendommens egne arealer. Det Økologiske Råd står uforstående over for, hvordan dette er muligt, da der ikke foretages gylleseparering.

Der udbringes således 9.380 kg N på de 50,63 ha udbringningsarealer. Det svarer til 185,2 kg N/ha/år. Danmark er i henhold til nitratdirektivet forpligtet til maksimalt at udbringe 170 kg N/ha/år i husdyrgødning.

Miljøgodkendelsen er således i strid med nitratdirektivet.

Det fremgår, at der udvaskes 103,2 kg N/ha.

Det Økologiske Råd har ikke tidligere set miljøgodkendelser med en så høj nitratudvaskning.

Det Økologiske Råd opfordrer Aabenraa Kommune til at ændre N-indholdet i den udbragte husdyrgødning på ejendommen til 89,9 kg N/DE.

Efter vilkår 20 og 21 står der ”forkert” – hvad er de rigtige tal?

For slagtesvin er der regnet med 2,65 FE/kg tilvækst, hvor normtallet er 2,87 FE/kg tilvækst, og med 155,9 g råprotein/FE mod normtallet 157,6 g råprotein/FE.

Det Økologiske Råd har ikke hidtil set miljøgodkendelser med et så lavt antal FE/kg tilvækst, og her er der oven i købet tale om slagtesvin til 120 kg, der har et højere foderforbrug end slagtesvin til 102 kg. Det Økologiske Råd finder, at der bør foreligge dokumentation fra Landbrugets Rådgivningscenter for, at dette er muligt. Det Økologiske Råd finder endvidere ikke, at der er tilstrækkelige kontrolkrav til at sikre, at der ikke anvendes flere FE/kg tilvækst end angivet.

For smågrise er der en reduktion fra normtallet 164,8 g råprotein/FE til 163,1 g råprotein/FE. Der regnes med 2,65 FE/kg tilvækst, hvor normtallet er 2,03 FE/kg tilvækst.

Der fodres således langt over normtallet på 2,03 FE/kg tilvækst.

Det Økologiske Råd finder ikke, at der bør tillades et højere foderforbrug end normtallene angiver dvs. højst 2,03 FE/kg tilvækst for smågrise. Det vil betyde, at type 2 korrektionen skal ændres fra 1,6 til 0,98.

Det Økologiske Råd opfordrer samtidig Aabenraa Kommune til fremover at foretage en bedre kvalitetssikring af udkastene til miljøgodkendelser, så de ikke indeholder åbenlyse fejl, som straks burde være rettet af kommunen.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Aabenraa kommunes kommentarer til "Bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse af svineproduktion, Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev" af 18. november 2008 fra Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N

Det Økologiske Råd bemærker:

- at der er uoverensstemmelse mellem N-indholdet i produceret -, afsat - og udbragt svinegylle.

Dette er ændret i de senere versioner af ansøgningen, så der nu er overensstemmelse. N-indholdet er 89,2 kg N/DE.

- at der udbringes 185,2 kg N/ha/år.

Dette er ligeledes ændret i de senere versioner af ansøgningen, så der nu er udbringes 125 kg N/ha/år på forpagtede arealer. Når gyllen er separeret udbringes 148 kg N/ha/år på forpagtede arealer.

- at udvaskningen var meget høj (103,2 kg N/ha).

Med ovenstående ændring er udvaskningen nu beregnet til 89,9 kg N/ha.

- at der står forkert efter vilkår 20 og 21.

Vilkårene er ændret.

- At antal FE/kg tilvækst for slagtesvin er meget lavt, mens det er meget højt for smågrise, da det for begge dyregrupper er fastsat til 2,65 FE/kg tilvækst.

Dette er ændret i den seneste ansøgning, så foderforbruget er 2,82 FE pr. produceret slagtesvin og 2,0 FE for smågrise, Hermed bliver det gennemsnitlige foderforbrug for FRATS-produktionen (7,2-118 kg) dog stadig 2,65 FE pr. produceret slagtesvin.

- At der ikke er tilstrækkelige kontrolkrav til at sikre, at der ikke anvendes flere FE/kg tilvækst end angivet.

Der er fastsat følgende vilkår:

- *Dokumentation for foderets indhold af g råprotein pr. FE skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol eller ajourførte foderplaner. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Såfremt korrektionsfaktoren anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskab, skal dokumentationen være identisk med Plantedirektoratets krav om dokumentation.*

**Dansk Ornitologisk Forening
Lokalafdeling Sønderjylland**

24. nov. 2008

Aabenraa kommune
Teknik og Miljø

Udkast til miljøgodkendelse af svineproduktionen på Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev

DOF Sønderjylland har en del kommentarer til udkastet og undskylder på forhånd, hvis vi tager fejl nogle steder.

Afgørelsen betyder tilsyneladende en væsentlig belastning af omgivelserne, og man får desværre ikke indtryk af, at kommunen har tillagt hensynet til det omgivende miljø lige så stor vægt som ønsket om at imødekomme ansøgeren. Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 7 skal kommunen "sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne", men dette er ikke sket i tilstrækkeligt omfang.

Et gennemgående træk er, at kommunen om adskillige punkter blot "vurderer", at diverse krav er opfyldt, men uden en konkret begrundelse. Mange steder er der reelt bare tale om en opregning af gældende forskrifter, der under alle omstændigheder skulle overholdes. De fleste af de enkelte påbud er også for generelle, når de faktisk blot forlanger overholdelse af gældende regler uden at præcisere hvordan. Konkrete beregninger i godkendelsen af f.eks. ammoniakbelastninger på Natura 2000 områder mangler også.

De mange detaljer burde sådan set være udtryk for, at der kunne tænkes tilfælde, hvor en ansøgning ikke kan imødekommes eller der måske skal fastsættes individuelle belastende vilkår. Indtil dato er dette dog vist endnu ikke sket i Aabenraa kommune. Tilsyneladende holder kommunen sig til at kræve det absolut mindst mulige, mens det i hvert fald i nogle andre kommuner kan komme på tale at sige nej eller opstille særlige vilkår til beskyttelse af omgivelserne.

Godkendelsesbekendtgørelsen angiver udtrykkelig i § 11, at afgørelsen skal indeholde en begrundelse, altså omtale de individuelle forhold, som viser, at det er rigtigt at give netop denne godkendelse, men som nævnt mangler dette helt overvejende. Bekendtgørelsens bilag 3 nævner indledningsvis nødvendigheden af at overveje videregående vilkår udover standardkravene, men dette er så vidt ses i intet tilfælde sket, selv om hele Sønderjylland er fyldt med særligt beskyttede naturområder, både § 3- og Natura 2000-områder. De afstandskrav på bl.a. 1000 meter, der konsekvent lægges til grund i udkastet, er kun minimumskrav, der ikke altid er tilstrækkelige til beskyttelse af områderne.

Kritikpunkterne illustreres af følgende:

I punkt 2.2 "vurderer" kommunen, "at den anvendte teknologi giver tilstrækkelig effekt for at sikre 15 % ammoniakreduktion", men uden nærmere begrundelse og beregninger. Er det dokumenteret, at det større spaltegulv giver en tilsvarende større effekt på ammoniakfordampningen? Der mangler stillingtagen til de relevante naturområders behov for beskyttelse. Der mangler også beregninger af den påvirkning, som disse områder udsættes for, især i betragtning af, at der er tale om påbegyndel-

se af en helt ny produktion af ganske betydelig størrelse. Af hensyn til ansøgeren skal det præciseres, at den såkaldte "overopfyldelse" er udtryk for BAT allerede på nuværende tidspunkt og derfor ikke kan holdes i reserve til en fremtidig ansøgning, der skal behandles efter de til den tid gældende regler.

I punkt 2.4.1 omtales naturligt flydelag på alle gyllebeholdere. Hvorfor er der ikke påbud om noget endnu mere effektivt til opfyldelse af BAT, f.eks. overdækning? Fordampningen skal naturligvis begrænses mest muligt.

Ifølge næste punkt 2.4.1 (skal vel være 2.4.2) køres gyllen ud på veletablerede afgrøder. De følgende oplysninger om, hvad der aldrig sker, er ret selvfølgelige, da ansøgeren i så fald ville overtræde loven. Det samme gælder de 2 meter bræmme.

Ifølge punkt 2.14.1 ligger nærmeste § 7 naturareal – som ikke identificeres nærmere - mere end 1000 meter væk. Denne grænse er som nævnt ikke absolut, og der mangler en begrundelse for, at kommunen derefter "vurderer", at ingen § 7 områder bliver påvirket af udvidelsen. Det skal naturligvis kunne ses, hvilke arealer der tænkes på. I øvrigt ved alle, at baggrundsdeponeringen af ammoniak i forvejen er for stor, hvorfor enhver nok så lille påvirkning er for stor, især for de Natura 2000 områder, som ejendommen ligger i nærheden af. Netop disse beskyttede områder opfordrer til en dybtgående begrundelse og ikke bare en såkaldt "vurdering".

I punkt 2.14.2 mangler oplysning om baggrundsbelastningen som grundlag for vurderingen af, at en så massiv mer-deposition fra den nyopstartede produktion "ikke vil medføre en uacceptabel påvirkning på de beskyttede naturarealer" udover den allerede for store påvirkning. Dette kræver en særdeles god begrundelse, der altså mangler. Hvor ligger i øvrigt grænsen mellem acceptabel og uacceptabel påvirkning af beskyttede områder?

Punkt 3.0 nævner tre gylleaftaler. Det bør nævnes, at § 16 godkendelsen af den aftale, der vedrører nitratfølsomme arealer, er påklaget til Miljøklagenævnet og endnu ikke afgjort der. Arealerne i de to andre aftaler mangler tilsyneladende en vurdering fra kommunen i relation til gyllens påvirkning af beskyttede naturområder. Da disse ikke kræves godkendt efter § 16 og således reelt ellers er helt uden for kontrol, mangler der oplysninger om aftalearealernes placering i forhold til beskyttede naturområder. De afsluttende oplysninger om nedfældning ved udbringning på ubevoksede arealer er i strid med tidligere oplysninger under punkt 2.4.1 om udbringning kun på veletablerede afgrøder.

I punkt 3.1 ses, at udbringningsarealerne afvander via mindre vandløb til Sønderå og videre til Vadehavet, uden at det har givet anledning til overvejelse overhovedet. Alle arealerne afvander altså via det beskyttede Sønderå-system til Vadehavet (Natura 2000), men der tages alligevel ikke stilling til nitratbelastningen fra gylleudbringningen på vandløbene og Vadehavet. Den nødvendige omhu mangler, især i betragtning af de mange millioner kroner, som amtet med tilskud fra EU har ofret på diverse ådalsprojekter netop for – som led i Vandmiljøplan II - at nedsætte kvælstofudledningen til Vadehavet, og som ellers ville blive delvis spildte. Den eneste effektive beskyttelse er en reduktion af den samlede udbringelse af gylle.

Punkt 3.1.1 trænger til en uddybning af, hvorledes man på ovennævnte baggrund kan acceptere en så stor udvaskning som 129,30 kg N/ha. Hvad var udvaskningen til overfladevand før udvidelsen? Uanset beliggenheden kunne man godt have beregnet udvaskningen til grundvandet.

I punkt 3.1.2 om fosfor viser en beregning af fosforbalancen et overskud af fosfor. Der er vel heller ingen grund til at tillade yderligere tilførsel af fosfor, hvis det kan undgås. Hvad er grunden til, at der ikke skal gøres noget for at begrænse fosforen, når det dog ville være muligt? Hvor stor var tilførslen af fosfor før udvidelsen? Det vurderes, at "kravene til P-overskud er overholdt", men der kræves vel ikke ligefrem et overskud? Hvad består de omtalte krav i?

Punkt 3.2 omtaler beskyttede naturområder, men helt uden en stillingtagen til de faktiske forhold, nemlig påvirkningen af naturområderne, der burde give anledning til dybtgående overvejelser. At f.eks. engene langs åerne er næringsrige – altså allerede overbelastede med kvælstof – berettiger ikke til at opgive enhver beskyttelse af områderne ved at tillade yderligere belastninger. Det virker, som om man på forhånd har givet op.

En bræmme på 2 meter omkring et vandhul p.g.a. dets egenskab af potentielt levested for stor vandsalamander og spidssnudet frø er direkte absurd for enhver med kendskab til disse padders krav til levestedet. De har brug for et meget større areal på landjorden, hvis vandhullet skal have betydning. Udbringningsarealernes direkte naboskab med beskyttede områder afføder et behov for markante bufferzoner, som der imidlertid ikke er vilkår om, selvom luftformigt kvælstof jo spredes vidt omkring. Vilkår 49 er for upræcist som grundlag for påtale og reelt uden betydning.

Det er således uden grundlag, at kommunen "vurderer derfor, at husdyrbruget - - - - - samlet set ikke vil være i strid med retningslinier for naturbeskyttelse - - -".

Punkt 3.2.1 indeholder en god og præcis beskrivelse af Natura 2000 områder m.v., der i sig selv opfordrer til en særdeles dybtgående begrundelse, når man trods disse oplysninger godkender udvidelsen. Det fremgår, at "den luftbårne kvælstofbelastning overskrider tålegrænserne for mosenaturtyperne betydeligt", og at der i Tinglev Mose er foretaget naturgenopretning. Alligevel "vurderer" kommunen helt uden begrundelse, at "det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områdernes udpegningsgrundlag væsentligt".

Om bilag IV-arter m.m. anvendes en fast formulering fra andre lignende sager om, at kommunen ikke har kendskab til registrering af nogle af disse arter i området. I realiteten er de nødvendige undersøgelser ikke foretaget og beslutningsgrundlaget må derfor være utilstrækkeligt. Det virker ganske usandsynligt, at f.eks. spidssnudet frø ikke forekommer i området.

I punkt 4.0 konstaterer kommunen til sidst, at "virksomheden i vidt omfang følger BAT, men vurderer, at der - - - - kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer er mindre belastende for miljøet". Kommunen har altså ikke som foreskrevet sikret sig BAT. Vilkår 52 er selvløsende og uden værdi som grundlag for eventuelle påtaler, da det ikke indeholder præcise påbud.

Under punkt 5.0 om alternative muligheder udelades det som en reel mulighed at nægte godkendelse trods den belastning af omgivelserne, som anlægget medfører. Når man åbenbart accepterer den nye virksomhed, burde den øgede belastning af omgivelserne som nævnt ovenfor have affødt mere indgribende påbud end sket.

Ifølge punkt 6.0 kræves der ikke dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 17, "idet byggeriet anses for nødvendigt for landbrugsbedriften". Det er vel et spørgsmål, om denne regel kun vedrører ejendomme, hvor der allerede er et landbrug med et naturligt behov for nødvendige ændringer i bygningsmassen, eller om reglen også giver fri adgang til etablering af et helt nyt husdyrbrug!

Punkt 8.0 mangler en frist for fjernelsen. Den skal sættes til 1 eller 2 år.

Generelt er det vanskeligt for udenforstående at gennemskue det lovmæssige grundlag for afgørelsen. End ikke de væsentligste bestemmelser i love og bekendtgørelser nævnes, hvorfor det er umuligt at se, om de forskellige regler er fulgt. Opregningen af det meget omfattende lovstof i punkt 10 er ikke til megen hjælp. I øvrigt er de mange påbud stort set kun en gengivelse af de regler, der i forvejen gælder for et landbrug.

Som afslutning henviser vi til Miljøklagenævnets afgørelse af 2. maj 2008, som illustrerer de høje krav, der kan og bør stilles i forbindelse med udvidelser af husdyrbrug. Bl.a. henviser nævnet til, at kommunerne "skal nøje vurdere og stille krav vedrørende - - - udbringning af husdyrgødning", og "at formålet med BAT-reglerne er - - - at opnå et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed".

Med venlig hilsen

Per Janfelt
DOF Sønderjylland

Aabenraa kommunes kommentarer til "Udkast til miljøgodkendelse af svineproduktionen på Gl. Tøndervej 1, 6360 Tinglev" af 24. november 2008 fra Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Sønderjylland

Dansk Ornitologisk Forening bemærker:

- Vurderingen "at den anvendte teknologi giver tilstrækkelig effekt for at sikre 15 % ammoniakreduktion" er ikke begrundet og beregnet.

Det fremgår af altid af ansøgningsskemaet afsnit 3.1.1. Generel Ammoniakreduktion, om husdyrbruget overholder det generelle ammoniakkrav.

- Der mangler stillingtagen til de relevante naturområders behov for beskyttelse.

Miljøgodkendelsen indeholder kommunens vurdering af de naturområder, der ligger i nærheden af anlægget og udbringningsarealerne. Aftalearealerne er vurderet i henholdsvis miljøgodkendelse af Skyttehusvej 5 og arealgodkendelse til Vejbækvej 1.

- Der mangler beregninger af den påvirkning, som naturområderne udsættes for

Der er nu lavet beregninger til de følsomme naturarealer, der vurderes at kunne påvirkes af anlægget (indenfor 1000 meter fra anlægget).

- Der bør stilles krav om fast overdækning på gyllebeholderne.

Der er ikke krav om fast overdækning på gyllebeholdere ifølge EU's BREF-note eller MST's byggeblade. Det er stillet vilkår om, at flydelaget skal overvåges ekstra, når gyllen bliver separeret, og at der skal etableres fast overdækning, hvis flydelaget ikke kan etableres.

- Der mangler begrundelse for, at ingen § 7 områder bliver påvirket af udvidelsen, også selv om de ligger mere end 1000 meter væk.

Begrundelse er indsat.

- Natura 2000 områder bør ikke påvirkes yderligere af ammoniak.

Kommunens vurdering er indsat.

- Der mangler oplysninger om baggrundsbelastningen som grundlag for vurderingen af, at produktionen "ikke vil medføre en uacceptabel påvirkning på de beskyttede naturarealer". Der mangler en begrundelse for vurderingen.

Der er indsat oplysninger om baggrundsbelastning samt en vurdering.

- Det bør nævnes, at § 16 godkendelsen på den ene gylleaftale er påklaget til Miljøklagenævnet og endnu ikke er afgjort.

Dette er nu nævnt i godkendelsen. § 16 godkendelsen er dog fortsat gældende til Miljøklagenævnet bestemmer andet.

- Arealerne i de to andre aftaler mangler vurdering fra kommunen i relation til gyllens påvirkning af beskyttede naturområder, da arealerne ikke kræves godkendt.

De fleste arealer er godkendt i miljøgodkendelsen til Skyttehusvej 5. Resten er vurderet ikke at skulle have en arealgodkendelse.

- De afsluttende oplysninger om nedfældning ved udbringning på ubevoksede arealer (afsnit 3.0) er i strid med tidligere oplysninger under punkt 2.4.1 om udbringning på vel-etablerede afgrøder.

Da der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder.

- Udbringningsarealerne afvander via mindre vandløb til Sønderå og videre til Vadehavet uden det har givet anledning til overvejelser (3.1). Der tages ikke stilling til nitratbelastningen fra gylleudbringning på vandløbene og Vadehavet.

Der er indsat en vurdering i forhold til nitratudvaskning.

- Hvordan kan man acceptere en udvaskning på 129,3 kg N/ha? Og hvad var udvaskningen før?

Udvaskningen i nuværende ansøgning og miljøgodkendelse er 89,9 kg N/ha. Udvaskningen før kendes ikke, da der er tale om en ny produktion.

- Udvasningen til grundvand kunne beregnes uanset beliggenheden.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning og ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk skal udvaskning til grundvand kun beregnes, hvis arealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder eller der er udarbejdet indsatsplaner.

- Beregningen viser et overskud af fosfor. Der er ingen grund til at tillade yderligere tilførsel af fosfor, hvis det kan undgås. Hvorfor gøres ikke noget for at begrænse fosfor? Hvor stor var tilførslen af fosfor før udvidelsen? Det vurderes, at "kravene til P-overskud er overholdt". Hvad består omtalte krav i?

Gl. Tøndervej 1 overholder gældende lovgivningskrav i forhold til P-overskud. Overskuddet i før-situationen kendes ikke, da der er tale om en ny produktion.

- Afsnit 3.2 omhandler beskyttede naturområder men uden en stillingtagen til de faktiske forhold.

Der er vurderet på de beskyttede naturområder.

- Afsnit 3.2.1 indeholder en god beskrivelse af Natura 2000 områder m.v. Det fremgår, at "den luftbårne kvælstofbelastning overskrider tålegrensene for mose-naturtyperne betydeligt", og at der i Tinglev mose er foretaget naturgenopretning. Kommunen vurderer helt uden begrundelse, at "det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områdernes udpegningsgrundlag væsentligt".

Aabenraa Kommune har vurderet på Gl. Tøndervej 1's påvirkning af Natura 2000 områderne.

- Der er ikke foretaget nødvendige undersøgelser vedr. bilag IV-arter. Det virker usandsynligt, at f.eks. Spidssnudet Frø ikke forekommer i området.

Der er indsat en vurdering i forhold til bilag IV-arter i området.

- Kommunen konstaterer i afsnit 4.0, at "virksomheden i vidt omfang følger BAT, men vurderer, at der kan være gode muligheder for, at ..... arbejdsgange og processer er mindre belastende for miljøet". Kommunen har altså ikke som foreskrevet sikret sig BAT.

BAT er generelt vurderet mere dybdegående end i høringsudgaven, der henvises til de enkelte afsnit og resuméet i afsnit 6.

- Der mangler en frist for fjernelse af bygningerne, denne skal sættes til 1 eller 2 år.

Der fastsættes normalt kun frist for fjernelse af gyllebeholdere, der ikke etableres i tilknytning til bygningerne jf. § 27 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen har ikke fundet grundlag for at fravige dette princip.

- Det er generelt vanskeligt at gennemskue det lovmæssige grundlag og mange påbud er stort set kun en gengivelse af de regler, der i forvejen er gældende.

Aabenraa Kommune har forsøgt at luge ud i vilkår om forhold, der i forvejen er gældende jf. lovgivningen.